

DARBININKAS

Vol. LXVI, Nr. 39
Spalio - October 2, 1981

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

POPIEŽIUS PASKELBĖ NAUJĄ ENCIKLIKĄ DARBO KLAUSIMAIS

Popiežius Jonas Paulius II-asis rugsėjo 15 paskelbė trečiąją savo encikliką, kuri yra skirta žmogaus darbo problemai. Naujoji enciklika, kurios originalas yra parašytas lotynų kalba, prideda žodžiais "Laborem exercens" — Atlikdamas darbą. Jau pačiu pirmuoju sakiniu ji pabrėžia esminę mintį, kad žmogus savo darbu pelno kasdieninę duoną ir prisideda prie žmoniškesnės visuomeninės santvarkos, o tuo pačiu ir prie pasaulio pažangos kūrimo.

rodant Bažnyčios rūpestį istorijos būvyje socialiniais ir ypač darbo klausimais, siekiant išskirti žmogaus darbo vertę ir apsaugoti žmogų nuo neteisingumo. Čia yra taip pat išryškinama Bažnyčios socialinio mokslo evoliucija.

Antros dalies antraštė yra "Darbas ir žmogus". Čia yra pateikiama krikščioniškoji darbo samprata, išplaukianti jau iš Šventojo Rašto Senojo Testamento knygų. Lygiu būdu čia yra iškeliami žmogaus ir darbo santykiai krikščioniškojo mokslo šviesoje. Krikščionybė nuo pat pradžių yra išsklusi žmogaus darbo kilnumą. Nesvarbu, koks tas darbas bebūtų, jei yra atliekamas garbingai ir sąžiningai, jis nusipelno didžiausios pagarbos. Darbas kilnina žmogų ir įprasmina jo gyvenimą.

Trečioji enciklikos daly kalbama apie darbo ir kapitalo santykius dabartiniame pasaulyje, nurodant tuose santykiuose pasireiškiančio konflikto priežastis ir išryškinant priemones tam konfliktui pašalinti. Čia ypatingu būdu yra pabrėžiama, kad ne žmogus turi būti pajungtas darbui, taigi ir kapitalui, bet darbas turi tarnauti žmogui ir jo gerovei.

Ketvirtoji enciklikos daly kalbama apie darbininkų teises, o drauge ir apie jų pareigas. Čia yra svarstomas kai kurios labai aktualios šiuolaikinio darbo pasaulio problemos, kaip santykiai tarp darbdavio ir darbininko, užimtumo klausimas, darbo užmokesčio problema, darbininkų teisės jungtis į profesines sąjungas, žemės ūkio darbininkų teisių apsaugojimas, invalidų įjungimas į darbą, ir t.t.

Paskutinėje, penktoji, enciklikos daly yra kalbama apie dvasinę darbo vertę, arba krikščioniškąją darbo teologiją. Žmogus, sutvertas pagal Dievo paveikslą ir panašumą, savo darbu tampa Dievo Arpaizdos talkininku, bendradarbiu, tobulinant pasaulį ir vedant žmoniją į išganymą.

Popiežiaus Jono Pauliaus II-ojo naujoji enciklika darbo klausimu "Laborem exercens" visame pasaulyje sukėlė labai platų atgarsį.

Apie naująją encikliką pirmuosiuose puslapiuose rašė visų pasaulio kraštų laikraščiai, pateikdami svarbesniausias dokumento ištraukas. Spauda vieninai pažymi, kad naujoji Jono Pauliaus II-ojo enciklika dariniai įsijungia į svarbiųjų Bažnyčios socialinių dokumentų eilę, dar kartą paliudydama pastovų Bažnyčios rūpestį darbininkų problemomis ir teisingumo įgyvendinimu darbo pasaulyje.

Apie naująją encikliką labai teigiamai pasisakė taip pat įvairių kraštų politiniai veikėjai, darbo pasaulio atstovai, jų tarpe Tarptautinio Darbo Biuro generalinis direktorius Ženevoj Francis Blanchard. Jis pažymėjo, kad popiežiaus dokumente išdėstyti mintys pilnai atitinka tarptautinės darbo organizacijos nuo pat jos įsisteigimo užsibrėžtus tikslus ir veikimo gaires, siekiant apsaugoti darbininkų teises ir iškeliant žmogaus pirmąją medžiagą atžvilgiu.

Blanchard išreiškė įsitikinimą, kad naujoji popiežiaus enciklika bus svarbus ramstis tarptautinei darbo organizacijai jos uždavinių įgyvendinime. Priminė, kad popiežius Jonas Paulius II-asis būtų turėjęs dalyvauti tarptautinės darbo organizacijos Ženevoj visuotiniame suvažiavime birželio 4, bet žiaurus atenatas prieš jo gyvybę šią kelionę sutrukdė. Jis išreiškė viltį, kad popiežius galės netolimoji ateity atvykti į Ženevą ir betarpiškai išryškinti organizacijos nariams savo enciklikos svarbesniausias mintis darbo klausimais.

Baigdamas jis pažymėjo, kad tarptautinė darbo organizacija Ženevoj yra tartum pasaulinės darbo žmonių atstovų parlamentas, jungiantis 145 pasaulio valstybes.

(Elta)

Savaitės įvykiai

ŠMEIŽTAI REKOMENDUOJAMI JAUNIMUI

Iš Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos Nr. 47. Skyrius "Chuliganizmas sovietų spaudoje"

"Tiesos" darbuotojai šmeižtas atrodo tiesa. Baudžia už kompartijos papeikimą. Kas tas Valašinas? Nuo kada melas ir šmeižtas yra teigiami dalykai. Tokie šmeižtarašiai kompromituoja kompartiją. Kritika turi atlikti dabartinį mokslo aukštį. Partija smerkia tuos, kurie rašo tik dalinę tiesą, o gyvenime yra kitaip. Moralinis chuliganizmas ir partija.

(Kam šmeižtas atrodo tiesa)

Jauniškio pėdomis eina ir "Tiesos" dienraščio propagandos skyriaus darbuotoja Danguolė Repšienė, Jauniškio "Iliuzijas" pavadindama "Teisybė apie religiją" ("Tiesa" 1979.XII.21), kai iš tikrųjų ten yra tik melas ir šmeižtai apie religiją.

Prieš keletą metų ji (Repšienė) parašė ir "Tiesoje" išspausdino straipsnį "Inkvizicija smūkelių šalyje", kur ji garbina Valašina, esą jis buvo nubaustas už ateizmą vienam mėnesiui laisvės atėmimo lygtinai. Iš tikrųjų gi jis buvo nuteistas ne už ateizmą, bet, mūsų dienų terminais kalbant, už chuliganizmą.

(Baudžia už kompartijos įžeidimą)

Juk ir šiandien už kompartijos ir komjaunimo įžeidimą taip pat baudžiama, tik žymiai didesnėmis bausmėmis. Štai vienu Vilniaus fabriko meistras Vytautas Žemaitis (gyv. Ševčenkos 10—2) 1962 m. spalio švenčių metu savo žmonos teviškėje Sidabrave įgėres pašiepiančiai paminėjo kompartiją ir komjaunimą. Tai buvo palaikyta chuliganizmu, ir V. Žemaitis tų pat metų pabaigoje buvo areštuotas ir nuteistas dviem metams laisvės atėmimo. Bausmę atliko viename bjaurime Klaipėdos lageryje.

Jeigu tad Valašino nuteisimas vienam mėnesiui lygtinai yra inkvizicija, tai koku vardu reikia pavadinti V. Žemaičio nuteisimą? Ar šiuo atveju nevertėtų prisiminti Kristaus žodžius apie veidmainius, kurie mato krislų artimo akyje, o savojoje nemato rąsto.

(Kas buvo tas Valašinas, prašom paskaityti šio Darbininko antrame puslapyje. Red.)

(Leidykla šlamštą įvertina teigiamai)

Nuostaba kelia, kaip galėjo "Vagos" leidyklos atsakingi asmenys, nepatikrinę faktų, spausdinti šį Jauniškio šmeižtarašį. Kaip galėjo "Ave vita" klubo nariai J. Balkevičius, P. Mišutis, A. Juška, R. Tidikis ir kiti—"Tiesa" 1979.XII.21—jį teigiamai įvertinti ir rekomenduoti jaunimui. Juk tai jaunimo apgaudinėjimas, mulkinimas ir klaidinimas. Nuo kada gi melas ir šmeižtai yra teigiami dalykai? Kaip galėjo Vl. Balkevičius Jauniškį vadinti "Ateistinės tiesos propagandistu"? ("Komjaunimo tiesa" 1980. II. 18). Nejaugi tokia žema, kupina melo ir šmeižtų yra ateistinė tiesa?

Tokie šmeižtaraščiai ne tik kompromituoja jų autorių, bet ir tų raštų cenzorius, pačią spaudą, pagaliau ir tuos, kurie už ją yra atsakingi — pačią komparti-

ją. Štai dėl ko rimti tarybiniai veikėjai ir mokslininkai reikalauja vengti netiesos ir šmeižtų kovoje su religija. Pats Leninas kadaise yra pasakęs: "Kokie purvini turi būti šaltiniai tų, kurie idėjų kovą paverčia šmeižtų skleidimu".

(Kritika turi turėti savo lygį)

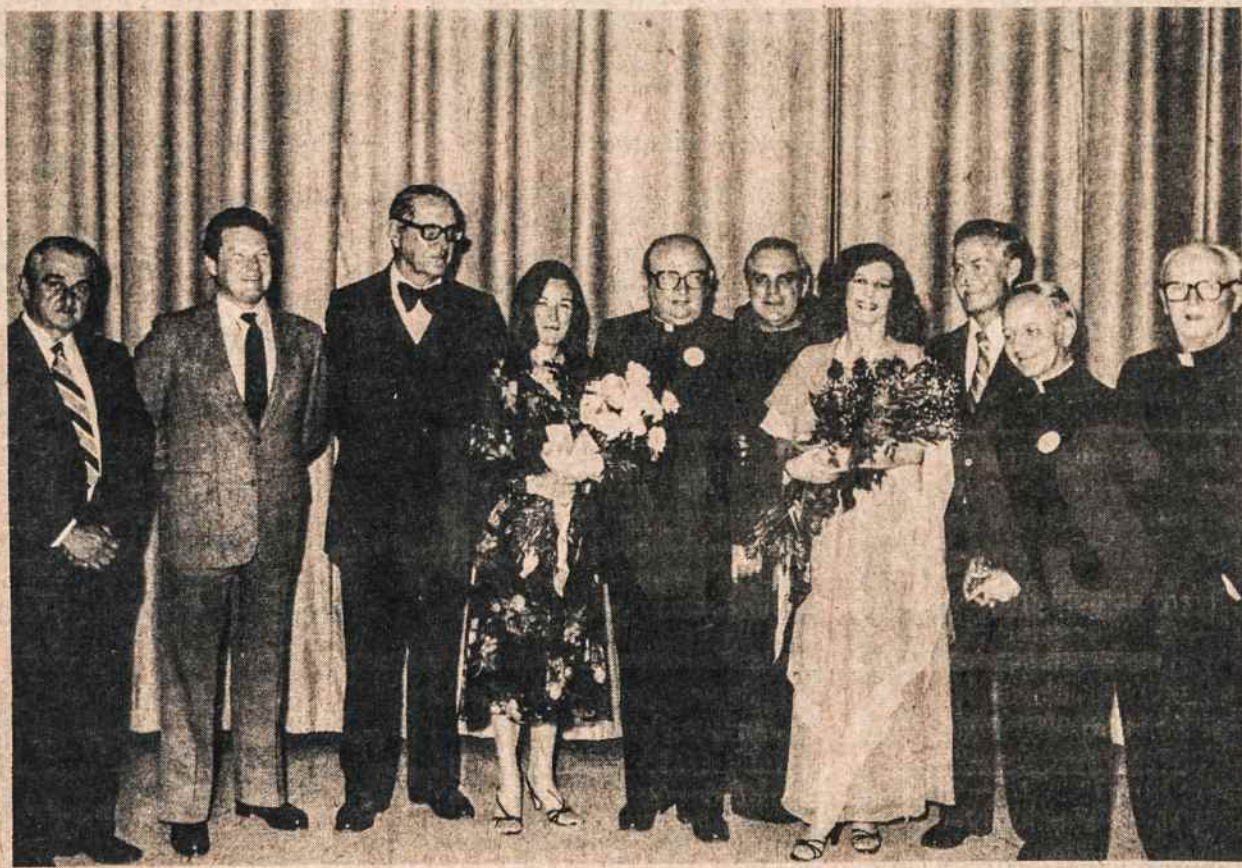
Tarybinis akademikas S. D. Skazkinas rašė: "Po Didžiojo Tėvynės karo gana plačiai pasisklido nemarksistinis požiūris, jog religija — tai apgavystė (dažnai sąmoninga), o tikintieji (su retomis išimtimis)—žmonės tam-sūs. Iš to padaryta išvada, jog nereikia ypatingų protinių pastangų, ieškant gilių ir tikslų protinių argumentų, kritikuojant religiją.

Tai blogai pasitarnavo ateizmui — atsistuko prieš jį patį. Paviršutiniškas charakteris, svarstant pagrindines religines problemas, šabloniškumas ir protinis ubagiškumas jų "atėmimuose", nepažinimas gyvenimo nei tikinčiųjų, — tai charakteringi bruožai tos literatūros, kuriai religija (svarbiausia krikščionybė) — kvailybė. Ir būtų naivu tikėtis, kad ta kritika atitiktų dabartinį mokslo aukštį ir visuomenės reikalavimus ("Nauka i religija" 1966 m. Nr. 2).

(Spaudos principas rašyti teisybę)

To pat kadaise reikalavo ir LKP CK atstovas P. Mišutis (1963.II.16): "Svarbiausias tarybinės spaudos principas — rašyti tik teisybę... Partija griežtai smerkia tokius žurnalistus, kurie vadovaujasi praeityje viešpatavusia taisykle: 5 procentai tiesos — ir gali rašyti į laikraštį. Penkiaprocentinės tiesos nėra, yra tik šimtaprocentinė tiesa".

(nukelta į 2 psl.)

Po operų solistės Maralin Niska koncerto Kultūros Židinio scenoje. Iš k.: A. Vakselis, Mr. Richardson, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, pianistė D. Richardson, tėv. K. Bučmys, OFM, br. K. Gulbinas, OFM, solistė Maralin Niska, A. Šilbajoris, tėv. L. Andriekus, OFM, kun. L. Budreckas. Nuotr. L. Tamošaičio

AMBASADORIUS KAMPELMAN APIE MADRIDO KONFERENCIJĄ

Rugsėjo 17 JAV senato rūmose Washingtone JAV komisija saugumo ir bendradarbiavimo Europoj reikalams padarė pranešimą apie Madrido konferenciją. Pranešimą darė JAV delegacijos pirmininkas ambasadorius Max Kampelman, dalyvaujant komisijos pirmininkui Dante B. Fascell ir nariams senatoriams John Heinz ir Claiborne

Pell, kongreso atstovei Millicent Fenwick ir komisijos reikalų vedėjui R. Spencer Oliver.

Ambasadorius Kampelmanas pažymėjo, kad jau paruošiamoj konferencijoj sovietų delegacija dėjo pastangas sutrumpinti Helsinkio akto vykdymo svarstymus ir skirti jiems tik šešias savaites. Sovietų delegacijai rūpėjo iš Madrido parsivežti ir paskelb-

ti pasirašytus susitarimus.

Kiek plačiau nušvietė pasiektus rezultatus. Jis priminė, kad kompromisas buvo pasiektas pasiūlymuose, sudarančiuose apie 80 proc. Liko neišspręsti trys dalykai: pasiūlymai, liečiant žmogaus teises, saugumo konferencijos suaukinimą bei jo darbų apimtį ir sekančios konferencijos vietą bei laiką.

Saudi Arabija, tikėdamasi gauti 5 elektroninės žvalgybos lėktuvus, esanti iš anksto pasižadėjusi: niekam neperduoti lėktuvų surinktos informacijos ir neleisti svetimšaliams jais naudotis; leisti JAV pasinaudoti lėktuvų surinktais duomenimis ir ne naudoti šių lėktuvų už savo oro erdvės ribų. Be to, šie lėktuvai neturės įrengimų, galinčių panaikinti priešė traukdamasis bangas. Bet Izraelio min. pirmininkas Begin, lankydamasis JAV, savo kalbose stengėsi įtikinti kitus, kad tokie lėktuvai Saudi Arabijai nebūtų parduoti.

Lenkijos komunistų partijos politbiuras, spaudžiamas Sov. S-gos, įspėjo Lenkijos gyventojus, kad solidarumo unija virstanti politine opozicija ir stumianti kraštą į tragediją, ir kad unijos pasirinktas kelias vedęs į konfrontaciją ir kraujo praliejimą. Bet solidarumo unija tuoj pat paskelbė, kad ji nepriimtina tokio provokacinio pareiškimo.

Britanijos liberalų partija rinkimų reikalams sudarė koaliciją su nuo darbo partijos atskilusia grupe, pasivadinusia socialdemokratų partija.

JAV atstovų rūmai didele balsų dauguma nutarė nutraukti J.T. švietimo, mokslo ir kultūros organizacijai (UNESCO) JAV teikiama pinigine parama, jei ši organizacija priimtų trečiojo pasaulio ir komunistinių valstybių remiamus spaudos kontrolės nuostatus.

J.T. visumos susirinkimas trečius metus iš eilės nutarė, kad Kambodijai gali atstovauti buv. Pol Pot, o ne Vietnamo pastatytosios Heng Samrin vyriausybės atstovai.

Sov. S-gos žinių agentūra Tass pareikalavo, kad Pietų Afrika gražintų jos per įsiveržimą į Angolą į nelaisvę paimtą seržantą Nikolai F. Postretsov ir žuvusių dviejų pulkininkų ir dviejų moterų lavonus. Iki šiol Sov. S-ga tvirtino, kad Angoloj veikia tik jos civiliniai patarėjai.

Salvadoro juntos prezidentas Jose Napoleon Duarte atvyko į JAV ginti juntos vedamos politikos ir prašyti JAV teikti Salvadorui ir toliau ūkinę ir karinę paramą.

Egipto prezidentas Anwar el-Sadat paskelbė, kad JAV perka iš Egipto sovietinės gamybos ginklų ir gabena juos į Pakistaną Afganistano partizanams.

Libijos, Alžiro, Pietų Jemeno, Sirijos ir Palestinos išlaisvinimo organizacijos vadai, baigdami savo konferenciją, reikalavo, kad būtų pritaikytos ūkinės ir aliejaus sankcijos už Izraelio rėmimą.

Britų Honduras, dabar pasivadinęs Belize, pasidarė nepriklausoma valstybe ir įsijungė į Britanijos bendruomenę, bet Gvatemala, reikšdama pretenzijų į jos teritoriją, atsisakė ją pripažinti.

Afganistano Kandahar mieste afganų kariuomenė susirėmė su vietos gyventojais, protestuojančiais prieš atsarginių šaukimą į kariuomenę. Buvo daug žmonių aukų ir daug gyvenamųjų namų sugriauta. Iš Kabulo visi į kariuomenę šaukiamo amžiaus vyrai esą pabėgę.

Popiežius Jonas Paulius II, kalbėdamas maldininkams, pareiškė, kad darbininkai turi teisę turėti savo uniją jų reikalams ginti, kad Lenkijos problemos turėtų būti išspręstos taikingai ir kad lenkai turi teisę patys tvarkyti savo ateitį.

Savaitės įvykiai

Valst. sekr. Haig savo kalboj J.T. pareiškė, kad trečiojo pasaulio valstybių planas dėl turtingųjų valstybių išteklių pasidalinimo su neturtingosiomis esąs ne-realaus, ir ragino jas pasitikėti laisva rinka, privačia iniciatyva ir užsienio kapitalais.

Pasaulio bažnyčių taryba su-teikė Pietvakarių Afrikos liau-dies organizacijai, kurios nariai kovoja už srities nepriklausomybę, 125,000 dol. paramos.

Belgijos koalicinė Mark Eys-kens vyriausybė, negalėdama sutarti dėl pieno pramonės rė-mimo, atsistatydino.

Sov. S-gos užs. reik. ministe-ris Gromyko J.T. pasakyto kal-boj kaltino JAV, kad jos pradė-jusios branduolinio ginklavimosi lenktynes įsivaizduotam Sov. S-gos pavojui pašalinti ir kad vyk-dančios agresiją prieš Salvadorą ir Afganistaną.

Lenkijos komunistų partijos politbiuro narys Stefan Olszew-ski įspėjo gyventojus, kad Sov. S-ga galinti sumažinti Lenkijai teikiamų strateginių žaliavų ir aliejaus importą, jei priešsovietinė veikla nebus sustabdyta.

Valst. sekr. Haig pradėjo pasi-tarimus su Sov. S-gos užs. reik. ministru Gromyko dėl strate-ginių ginklų apribojimo, pasauli-nės įtampos sumažinimo ir kitų abi valstybes liečiančių rei-kaų.

Dvi Salvadoro kairiosios opo-zicijos partijos, vadovaujamos Guilermo Ungo, stengiasi, kad jom būtų leista J.T. atstovauti Salvadoro gyventojams.

Libano Sidon ir Chakka mies-tuose veikusieji palestiniečių partizanų centrai buvo išspro-dinti. Per sprogimą žuvo 20 ir buvo sužeista per 100 žmonių.

Irano vyr. teisėjas ajatola Ab-dulkarim Musavi Ardebeli įspė-jo iraniečius, kad ateityje de-monstracijų dalyviai ir politiniai disidentai bus teisiami tuoj pat juos areštavus, o, dviem žmonėm paliudijus jų nusikaltimą, pa-smerkiami mirti. Per paskutinę savaitę ten buvo įvykdyta mir-ties bausmė daugiau kaip 200 žmonių.

Valst. departamentas pareiškė, kad Sov. S-ga neturi jokios teisės diktuoti kitai valstybei, kad ji turi leisti gyventojams spręsti jų valstybės reikalus ir kad jos invazija į Lenkiją turės rimtų pasekmių Rytų ir Vakarų santy-kiam.

FBI savo metu buvo labai smerkiama už šios įstaigos veda-mą veiklą prieš juodųjų vadą Martin Luther King, Jr.; esą FBI tai dariusi tik dėl to, kad King keliais atvejais kriti-kavęs šios įstaigos ir jos buv. direktoriaus Hoover veiklą. Bet pasirodžiusios knygos "The FBI and Martin Luther King, Jr." autorius David J. Garrow pagal įvairius gautus dokumentus tvir-tina, kad King patarėju nuo 1955 buvo žymus komunistų partijos veikėjas ir New Yorko advokatas Stanley D. Levison, kurio veikla FBI buvo jau anksčiau susidomėjusi. Dėlto ir pa-ties King veikla ir pasikalbėji-mai su Levison buvo sekami ir buvo patirta apie nešvarų ir ne-moralų asmeninį King gyvenimą.

— Meniška metalo kalyba jau nuo senų laikų buvo žinoma Lietuvoje. Vilniaus kalvėse buvo kalami ne tik ginklai, bet ir įvairūs metaliniai archi-tekūros pagražinimai bei mote-rų papuošalai. Daug tų kaly-bos meno liekanų išliko iki šių dienų. Dabar restauratoriai sten-giasi tuos metalinius meno pa-minklus išsaugoti nuo sunyki-mo. Tai atlieka specialiai pa-ruošti kalviai-menininkai. *Tokie kalviai ruošiami Telsių taikomosi-
os dailės technikume.* Vienas žymiausių dabarties Lietuvoje meninės kalvystės žmonių esąs kalvis *Algirdas Stankus*, menininko gabumus paveldėjęs iš savo tėvo Domininko Stan-kaus.

— Vilniaus televizija rodo *Jad-vygos Janulevičiūtės* surežisuotą filmą "Žmogaus balsas", skirtą iškilijai dainininkei *Giedrei Kaukaitėi*. Libretas sukurtas pa-gal vieno prancūzų kompozitoriaus vienaveiksmę operą. Re-žisierėi talkino operatorius J. Marcinkevičius ir dailininkas G. Kličiūsis. Aktorė tėra viena G. Kaukaitė.

— Rugsėjo pradžioje Vilniuje gastroliavo Šiaulių dramos teat-ras. Repertuare buvo naujai pa-statyta V. Krėvės drama "Skirgai-la", H. Sudermano "Jonas ir Erdmė", E. Radzinskio propa-gandinis "Luninas", V. Rozovo "Kurtinio lizdas" ir G. Briuchne-rio "Voicekas". Tomis gastrolė-mis Šiaulių teatras paminėto savo 50 metų veiklos sukaktį.

— Vilniaus "Vaizdo" spaustu-vė išspausdino "LTSR raudoną-ją knygą", paruoštą gamtos ap-saugos specialistų. Knygoje su-registruota ir aprašoma apie 70 retų augalų ir gyvūnų, kuriuos reikia saugoti nuo išnykimo.

IŠ PAVERGTO LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Meniška metalo kalyba jau nuo senų laikų buvo žinoma Lietuvoje. Vilniaus kalvėse buvo kalami ne tik ginklai, bet ir įvairūs metaliniai archi-tekūros pagražinimai bei mote-rų papuošalai. Daug tų kaly-bos meno liekanų išliko iki šių dienų. Dabar restauratoriai sten-giasi tuos metalinius meno pa-minklus išsaugoti nuo sunyki-mo. Tai atlieka specialiai pa-ruošti kalviai-menininkai. *Tokie kalviai ruošiami Telsių taikomosi-
os dailės technikume.* Vienas žymiausių dabarties Lietuvoje meninės kalvystės žmonių esąs kalvis *Algirdas Stankus*, menininko gabumus paveldėjęs iš savo tėvo Domininko Stan-kaus.

— Vilniaus televizija rodo *Jad-vygos Janulevičiūtės* surežisuotą filmą "Žmogaus balsas", skirtą iškilijai dainininkei *Giedrei Kaukaitėi*. Libretas sukurtas pa-gal vieno prancūzų kompozitoriaus vienaveiksmę operą. Re-žisierėi talkino operatorius J. Marcinkevičius ir dailininkas G. Kličiūsis. Aktorė tėra viena G. Kaukaitė.

— Rugsėjo pradžioje Vilniuje gastroliavo Šiaulių dramos teat-ras. Repertuare buvo naujai pa-statyta V. Krėvės drama "Skirgai-la", H. Sudermano "Jonas ir Erdmė", E. Radzinskio propa-gandinis "Luninas", V. Rozovo "Kurtinio lizdas" ir G. Briuchne-rio "Voicekas". Tomis gastrolė-mis Šiaulių teatras paminėto savo 50 metų veiklos sukaktį.

— Vilniaus "Vaizdo" spaustu-vė išspausdino "LTSR raudoną-ją knygą", paruoštą gamtos ap-saugos specialistų. Knygoje su-registruota ir aprašoma apie 70 retų augalų ir gyvūnų, kuriuos reikia saugoti nuo išnykimo.

— Spaudoje paminėta etno-grafės *Mikalinos Glemžaitės 90*

Lenkijos ambasados Švedijoje pirmasis sekretorius Wit Wojto-wicz su Seima pasirašė politi-nio pabėgėlio teisių.

Izraelis, siekdamas gyventojų valia prijungti prie Izraelio jo okupuotos Golan aukštumas, su-teikė vidaus reikalų ministe-riui teisę suteikti okupuotų sri-čių gyventojams Izraelio piliety-bę, jei jie to prašytų. Aukštu-mose gyvenantiems arabų kilmės druzam paskatinti prašyti Izrae-lio pilietybės buvo teikiama įvai-rių nežymių privilegijų, ir apie 2,000 druzų pilietybę priėmė, bet likę gyventojai pilietybę priėmusius druzus boikotuoja, nutraukdami bet kokį su jais bendravimą, kalbėjimąsi ar da-lyvavimą bendrose pamaldose.

Rumunijos žemės ūkio minis-teris ir keli kiti pareigūnai buvo pašalinti dėl ūkinės krizės.

Graikijos prezidentas paleido parlamentą ir paskelbė naujus rinkimus spalio 18.

JAV kongresas suteikė JAV garbės pilietybę švedų diplomatu-tui Raoul Wallenberg, kuris pa-saulinio karo metu išgelbėjo daug Vengrijos žydų ir, Sov. S-gai užėmus Budapeštą, sovietų buvo sulaikytas ir dingo be žinios. Esama patikimų žinių, kad jis ir dabar tebekencia sovietų kalėjimuose, nors Sov. S-ga iš pradžių buvo visai jo išsigynu-si, o vėliau paskelbusi, kad jis 1947 yra miręs.

metų amžiaus sukaktis. Yra gimusi 1891 Kupiškėje. Baigusi "Saulės" mokytojų kursų Kau-ne, daugelį metų mokytoja pradžios mokyklose, "Aušros" mergaičių gimnazijoje Kaune ir Ž. Ūkio akademijoje. Sovietinė-je okupacijoje nuo 1949 buvo pa-skirta Liet. Mokslo akademijos istorijos ir etnografijos muzie-jaus fondų tvarkytoja. Parašė knygas: "Kupiškėnų vestuvi-ninkai" (1936), "Lietuvių tauti-niai drabužiai" (1955), "Rank-darbių piešiniai" (1958), "Adi-nukė" (1959) ir "Lengvijai dygs-niai" (1959).

— Rugsėjo 21 Lietuvoje mirė komunistų veikėjas Anta-nas Ulpis, nuo 1946 ėjęs Kny-gų rūmų direktoriaus pareigas. Buvo gimęs 1904 Rygoje. Nuo 1924 dirbo "Kultūros" bend-rrovėje Šiauliuose, įsijungė į slap-tą komunistinę veiklą. Karo metu įstojo į raudonąją armiją. Nors ir buvo savamokslis, bet Knygų rūmuose sugebėjo dirbti bibliografinį darbą, buvo daugelio leidinių redaktorius, "Lietuviškosios tarybinės encik-lopedijos" bendradarbis. Už tal-ką komunistams buvo paskelb-tas nusipelniausiu Lietuvos kul-tūros veikėju.

— Sovietinio lietuvių rašyto-jo *Jono Šimkaus 75-erių metų gimimo sukaktis* paminėta te-nykštėje spaudoje ir respubli-kinėje bibliotekoje surengta jo kūrybos ir veiklos paroda. J. Šimkus kartu su P. Cvirka bu-vė vienas aktyviausių okupa-cijos pradžioje rusų komunistų talkininkų, kitaip manančių lie-tuvių rašytojų prievartautojų.

— Rugsėjo 27 diena pa-skelbta tarybinio kino diena — privaloma valstybine švente. Svarbiausias tos šventės minėji-mas šiais metais vyko Palan-goje. Buvo rodomi Lietuvos ki-

KAS TAS VALAŠINAS, MINIMAS KRONIKOJE?

Pastebėjau, kad LKB Kronika paminėjo Valašiną, kad Tiesos bendradarbis parašiusi straipsnį "Inkvizicija smūtkelių šalyje". Ji piktinosi, kad kadaise, dar nepriklausomos Lietuvos laikais, tas Valašinas, buvęs nubaustas už ateizmą vienam mėnesiui laisvės atėmimo lygtinai. Vadi-nas, buvo inkvizicija, už ateizmą baudė laisvės atėmimu.

Teisingai toliau Kronika pa-stebi, kad jis buvo baustas už chuliganizmą.

Tą Valašiną teko pažinti Joniškėlyje 1932 ar 1933 metais. Jis buvo didelis ateistas ir drauge chuliganas. Jis turėjo daug kny-gų. Kiekvienoje knygoje buvo daug kartų įspausa antspaudė-lė

— Niekur nėra jokio dievo! Tikrai tai buvo didelis ateistas, nes vienam sakinyje yra net trys nei-giniai.

Ateistines knygas išrašydavo net iš Sovietų Sąjungos. Išsira-

Liet. Kat. Bažnyčios Kronika Nr. 47

(atkelta iš 1 psl.)

Yra komunistinių valstybių, kuriose kova su religija vedama kultūringai, polemikoje nevarto-jama grubaus melo ir šmeižto, ateizmas nebrukamas jėga, ne-prievartaujami vaikai, nežaloja-mas jaunimas. Taip yra Vokietij-os Dem. Respublikoje, Jugosla-vijoje, Vengrijoje.

Manydamos, kad toks mora-linis chuliganizmas yra priešin-gas oficialiajai Partijos linijai, ti-kiuos, kad ne tik ateityje nebe-pasikartos panašūs "kūriniai", bet ir visos Jauniškio ir jį pa-našių autorių apybraižos, straipsniai ir knygos bus išim-tos iš knygynų ir bibliotekų, nebemulkins ir nebenuodys jau-nimo.

Kun. Jonas Danyla

Bijutiškis, Molėtų raj.
1980.IX.10

no studijos pagaminti filmai, tarp kitų ir A. Žebriūno "Ke-lionė į rojų", R. Vabalo "Rungtynės nuo 9 iki 9" ir A. Aramino "Andrius".

Sovietine garbe apdovanoti: Spalio revoliucijos ordiną gavo Panevėžio dramos aktorius ir da-bartinis meno vadovas *Donatas Banionis*. Darbo raudonosios vėliavos ordinu apdovanotas Valstybinės filharmonijos re-žisierius *Vladas Bartusevičius*. Tokiu pat ordinu pagerbtas ir Klaipėdos dramos teatro vyr. režisierius *Povilas Gaidys*. Tautų draugystės ordiną gavo Vals-tybinės filharmonijos vyr. diri-gentas *Juozas Domarkas* ir Lie-tuvos TSR kultūros ministeris *Jonas Bielinis*.

Naujų knygų rinkoje: Nese-niai mirusio *Juozo Paukštelio* "Raštų" pirmam tome buvo iš-spausdinti kūriniai, sukurti rašyto-jo jaunystėje, antrajam "Raštų" tome išspausdinta romanas "Kaimynai" ir keli apsakymai. Poeto *Marcelijaus Martinaičio* poezijos rinktinė "Vainikas" (280 psl., 20,000 egz.). *Adolfo Sprindžio* pasakojimų rinktinė "Mėlynas kalnas" (332 psl., 10,000 egz.). *Jono Lankučio* mokslinė monografija "Etiudai apie Juozą Grušą" (384 psl., 10,000 egz.). Poetės *Aldonos Puišytės* naujas eilėraščių rinki-nys "Po lino žiedu" (56 psl., 30,000 egz.). *Dalios Urnevičiū-tės* naujas eilėraščių rinkinys "Sėkmadienį salos" (64 psl., 7000 egz.). *A. Genio* pirmoji ei-lėraščių knyga "Žemiskasis mūsų likimas" (78 psl., 6000 egz.).

— Pergalės 7 numerįje iš-spausdintas įžvalgios literatūros kritikės *Elenos Bukelienės* straipsnis "Keli J. Paukštelio estetikinių pažiūrų bruožai", kuriame mėginama panagrinti ne-seniai mirusio rašytojo Juozo Paukštelio estetikinių pažiūrų sal-tinius. Pagrindiniai rašytojo charakterio bruožai esą paveldė-ti. Temperamento ir gabumų

(nukelta į 4 psl.)

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2811.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių par-duotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, New-ark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Pa-ruošiamas garbingos laidotuvės. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliam pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdrau-diniai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoj vietoj — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigoj kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestu-vėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tor-tai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

Rezidencinės ir Komerinės Nuosavybės
Apartmentai • Kondominiumai • Nuomavimas
FLORIDA REAL ESTATE
Angelė E. Karnienė
REALTOR ••• BROKER ••• NOTARY
3701 Gulf Boulevard, St. Petersburg Beach, Fl. 33706
Telefonas (813) 360-2448. Vakare (813) 345-2738

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", šeštad. WEVD 8-9 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", trečiad., 6:05-7:00 val. vak., iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIEUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIĖ ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS
66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150
TAI MŪSŲ VIENINTELĖ VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

ATIDARYTAS NAUJAS DANTŲ GYDymo CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius, Vedėjas

VISA MASTERCHARGE

METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrenginiai, patogus priva-
žavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas
kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĒKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KĒLIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĒTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

Clevelando skautų Pilėnų tunto tuntininkas ps. R. Belzinskas prisėga vėliavos žymenį skautui A. Spirikaičiui. Nuotr. V. Bacevičius

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published by Franciscan Fathers

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207Editorial Office (212) 827-1352
Business Office (212) 827-1351

Publication No. (ISSN 0011-6637)

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

POSTMASTER: Send Change of Address Notice to: 341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujunge AMERIKA, LDS organa DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Prenumerata melam \$1.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata • Pavarde pasirasyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Uz skelbimu turini ir kalba redakcija neatsako.

Redaguoja REDAKCINE KOMISIJA

Prieš didįjį jubiliejų

Naktį iš spalio 3 į 4 Sv. Petro aikštėje Romoje ir Asyžiaus mieste susirinkę tūkstančiai žmonių iš viso pasaulio ir visą naktį budėdami, giedodami, meldamiesi pradės šv. Pranciškaus 800 metų gimimo jubiliejų.

Nakties žiburiai nušvies maldininkų veidus ir pakels jų širdis maldai, darbui, kad iš jų būtų Dievui garbė ir gerovė Bažnyčiai. Paskui išsiskirstys į visus kraštus, nešdami šv. Pranciškaus dvasią, bei patys kaip žiburiai spindės kitiems ir skleis dvasinį atsinaujinimą, judins Bažnyčios dinamizmą, šauks žmones į šventumą.

Nedaug tėra tokių šventųjų, kaip šv. Pranciškus. Jis labiausiai paveikė savo laiką ir tiesiog jį pasuko kita vaga. Ir dabar jis veikia mūsų laikus, veikia visą pasaulio tautas per savo įkurtas vienuolijas. Veikia ir savo galiną spinduliuojančia asmenybe. Kažkas yra pasakęs, kad mūsų laikam reikia naujo šv. Pranciškaus, tokio asmens, kad visą amžių sujudintų ir atgaivintų.

Kadaise mūsų bažnyčioje buvo šv. Pranciškaus vėliava. Ten vaizdavo nukryžiuotąjį Kristų, kaip jis, vieną ranką atpalaidavęs nuo kryžiaus, ja apkabina šv. Pranciškų. Paveikslas visus pagaudavo ir savotiškai nuteikdavo, nuteikdavo kilniai — eiti, trūsti, veikti, surasti šventojo Pranciškaus pėdas mūsų laike, kad vėl būtų gyvas Kristus visų širdyse.

Šv. Pranciškų, atsakęs bet kokio turto, tapęs elgeta, pasidarė didžiausiu dvasios turtuoliu, spinduliuojančiu ir visus traukiančiu žmogum. Siekęs vienumos, tylos, gilios maldos, jis tapo labiausiai žinomas, dvasinis visų laikų vadovas.

Visi žinome, kaip jis stipriai paveikė to meto Bažnyčią. Jis

vedamas jos atnaujintoju, gelbėtoju. Jis nupūtė kasdienybės dulkes nuo Bažnyčios ir išryškino jos kilnius šventumo bruožus.

Bažnyčią jis sudinamino ir išvedė į misijų kraštus, pašaukė nešti Evangelijos šviesą į tamisius pagonių pasaulius, pašaukė naujus kankinius, herojus. Prieš jį Bažnyčia buvo lyg pavargus, apsilblausus, lyg nebežinojo, kur eiti, ką daryti. Šv. Pranciškų atidengė naujus pasaulius ir davė naują jėgą savo broliams ir kunigams, kurie, nieko nebijodami, ėjo į visą pasaulį.

Šv. Pranciškaus pasekėjai labai anksti pasiekė ir Lietuvą. Nuo Mindaugo, nuo Gedimino laikų jie pasirodė Lietuvoje, kviesdami žmones prie Dievo. Nuo tų laikų pranciškoniai nebeprisitraukė iš Lietuvos. Iki pat šiai dienai. Kokie dideli veiklos amžiai yra sudėti už lietuvių pranciškonų pečių! Ta praeitis skatina ir dabar veikti ir skleisti krikščioniškąją Tiesą lietuvių tarpe. Kokia graži veikla lietuvių pranciškonų Amerikoje! Kiek jie daug gero padarė lietuvių tautai!!!

Minėjom, kad šv. Pranciškų paveikė visą savo laiką. Čia išryškinsime trumpai tik svarbiausius momentus. Šv. Pranciškų atidengė paprastą žmonių liaudį, pats kalbėjo paprastai žmonėms, kalbėjo jų kalba. Jis itališkai, ne lotyniškai, sugiedojo ir savo garsiąją ir nuostabią gražią Saulės giesmę. Tuo pačiu, iškeldamas vietinę liaudies kalbą, jis pradėjo ir tautinę kūrybą. Ant jo palikimo išaugo Dantė, parašęs savo "Dieviškąją Komediją" itališkai.

Tas pats veikė ir kitas tautas — pamažu auga tautinė kultūra, nes visur yra atskleidžiama liaudinė kalba.

(nukelta į 4 psl.)

Sukaktuvinis Ateities kongresas, įvykęs 1981 rugsėjo 4-7 Chicagoje, paminėjęs Ateitininkų Federacijos leidžiamo Ateities žurnalo septyniadešimtąsias metines ir pažvelgęs į savo sąjūdžio veiklą vakarų pasaulyje, vieningai nutarė pasisakyti svarbesniais dabarties bendrais ir organizaciniais klausimais.

I. Ideologinėje srityje

Kongresas pakartoja ateitininkijos ištikimybę Prano Dovydaičio prieš 70 metų parengtai ir Ateityje pirmuoju straipsniu paskelbtai "trijų pagrindinių klausimų" deklaracijai ir vėliau Stasio Šalkauskio suformuluotiems ateitininkų principams, siekiant visa atnaujinti Kristuje.

II. Religinėje-dorovinėje srityje

1. Pripažindamas gausnesnio religinių pašaukimų skaičiaus tarp lietuvių reikalingumą, kongresas ragina visus ateitininkus:

- a. melstis, kad atsirastų daugiau dvasinių pašaukimų;
- b. pagalvoti apie galimą dvasinę pašaukimą ar jam artimą liturginį patarnavimą (kunigystės, vienuolės-lío, diakono, eucharistinio patarnautojo-jos, Šv. Rašto studijuotojo bei dėstytojo ar kitaip religiskai aktyvaus pasauliečio);
- c. aktyviai įsijungti į katalikišką veiklą pagal savo darbą, profesiją ar pašaukimą;
- d. dvasinių pašaukimų klausimais

Šv. Pranciškų

ATEITIES KONGRESO PASISAKYMAI

Nutarimai, pageidavimai, sveikinimai

mą kelti savitarpėje ir visuomenėje įvairiomis progomis.

2. Kongresas kviečia ateitininkų vienetus rengti religinio susikaupimo dienas kiek galima dažniau arba dalyvauti kitų suruoštuose šio pobūdžio renginiuose.

3. Kongresas ragina visus ateitininkus jungtis su visais lietuviams malda ir veikla, kad būtų pagreitinta Dievo tarno arkivyspugo Jurgio Matulaičio beatifikacijos byla.

4. Pasisakydamas prieš abortus, kaip nepateisinamą nekaltos gyvybės žudymą, kongresas ragina ateitininkus rūpintis, kad viešame ir asmeniniame gyvenime būtų laikomasi krikščioniškos dorovės dėsnų, skelbiamų Katalikų Bažnyčios.

5. Kongresas kviečia visus ateitininkus uoliai remti Kunigų Vienybės ir JAV Lietuvių Bendruomenės jungtinėmis pastangomis skelbiamus Lietuviškų Parapijų metus. Visi Federacijos nariai J. A. Valstybės raginami į šią veiklą įsijungti ir ne tik formaliai priklausyti prie lietuviškos parapijos, bet taip pat ir aktyviai dalyvauti jos liturginiame bei organizaciniame gyvenime.

6. Kongresas kviečia visus ateitininkus ruošti šv. Kazimie-

ro mirties 500 metų sukakties minėjimui, įvyksiančiam 1984 metais.

7. Kongresas pritaria Seinų lietuvių pastangoms atgauti Seinų bazilikoje lietuviškas pamaldas ir kviečia visus ateitininkus paremti šias pastangas.

III. Tautinė, kultūrinė, visuomeninė sritis

8. Kongresas su didžia pagarba ir meile žvelgia į pavergtą Lietuvą, iš kurios sklinda į visą pasaulį drąsių tiesos kovotojų ir laisvės šauklių kančios ir teroro tildomo šauksmo aidas. Tai šauksmas drąsių žmogaus ir tautos teisių gynėjų, kalinamų Sibiro taigose ir psichiatrinėse ligoninėse. Jų didi auka įpareigoja kiekvieną lietuvių nelikti nuošalėje nebyliu ir neveikliu, bet rūpintis, kad persekiojamųjų ir kalinamųjų balsas, siekias laisvąjį pasaulį pogrindžio spauda bei kitais keliais, kuo plačiau pasklistų visuose kraštuose ir tautos. Ateitininkai laiko būtina savo pareiga visais galimais būdais ginti žmogaus ir tautos teisę į laisvę ir nepriklausomybę.

9. Kongresas paveda Federacijos ir Sąjungų vadovybėms kreiptis į katalikų vyskupus, Vatikaną ir gyvenamų kraštų vyriausybes, prašant gelbėti kun. Ričardą Černiauską, Gemną Jadvygą Stanelytę, Viktorą Petkų, Vytautą Skudį ir visus kitus kalinamus žmogaus teisių gynėjus, sąžinės kalinius.

10. Kongresas ragina pavienius narius ir vienetus remti Lietuvių Katalikų Religinę Šalpa, Balfą ir Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos bei kitos pogrindžio spaudos skleidimą pasaulyje įvairiomis kalbomis.

11. Visi ateitininkai privalo būti veiklūs. Jiems turi rūpėti, kad gyvenamo krašto judraus gyvenimo verpete neparastume krikščionybę ir lietuviybę geriausio savo jaunimo. Mūsų pareiga jį telkti po Kristaus ir Lietuvos vėliavoms.

IV. Organizacinės veiklos srityje

12. Kongresas kviečia ir ragina visas Federacijos narių kartas suderintai veikti siekiant savo tikslo. Gerai suprastamas ateitininkijos patvarumo priklausomumą nuo jos narių susiklausymo ir bendro tikslo ryžtingo siekimo, kongresas kviečia visų sąjungų ir jų vienetų vadovy-

bes bei atskirus narius dėti visias pastangas, kad visuose ateitininkų telkiniuose-židiniuose veiktų vietinės ateitininkų tarybos. Jas turėtų sudaryti vietovės sendraugijų valdyba, dvasios vadovas, jaunimo vienetų globėjai bei vadovai, moksleivių ir studentų vienetų atstovai, tėvų komiteto atstovai. Vietinės tarybos posėdžius kviečia sendraugijų pirmininkas. Ji atstovauja savo vietovės ateitininkijai ir suranda jaunimo vienetams globėjus. Vietovių tarybos imasi iniciatyvos jos žinioje esančių ateitininkų veiklos vadovavimui ir patikėtų uždavinių vykdymui.

13. Kongresas ragina Ateitininkų Sendraugijų Sąjungos centro valdybą ir jaunimo vienetų globėjus bent kartą metuose sukviesti visuotinius ar apylinkių globėjų susiraukimus, kuriuose būtų susitariama dėl jaunimo veiklos ir dėl auklėjimo metodų. Kongresas kviečia globėjus aktyviai dalyvauti stovyklų programų sudaryme ir stovyklinės programos vykdyme.

14. Kongresas didžiai vertina Jaunųjų Ateitininkų Sąjungos programos komisijos, dr. R. Kriaučiūno vadovautos, paruoštą "Programos vadovą" ir reikią viltį, kad "vadovas" patarnaus jaunimo globėjams.

15. Kongresas ragina ir kviečia visus ateitininkus ne tik išlaikyti, bet ir stiprinti savąjį spaudą. Visiems privalu rūpintis Ateities žurnalu, todėl kiekviena ateitininkiška šeima praturmuoja Ateitį. Finansiškai pajėgesni sendraugiai prašomi paremti šį žurnalą dosnesne auka, ypač jos atskirus projektus, pvz. premijų fondą jaunesniems bendradarbiams. Jaunieji ateitininkai raginami kaip galima daugiau naudotis Ateities puslapiams savajai kūrybai brandinti.

16. Ateities leidykla, leidžianti grožinę ir ideologinę literatūrą, turėtų susilaukti didesnio ateitininkų dėmesio ir paramos. Jos darbas ir užmojai remtini visų ateitininkų, įsijungiant į jos leidinių prenumeratorių ir Ateities Literatūros Fondo narius. Rūpinantis ateitininkiška ir iš visos katalikų spauda bei jos išlaikymu, privalu rūpintis ir jos bendradarbių paruošimu. Tam reikalinga organizuoti ir pastoviai išlaikyti žurnalistikos kursus pradėdantiems reikštis spaudoje. Sendraugiai prašomi

(nukelta į 4 psl.)

ŠALY,
KUR PELIKANAI
GYVENA

Kelionė Floridos pajūriu

PAULIUS JURKUS

5 —

Pas žmones iš šiaurės

Kai grįžti iš pajūrio, stebėjus pelikanus, tuoj ant stalo puikiausią žuvis. Namuose gyvena Bronius Oniūnas, šaunus meškeriojas. Neleidžia jis savo meškeriui apdulkėti ir sunykti. Dažnai išsikelia į žuklę ir parveža puikiausios žuvies, kuri gyvenanti atokiai nuo kranto ir kurią prie meškerės privilioti nėra taip lengva. Reikia ir sumanumo ir sėkmės. Tai "snook" žuvis, didoka, panaši į lydį. Kiekvienas žuvautojas visada su pasididžiuoimu pasakys, kiek tokių žuvų pagavo. Tai neeilinė kokia plekšnelė. Patiekta ant stalo, visus pradžiugina.

Prie tos žuvies ant stalo padedami ir projektai. Reikia vis keliauti, važiuoti. Taip nutiko, kad žmonės atsikėlė iš šiaurės ir visą šį pajūrį padarė savo namais. Visur yra pažįstamų. Bent

trumpam reikia juos aplankyti.

Štai išsikeliame į Pompano Beach. Reikia važiuoti į pietus, kokia 50 mylių. Važiuojame aplankyti Jadvygos ir Zigmo Steponavičių. Jie yra šiauriečiai, pastoviai gyvena Stamford, Conn. Zigmą Steponavičius yra rangovas-statybininkas. Atvykęs į šį kraštą, kukliai pradėjęs, jis suorganizavo savo įmonę — pradėjo statyti įvairius namus, gerai įsikūrę, pats sau pasistatė gražius namus.

Vasarom jie atvyksta į Kennebunkportą, į pranciškonų vasarvietę. Ten ir sutikau juos, eilę vasarų palydėjom šiaurės pajūriais. Tai atostogų žmonės, kuriuos pamilti ir kurių pasiilgti, nes jie primena atostogą, gražų laiką, lengvą pajūrio vėjelį ir paukščių klykavimus.

Tie sentimentai ir nuvedė mus į pietus, į jų namus. Prieš

keletą metų jie čia nusipirko butą kondominiumo namuose. Kai šiaurėje prasideda rudens danganos, žiemos šalčiai, jie, kaip tie paukščiai, pasikelia ir išskrenda į pietus. Ponia Jadvyga čia ilgiausiai gyvena, o ponas Zigmą kartas nuo karto ir žiemos metu parvažiuoja į šiaurę patikrinti to, kas palikta. O kai pietuose jau įdienoja ir pasidaro karšta, jie grįžta į šiaurę. Sustoja Stamforde. Kasmet jie lanko ir šiaurinę vasarvietę Kennebunkporte.

Kai važiuoji pajūriu į pietus, visur matai didelę statybą. Statai ir stato namus — didžiulius bendrabučius — kondominiumus. Bilda, trata, mauroja traktoriai, veža medžiagas. Kelias eina per visokius miestelius, ir jie visi nauji, neseniai pastatyti.

Pasiekę Pompano Beach, dar turime jame dairytis, kol surandame Steponavičių namą, kol pasistatė mašiną.

Namas didžiulis, kaip koks viešbutis. Butų butai. Mum reikia keltis į ketvirtą aukštą. Tenai ir gyvena Jadvyga ir Zigmą Steponavičiai. Jų langai išsina į jūros krantą. Matai, kaip ritasi tokios pilkos jūros bangos, kaip atsigula ant smėlėto kranto ir ištyška baltom putelėm. Taip diena iš dienos vis ta pati jūra ir ta pati banga. Ir vėjas nuo marių. Jiems čia vėsu ir tada, kai kitur smarkiai pašildo.

Čia jie turi įsirengę puikų butą su gražiais baldais, — sveičiu

kambarys, miegamieji, virtuvėlė. Visa pritaikyta, kad galėtum patogiai poilsiauti, priimti svečius.

Besisvečiuojant nė nepajunti, kaip laikrodžio rodyklės rodo tokį laiką, kai turi išvažiuoti. Visur žmonės, išleidę svečius, dar nori kažką pasidaryti. Juk ir pajūris laukia su vakaro vėsa, su pasivaikščiėjimais.

— Iki pasimatymo Kennebunkporte! — atsisveikiname mielus Steponavičius. Jie ten atvyks rugpjūčio pradžioje. Ir daug jų pažįstamų, draugų susirinks tuo metu. Tai nauja vasaros bendruomenė, į kurios batus yra įbėręs Kennebunkporto smėlis.

Ten, kur palmės svyra

Kitą dieną nuvažiuojame į tos pakrantės gražiausią ir turtingiausią miestą — West Palm Beach. Čia yra susisipietę didieji Amerikos turtuoliai, kurie savo dvarus turi visame krašte, o tokias atostogų vilas laiko ir šiaurėje, ir pietuose. Čia vasaruoja ir Kennedy šeimos nariai ir daug daug kitų.

Turtingųjų miestai yra labai puošnūs, švarūs ir tingūs. Niekas čia neskuba, nelaksto, nebrangina laiko. Čia visi pramogauja, džiaugiasi saldžia tinginyste.

Kokios švarios gatvės ir kokios krautuvės! Pasakyti "prabanga" būtų per mažą. Visa padaryta, įrengta su retu skoniu, su ištaigumu. Čia sutikome ir garsią Gucci krautuvę. Ant lango para-

šyta: Roma, New York, West Palm Beach. Ir už šią krautuvę dar yra kitų gražesnių, brangesnių krautuvių. Ir kainos, suprantama, yra pritaikytos prie šių turtingųjų kišenių.

O mum, kas?! Galime pasižvalgyti, net į krautuves įeiti ir išeiti.

Lietutis užveja į galeriją. Ir šiaip jos vitrina jau patraukė dėmesį. Dabar keli lietaus lašai ir sudarė progą ją aplankyti.

Ir čia ta pati prabanga. Savininkai, atrodo, turi ir pinigų ir žino, kas yra nutikę meno istorijoje. Čia jie turi impresionistų, ekspresionistų darbų. Tie darbai turi ir kainas — dešimtim tūkstančių viskas čia matuojama, Pagalvoji, kaip jie gali pragyventi, sumokėti nuomą, išlaikyti tarnautojus. Paveiksłai tokie brangūs, reikia jų nemaža parduoti. Tikriausiai ir parduoda, jei išsilaiko ir surikia tokią blizgančią, ištaigią atmosferą.

Visur čia auga palmės. Palmėm apodintose gatvėse. Bet tos palmės savotiškai liūdnos. Jos nuolat siūbuoja, nes jas šiauria vandenyno vėjai. Tai ir visų palmių šakos yra pašiaustos, sukeltos į viršų tų nuolatinių vėjų nuo marių. Palmių alėjos jau neturi to linksnumo, kaip turi kokos liepų alėjos ar klevų alėjos.

Žvirbleli, ko tu šauki?

Aplankėm vieną didelį apsipirkimo centrą — Mall. Viskas naujai pastatyta, surikiuota taip,

kad visi galėtų daug išleisti. Čia yra ir kitokių prekelių, įvairių sagių, papuošalų, kurie prieinami ir tokiem turistams, kaip mes. Apsipirkome.

Žmonių labai daug plaukia tai šen, tai ten. Gaunasi lyg koks nuolatinis užsesys. Ir tame užsesyje išgirstu paukštuko balsą. Lyg žvirblis čirškėtų. Pagaliau pamatau jį.

Centrinėje salėje aukštai yra visokiausių atbrailų, išsikisimų. Ten ir tupėjo žvirbliukas ir jau šaukė ir jau čirškė. Ir kaip ne-čirškės, kad jis pasiklydo, pabėgo nuo savųjų gal net mandraudamas, gal net norėdamas pasirodyti prieš savo draugus ar drauges, koks jis gudrus. Ėmė ir įskrido ir dabar nebe-moka išskristi laukan. Ir kaip jis suras duris, kur gali išlėkti? Langai čia visi uždaryti, tik kažkur durys atsidaro. Ir kur tu, žvirbleli, jas surasi?!

Žvirblelis vis čirškia. Ir man atrodo, kad ir aš esu kaip tas žvirblelis — didelėj prabangoj, dideliame triukšme, bet — toks iš ilgesio čirškiantis, iš sunkios gėlos. Čirški, šauki, o niekas tavęs negirdi...

Žvirbleli, bet aš tave girdėjau tada ir iki šiandien tavęs neužmiršau. Neužmiršau to, ką man pasakei tada prie didelių vandenynų, turtingam mieste, man pilkam ir mažam keleiviui.

(Bus daugiau)

ATEITININKAI SENDRAUGIAI KENNEBUNKPORTE

Ateitininkų sendraugių savaitinė stovykla Kennebunkporte šiemet prasidėjo rugpjūčio 15 Izidoriaus Vasyliūno smuiko koncertu. Po koncerto buvo pristatyti tos savaitės tvarkytojai — komendantai Petras Ažuolas ir Aloyzas Balsys.

Rugpjūčio 16, sekmadienį, kopyčioje buvo mišios, kurias aukojo prel. Vytautas Balčiūnas. Jis pasakė ir gražų, turiningą pamokslą. Vargonais grojo Vytenis Vasyliūnas, smuiku — Izidorius Vasyliūnas. Susirinkusieji bendrai pagiedojo. Tokios mišios buvo kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio.

Vakare 8 v.v. buvo pasikalbėjimas su Ateitininkų Federacijos vadu Juozu Laučka. Jis kalbėjo apie ateitininkų būsimą kongresą Chicagoje, nurodė to kongreso tikslus. Kongreso programa įvairi — paskaitos, muzika, vaidyba.

Rugpjūčio 17, pirmadienį, dr. Alf. Stankaitis pradėjo vakarinę programą ir apibūdino paskaitininką Antaną Masionį. Tos paskaitos tema buvo — „Neparasikime ryšių su savaisiais Lietuvoje“. Paskaita buvo įdomi, sukėlė daug klausimų, diskusijų, įnešė daug gyvumo.

Rugpjūčio 18, antradienį, buvo Vytenio Vasyliūno vargonų koncertas vienuolyno kopyčioje. Atliko Brahmsio kūrinys, parašytas vargonams. Po koncerto buvo paskaita, kurią skaitė Tėv. Viktoras Gidžiūnas tema „Katalikų akcija ir šv. Pranciškus“. Paskaita buvo įdomi.

Rugpjūčio 19, trečiadienį, prel. V. Balčiūnas atsakinėjo į

religinius klausimus. Susirinkimas vyko televizijos kambaryje. Klausimai buvo apie Marijos Nekalto Prasidėjimo dogmą, apie angelus, charizmatinį judėjimą, vedybų problemas. Prelatas atsakinėjo giliai nagrinėdamas kiekvieną klausimą, plačiau sustojo ties charizmatiniu judėjimu.

Vakare 7:30 v. buvo specialios pamaldos, kurias pravedė Tėv. Jonas Bacevičius, OFM, prašant sielos ir kūno sveikatos. Tokios pamaldos vyksta kiekvieną trečiadienį.

Rugpjūčio 20, ketvirtadienį, buvo literatūros vakaras, kuriam vadovavo poetas Leonardas Andriekus. Be jo, tame vakare dar dalyvavo rašytojas Algirdas Landsbergis. Jis paskaitė vieno Lietuvoje gyvenančio poeto veikalą, taip pat paskaitė ir savo kūrybos. Savo kūrybą skaitė ir Pranas Naujokaitis.

Po literatūros vakaro buvo vėžių vakaras su dainomis ir šokiais.

Rugpjūčio 21, penktadienį, buvo solistės Daivos Mongirdaitės ir pianisto Sauliaus Cibo užbaigiamasis koncertas. Koncerte beveik ištiesai buvo pakartota ankstyvesnė programa. Koncerto dalyviamis padėjo dr. A. Stankaitis, jo dukrelė įteikė gėlių, gi pačią stovyklą uždarė komendantai Aloyzas Balsys ir Petras Ažuolas.

Šeštadienį, rugpjūčio 22, mišias aukojo ir pamokslą pasakė Tėv. Leonardas Andriekus. Po pusryčių stovyklautojai jau eimė skirstytis. Stovykla praėjo draugiškoje nuotaikoje, buvo padis-kutuota, pasikalbėta. E.V.

Ateitininkų sendraugių stovykloje Kennebunkporte iš k. Ignas Simonaitis, Aloyzas Balsys, Pranas Naujokaitis, Bronius Bobelis.

IŠ PAVERTGOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

(atkelta iš 2 psl.)

klodai esą motinos emociungamas ir tėvo racionalumas, motinos rimtumas ir tėvo šmaikštumas, valstietiškas konservatyvus motinos kategoriškumas ir žymiai laisvesnis, lankstesnis tėvo požiūris į pasaulį, dvasinis alkis, nerimas, platesnių akiračių ilgesys. Įdomu, kad autorė teigiamai vertina ir ateitininkų meno draugijos Šatrijos, prie kurios J. Paukštėlis priklausė, literatūrinę kryptį ir veiklą. Cituojama Šatrijos pirmojo pirmi-ninko Juozo Grušo kalba pasakyta atidarant šatrijiečių literatūros vakarą. Šatrija pozityviai formavusi J. Paukštėlio estetines pažiūras. Tačiau į tikrą savąjį kelią Juozą Paukštėlį įstatęs estetikos filosofas prancūzas Ipolitas Taine. J. Paukštėlio bibliotekoje esąs I. Taine „Meno filosofijos“ rusiškas vertimas, kuriame rašytojas yra išsirašęs daugybę pastabų, pasidaręs daug pabraukimų, rodančių, kad jį stipriai veikęs pozityvistinis Taine meno požiūris, atmetęs romantišką idealizmą, išankstines kūrybos taisykles. I. Taine estetikos įtakoje J. Paukštėlio kūryboje atsiradęs tikrovinis pagrindas: kaimo žmogus, kaimo gyvenimas, tautiniai papročiai, socialiniai ir moraliniai santykiai. O emocionalinė rašytojo prigimtis jo kūrybą pakreipė taip, kad jis nėra tik objektyvus tikrovės vaizduotojas, bet kartu ir tų tikrovės pats išgyvenas. Iš čia jo pasakojimų lyriškumas. Stiprios įtakos jam daręs ir Vaižgantas. Tuo straipsniu tinkamai pagerbiamas miręs rašytojas.

— Juozo Paukštėlio ne tik žodiniu pagerbimu susirūpinusi ir Rašytojų sąjunga, kuri planuoja įkurti Juozo Paukštėlio memorialinį muziejų.

— Rašytojų sąjungoje veikia poetų, beletristų, dramaturgų, kritikų sekcijos. Dar veikia ir kelios specialios komisijos, bet nusiskundžiama, kad jos neturi autoriteto. Sušauktas tų valdybų ir komisijų posėdis pageidavo,

kad Rašytojų sąjungos valdybos prezidentas leidykloms rekomenduotų išleistinus lietuvių rašytojų kūrinius.

— Vilniaus pedagoginio instituto lietuvių kalbos ir literatūros instituto studentų būrelis, vadovaujamas docento J. Riškiaus, rugpjūčio paskutines dvi savaites Priekulėje ir apylinkėse rinko žinias rašytojos Levos Simonaitytės biografijai papildyti. Gintajame Vanagų kaime dar yra gyvų žmonių, kurie gerai atsimena rašytojos jaunystę, jos vargus ir veržimąsi į kūrybos pasaulį. Surašyta gausi medžiaga atiduota saugoti Liet. M. Akademijos lietuvių kalbos ir literatūros institutui.

— Rumsiškių Tėviškės muziejuje nuo rugpjūčio 28 visą mėnesį vyko estų liaudies meno paroda. Buvo rodomi audiniai, drabužiai, kilimai, medžio drožiniai. Nuotraukomis ir skaidrėmis buvo rodomi estų trobesiai, jų vidaus įrengimas, baldai. Visi rodiniai esą kruopščiai paruošti, konservuoti. Pats Rumsiškių muziejus šią vasarą praturtėjo dviem aukštaitiškomis sodybom, atkeltom prie atkurtos kaimo gatvės.

Pr. N.

REAKCIJA Į STRAIPSNĮ LENKŲ ŽURNALE

Amerikos lenkai kas du mėnesiai Washingtone išleidžia lenkų kultūros ir švietimo žurnalą Perspectives.

Zurnalas yra spausdinamas anglų kalba ir savo turiniu kiek priylgsta mūsų Lietuvos žurnalui.

Š. m. kovo-balandžio Perspectives laidoje buvo išspausdintas Marc Paul straipsnis, paminintis Vilniaus universiteto 400 metų sukaktį. Tenka apgailestauti, kad mokslo žurnale straipsnio autorius nepajėgė išlikti objektyvus Lietuvos ir lietuvių tautos atžvilgiu. Šį straipsnį išspausdinami, žurnalo redaktoriai pademonstravo ne mažesnę neapdairumą, tuo nepasitarnaudami nei žurnalo kokybei, nei geresnių lenkų-lietuvių santykių puoselėjimui.

Į minėtą Marc Paul straipsnį oficialiu JAV LB krašto valdybos laišku reaguavo LB ryšininkas tarptautiniam reikalui Washingtono Algimantas Gureckas. Autoriui lietuviui prisegus Vilniaus okupantų titulą, A. Gureckas taikliai užklauso: „Kaip lietuviui galėjo virsti savo sostinės okupantais? Ar lenkų esama Varšuvos okupantais, o čekų — Prahos? Ir kodėl p. Paul 1940 m. lietuvių įvykdytą Vilniaus universiteto reorganizavimą laiko prilygstančiu 1832 ir 1842 metais caro Mikalojaus I įvykdytiems universiteto uždarymams?“

Į autoriaus teigimą, kad II-ojo pasaulinio karo metu Vilniaus universitetas veikė pirma sovietų ir vėliau nacių globoje, A. Gureckas priminė 1943 kovo 17 dieną, kada jis, būdamas studentu, matė nacius daužant Vilniaus universiteto iškabas ir prie universiteto durų prikalamą valdžios potvarkį, skelbiantį universitetą esant uždarytu. „Tuo metu aš nejutau, kad iki tol jis egzistavo nacių palankios globos dėka“, teigia Gureckas. „Aš abejoju, kad lietuvių profesoriai ir studentai, kurie buvo kalina-

mi ir mirė Stutthofe, juto bet kokią nacių geradarystę Lietuvos universitetui Vilniuje.“

Straipsnyje autorius gana daug vietos skyrė išdėstymui Vilniaus universiteto turėtoms įtakos Koperniko universitetui Torune ir lenkų akademinei bendruomenei Londone. Tačiau dėl nežinomų priežasčių patogiai užmiršo paminėti apie Vilniaus universiteto egzistenciją šiais laikais. Tai pastebėjęs, A. Gureckas rado reikalą pastebėti, kad, nors ir sovietinio okupanto stipriai varžomas, Vilniaus universitetas veikia, auklėja studentus ir atlikinėja naudingus mokslinius tyrimus, ypač griežtųjų mokslų ir matematikos srityse. Autoriaus nesiskaitymą su faktais ir nemoksliską priėjimą, anot Gurecko, sėkmingai pailiustruoja skirtinga Vilniaus miesto vardo rašyba. Pradėjęs rašyti Vilno, straipsnio antroje dalyje autorius perėjo prie Wilno.

Laiškas redakcijai baigtas pareiškiant nusivylimą ir protestą. „Aš norėjau tikėti“, teigia Gureckas, „kad 500 metų su viršum tęsėtis artimas Lietuvos-Lenkijos santykiavimas buvo patvarus brožas mūsų tautų istorijoje ir kad 19 metų trukęs 1920-1939 metų konfliktas bebūvo išdava laikino nesugebėjimo santykius pritaikyti prie pasikeitusių 20-ojo šimtmečio sąlygų. Dabar aš nešu tuo tikras.“

„JAV LB vardu aš protestuoju dėl p. Paul straipsnyje š. m. kovo-balandžio Perspectives laidoje esančio tendencingumo. 1974 liepos 5 aš protestavau Perspectives tuo pačiu klausimu. Pakartotinai pareiškiu LB nusistatymą ir mano asmeniškų įsitikinimų, kad, siekiant išlaikyti ir puoselėti lietuvių amerikiečių ir lenkų amerikiečių santykius, yra būtina, kad lenkai respektuotų Lietuvos suverenumą ir jos teritorinį integralumą su jos sostine Vilniuje.“

A. Gė.

ATEITIES KONGRESO PASISAKYMAI

(atkelta iš 3 psl.)

remti ir prenumeruoti Aidų žurnalą ir mums artimus laikraščius (JAV dienraštį Draugą, savaitraštį Darbininką, Kanados Tėviškės Žiburius).

17. Kongresas džiaugiasi, kad jau pasirodė prof. Antano Maceinos parašyta knyga „Asmuo ir istorija“, išleista kaip pirma Ateitininkų Federacijos leidžiamos serijos „Mūsų idėjos dabarties šviesoje“ knyga. Moksleiviai, studentai ir sendraugiai skatinami ją įsigyti, studijuoti, aptarti žodžiu bei raštu ir padaryti ją svarstybų objektu susirinkimuose ir už organizacijos ribų. Kongresas dėkoja autoriui už jo kūrybinį įnašą į Federacijos kultūrinį gyvenimą, o Ateitininkų Sendraugių Sąjungai — už šio vertingo leidinio finansavimą.

18. Kongresas ragina ateitininkus ir toliau remti Ateitininkų Šalpos Fondą, kad jis būtų pajėgus padėti finansinės paramos reikalingam mokslui einančiam jaunuoliui ir ateitininkų veiklai.

19. Kiekvieno ateitininkų vienetų valdyboje turėtų būti vienas narys, kurio pareiga būtų supažindinti narius su naujomis lietuviškoms knygoms bei žurnalais ir iš viso rūpintis tautinės kultūros reikalais. Visi nariai kviečiami remti savo tautos kūrybinę pajėgą Vakarų pasaulyje.

20. Visose gyvenamose vietose ateitininkai stengiasi sudaryti lietuviškų knygų skaitymo būrelius, į juos kviečiant ir neateitininkus.

V. Kongreso sveikinimai

1. Kongresas sveikina popiežių Joną Paulių II, dėkodamas jam už atsiųstą sveikinimą ir palaikymą, kuriuos perdavė Apaštalinis delegatas Washingtone.

2. Kongresas sveikina JAV prezidentą Ronaldą Reaganą, dėkodamas už jo atsiųstus linkėjimus ir prašydamas neužmiršti Lietuvos ir kitų Rytų Europoje paverttų tautų laisvės bylos.

3. Sveikindamas paverttą tautą, kongresas reiškia ypatingą pagarbą visiems jos rezistencijos dalyviams, kovojantiems už Lietuvos laisvę, už pagrindines žmogaus teises. Visi gerimės tautos atsparumą didžios nureliginimo ir nutautinimo grėsmės akivaizdoje ir prašome Dievo palaimos visai mūsų tautai. Mūsų nuširdūs sveikinimai mūsų vienminčiams Lietuvoje. Mes su Jumis ir mintimis, ir širdimis.

4. Kongresas gėrisi Tikinčiųjų Teisėms Ginti Komiteto Lietuvoje veikla ir linki jam su Dievo pagalba sėkmingai tęsti savo darbą.

5. Kongreas sveikina visus nepriklausomas Lietuvos diplomatinės tarnybos narius, linkėdamas jiems vieningos visų lietuvių paramos, atstovaujant Lietuvai, ginant Lietuvos suverenumą ir jos žmonių teises tarptautiniuose forumuose ir įvairiose institucijose. Ateitininkai pakartotinai pabrėžia nepalaužiamą savo ryšį remti visas pastangas ir priemones, siekiančias atstatyti nepriklausomą Lietuvos valstybę — laisvą, lygiateisį ir veiksmingą tarptautinės bendruomenės narį.

6. Kongresas sveikina pasauliniu mastu veikiančius Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą, Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir Pasaulio Lietuvių Katalikų Bendriją, linkėdamas geriausios sėkmės jų reikšmingame darbe. Kongresas taip pat dėkoja visoms ji sveikintiems institucijoms ir organizacijoms, užtikrinamas ateitininkų talką visuose žygiuose, kuriais siekiama Lietuvos teisių gynimo ir lietuviybės išlaikymo.

7. Kongresas sveikina Brazilijoje gyvenantį dr. Eliziejų Draugelį, vieną iš pirmųjų Ateities steigėjų ir redaktorių, linkėdamas jam gausių Dievo malonių. Kongresas taip pat sveikina sukaktuvininkus Federacijos narius, esančius mūsų sąjūdžio nariais nuo 1911 metų.

8. Sveikintina, kad daugelis Federacijos narių aktyviai dalyvauja bendrinėje organizacijoje,

WASHINGTONAS — VILNIUS — CHICAGA

Dažnai tautiečiai klausia: kodėl mes nebegalim girdėti Amerikos Balso lietuvių kalba? Pirmą taip gerai perduodavo programos, o po 30 metų sukaktuvių ir nutrūko. Į tai paaiškinam, kad Amerikos Balsas dabar pradėjo siųsti programas tiesiog per satelitą į okupuotą Lietuvą. Atvykę žmonės sako, kad tokiu būdu geriau girdimos ir netrukdomos. Kaip žinom, Amerikos Balso lietuvių skyriuje dirba ir keletas chicagiečių: p. Vingriene, Vl. Būtenas, p. Rimkus, Romas Sakadolskis ir kiti. Amerikos Balsas išlaikomas Amerikos valdžios, jis priklauso informac-

jos agentūrai. Dabar jis duoda tiktis laidas per parą. Tik 10:15 jį galima girdėti Chicagoje.

Vilniaus radijo programos leidžiamos iš Kijevo stoties trumpom bangom ir įvairiom kalbom. Du pusvalandžiai per parą yra lietuvių kalba. Ką gi okupantas pateikia užsienio lietuviams? Būna žinios, apžvalgos, nuomonės, muzikos ir literatūros skyriai ir kelionės po Lietuvą. Pradeda su „Lietuva brangi“ melodija, ja ir užbaigia. Dažnai kalba žurnalistas V. Alseika. Programose liejamas melas, niekinami praėjusieji laikai ir džiaugiamasi komunistų veikla. Šmeižia mūsų Altą, Vliką ir Balfą. Chicagoje šias programas galima girdėti 7 val. vakarais 25 m bangoj. Nevertėtų jį kas kreipti dėmesio. Tai melu pagrįsta propaganda.

Chicagoje veikia trys radijo valandėlės. Margutis švenčia 50 metų sukaktį. Sophie Barcus šeimos valandėlė veikia 40 metų su viršum. Trečia valandėlė dar jaunutė, vos 5 metų; tai Lietu-

vos Aidai. Kai ekonominė padėtis vis blogėja, radijo valandėlės išlaikyti yra labai sunku. Nežinau, kaip einasi dviem pirmosioms, bet Lietuvos Aidams aidių nepaprastai sunkus metas. Ypač vasarą. Reikia apgailestauti, kad kai kurie tautiečiai bei organizacijos nenori nieko bendro turėti su jaunuolės K. Brazdžionytės leidžiamais L. Aidais. Prašyta paramos iš LF, LB ir iš kitur — negauta. Kam dar dejuoti dėl jaunimo? Štai jaunuolė aukojasi lietuviybei — ji labai susirūpinusi, kad gyvuotų vakarinė radijo laida. Todėl, jei kitiems dalykams yra lėšų, argi nevertėtų visokiais būdais ją remti, kad nepabėgtų nuo šio darbo ir įsi-jungimo į lietuvišką judėjimą? Pagalvokim. Lietuvos Aidų programa nėra kieno nors monopolis. Ji yra visų lietuvių ir lygiai visiems padeda. Tad būkim jos rėmėjais.

Balys Svalia

Vilkas nepaliks sveikos avies.
Liet. liaudies patarlė

Z. Dučmanas Lithuanian Village vardu sveikina LAS suvažiavimą Clevelande. Šalimais stovi LAS garbės narys J. Virbalis. Nuotr. V. Bacevičiaus

Prieš didįjį jubiliejų

(atkelta iš 3 psl.)

Šv. Pranciškus labai giliai mylėjo gamtą, ją suprato, suprato gamtą jos esmėje. Per savo pamokslus ir per savo meilę gyvenimui jis žmogui parodė, kad šalia jo yra didžioji gamta, geroji gamta. Žmogus gyveno gamtoje, bet jos nesuprato, neįtė. Reikėjo šv. Pranciškaus meilės, kad to laiko žmogus irgi pamiltų gamtą.

prisiimdami ir labai atsakingas pareigas. Tačiau kongresas prašo visuomeniniame darbe veiksmingai dalyvaujančius ateitininkus nepagailėti savo laiko, energijos ir sugebėjimų ir savam sąjūdžiui. Įvairiose organizacijose, ypač jų vadovybėse, besireiškia ateitininkai prašomi visada atsimiti mus visus jungiančius ir saistančius artimo draugiškumo, solidarumo ir savitarpio pagarbos bei meilės ryšius.

1981 rugsėjo 7

Ir nuo šv. Pranciškaus žmogus jau su meile gamtą atskleidžia ir atveda į meną. Pvz. jei vartysime tapybos ir meno istoriją, tai iki šv. Pranciškaus tapyboje neraskime gamtos. O nuo šv. Pranciškaus į paveikslus įvedami gamta, platūs peizažai, paukščiai ir žvėrys.

Šv. Pranciškus, gyvendamas savo neturte, savo askezeje, buvo didžiai linksmas žmogus, nes jis jautė Gerojo Dievo globą ir džiaugėsi, galėdamas Dievui tarnauti ir jį garbinti. Ir tuo jis davė naują krikščionišybės supratimą — krikščioniškąjį optimizmą.

-o-

Pasitikdami šio didžiojo šventojo didįjį jubiliejų, kviečiame rengti minėjimus, surasti gerą formą tiems minėjimams, atnaujinti ir pagilinti savo religingumą, giliau įprasminti savo meilę žmogui ir gamtai ir visur skleisti krikščionišką optimizmą.

LIETUVIAI MUZIKAI NEW JERSEY VALSTIJOJ

J. STANKŪNAS

Muzikas Motiejus Jetkauskas, Manhattano muzikos mokykloje baigęs vargonų klasę, dabartinis Šv. Petro ir Povilo bažnyčios Elizabethe vargonininkas, sėkmingai reiškiasi vietos lietuvių tarpe. Turi mažą parapijos chorą, kuris sekmadieniais gražiai pagieda. Didesnių švenčių metu iš New Yorko pasikviečia savo draugus instrumentalistus pajvairinti muzikinės programos.

Solistė Angelė Kiaušaitė, baigusi Philadelphijos Curtis muzikos institute operos-dainavimo klasę, Elizabethe lietuvių surengtame Vasario 16-osios minėjime atliko dainų programą. Ją pianinu palydėjo muz. M. Jetkauskas.

Jos dainavimas buvo šiltas, meniškasis. Šį kartą ji atliko grynai lietuvių kompozitorių dainas. Tarp jų buvo ir J. Stankūno kūryba.

Šiuo metu A. Kiaušaitė dar gilinasi dainavime, norėdama įsigyti daugiau žinių iš vokalinio meno srities.

Muzikas Alfonsas Jakubčionis, išbuvęs 40 metų Šv. Mykolo lietuvių parapijoje Bayonėje vargonininku, išėjo į pensiją.

Anksčiau, kol dar čia buvo daugiau lietuvių, jis turėjo giesmininkų grupę ir dainos vienietį, buvo lietuviškos kultūros bei muzikos vadovas. Nors gimęs ir augęs Amerikoje, tačiau lietuviškuose reikaluose buvo jautrus ir uolus talkininkas.

Visą laiką buvo ir dabar tebėra Vargonininkų-Muzikų Sąjungos nariu. Dalyvauja Sąjungos suvažiavimuose, skaito jos žurnalą — Muzikos Žinias. Yra vedęs, turi sūnų Povilą ir dukrą.

A. Jakubčionis muzikos mokyti pradėjo pas žymų Apreiškimą parapijos buvusį vargonininką muziką Povilą Saką. 1926 įstojo į Pio X Gregorijan School, N.Y. Būdamas vargonininku, vėliau perėmė ir parapijos raštinės sekretoriaus darbą.

Zengiant į gyvenimo rudenį, linkim jam poilsio, nepamirštant lietuviškų reikalų bei savo tėvų gimtosios žemės.

Muzikas — dainininkas Liudas Stukas, muzikos mokytojas, visiem žinomas lietuviškų renginių muzikinių programų talkininkas, dabartiniu metu daugiau reiškiasi bažnyntinių švenčių programomis pagiedodamas savo ir kitų autorių religinę kūrybą.

Jis yra daug pasidarbavęs lietuviškos dainos meno puoselėjime. Turi planą sudaryti ir išleisti 100 kūrinių jaunimui pianistam. Visa medžiaga bus paimta iš lietuvių liaudies dainų bei lietuvių kompozitorių dainų motyvų.

Operos solistė Irena Stankūnaitė šį pavasarį turėjo keliuose New Jersey valstijos teatruose vaidinti "La Boheme" ir "Fledermaus" operų pastatymuose. Dėl sunkios ligos turėjo atsisakyti.

Smuikininkas Julius Veblaitis kartkartėmis savo grojimu prisideda prie muzikinių programų. Bet dažniau jį galima išgirsti lietuvių bažnyčiose, ypač Elizabethe, kur vargonininkas, būdamas geras muzikas, yra pajėgus bet kokį kūrinių jam paakomponuoti vargonais. Namie jis turi talentingą dukrelę Audronę, kuri savo tėvelį repeticijų metu palydi pianinu. Porą kartų teko girdėti juodu Elizabethe Liberty salėj grojant Bocherini, Vivaldi ir kitus.

Audronė Veblaitytė kovo 29 Rutgers universitete New Jersey jaunųjų muzikos talentų varžybose laimėjo antrą vietą. Tai įrodo, kad mūsų jaunimas yra talentingas muzikoj, net vy-

rauja amerikiečių muzikiniuose sluoksniuose.

Kita Veblaitių dukra, Jūratė Veblaitytė-Litchfield, vėl grįžo į New Jersey gyventi ir dabartiniu metu Rutgers Prep mokykloje dėsto muziką ir dainavimą. Ji yra gabi menininkė. Kur tik ji dirba, visada bent du kartus per metus su savo mokyklos mokiniais pastato stambesnius bibliinius, istorinius muzikinius vaidinimus.

Muzikas Klemensas Bagdonavičius, Newarko lietuvių Šv. Trejybės parapijos vargonininkas, stambus bažnytinės muzikos mecenatas — leidėjas ir Muzikos Žinių žurnalo rėmėjas, planuoja išleisti didelį bažnyntinių giesmių "Lobyną" — giesmių antologiją, įdedant į ją ir žymesnes mišias bei mišių atsakymus.

Jo manymu, turi būti toks giesmynas, kuriame būtų sudėta visa mūsų bažnytinės muzikos literatūra savo originalioje harmonijoje (nesugadinta), tekstui lydinčiam muziką, taip pat ir visų metų liturgijos iš eilės visa muzika, dar su pasirinkimu.

Kl. Bagdonavičiui rūpi, kad nedingt mūsų iki šio laiko sukurta vartotina muzika, kad ją galėtų pasinaudoti ateinančios kartos. Medžiaga turi būti suvartyta patogiai, suprantama forma. Dabartiniuose giesmynuose dažniausiai tekstas yra išspausdintas atskirai, ir mūsų jaunoji karta nesusigauoda.

NAUJA KNYGA ŠV. PRANCIŠKAUS SUKAKČIAI PAMINĖTI

Nuo 1980 rudens viso pasaulio pranciškoniai ruošiasi šv. Pranciškaus Asyžiečio 800 metų gimimo jubiliejui, kurį minės 1982. Tas pasiruošimas vyksta susitelkimu ir atsinaujinimu Serafiškojo Tėvo dvasioje, kuri pasižymi charakteringu Kristaus sekimu, prasidedančiu nuo Praktinės ir pasibaigiančiu ant Kalvarijos kalno Kristaus kančia ir mirtimi. Šį pasiruošimą turi atlikti ir lietuviai pranciškoniai, patys gilindamiesi į šv. Pranciškaus gyvenimą ir savo tautiečius su juo supažindindami. Tam tikslui jie išleido Tėv. Viktoro Gidžiūno parašytą knygą — Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas.

Ši knyga trumpučiais skyreliais, lengvu stiliumi parašyta ir paveikslėliais iliustruota, iškelia pagrindinius šv. Pranciškaus gyvenimo įvykius: nerūpestingą jaunystę, klaidas pašaukimo paieškant, atsivertimo sunkumus, Mažesniųjų Brolių ordino įkūrimą, įdomius jo brolių charakterius ir nuoširdų beturčio ir kenčiančio Kristaus sekimą. Visas šv. Pranciškaus gyvenimas

Solistė Slava Ziemelytė iš Toronto koncertuoja Kultūros Židinyje spalio 11. Koncertą rengia Putnama seselių rėmėjos.

Puikus planas pareikalauti daug lėšų ir laiko. Bet Kl. Bagdonavičius žada išleidimo išlaidas padengti.

Akordeono virtuoze Rūta Raudytė kovo 21-22 Romana viešbuty, East Brunswick mieste, N.J., dalyvavo visos valstijos akordeonistų varžybose ir laimėjo solo ir duetų grupėj pirmąją vietą.

Įvairiuose akordeonistų konkursuose ji yra laimėjusi daug premijų. Iš kiekvienų metų varžybų parsiveža po kelias trofėjas. Perna baigė komercinės braižybos mokyklą New Yorke, įsigijo specialybę.

Daugelis jos laimėjimų pasiekta jos motinos dėka. Ji per 12 metų savo dukrą vežiojo į muzikos studiją, į amerikiečių koncertų sales, kartkartėmis ir į lietuvių parengimų muzikines programas. Pažymėtina, kad dukra ir motina yra uolios Šv. Petro ir Povilo lietuvių parapijos choro dalyvės.

Dabar Rūta Raudytė yra subrendusi ir aukštai pakopusi muzikoj. Tik vieno svarbaus dalyko jai trūksta: gilesnio pažinimo lietuviškos muzikos. Tiesa, lietuvių akordeono muzikos literatūra yra labai negausi. Būt, jei savo liaudies dainą įvilktume į artistinės harmonijos drabužį, išsvystytume, aranžuotume bet kokiam sąstatui, pritaikytume šių dienų akordeono muzikos poreikiui ir tinkamai interpretuotume, tai patektume į platesnius muzikos sluoksnius.

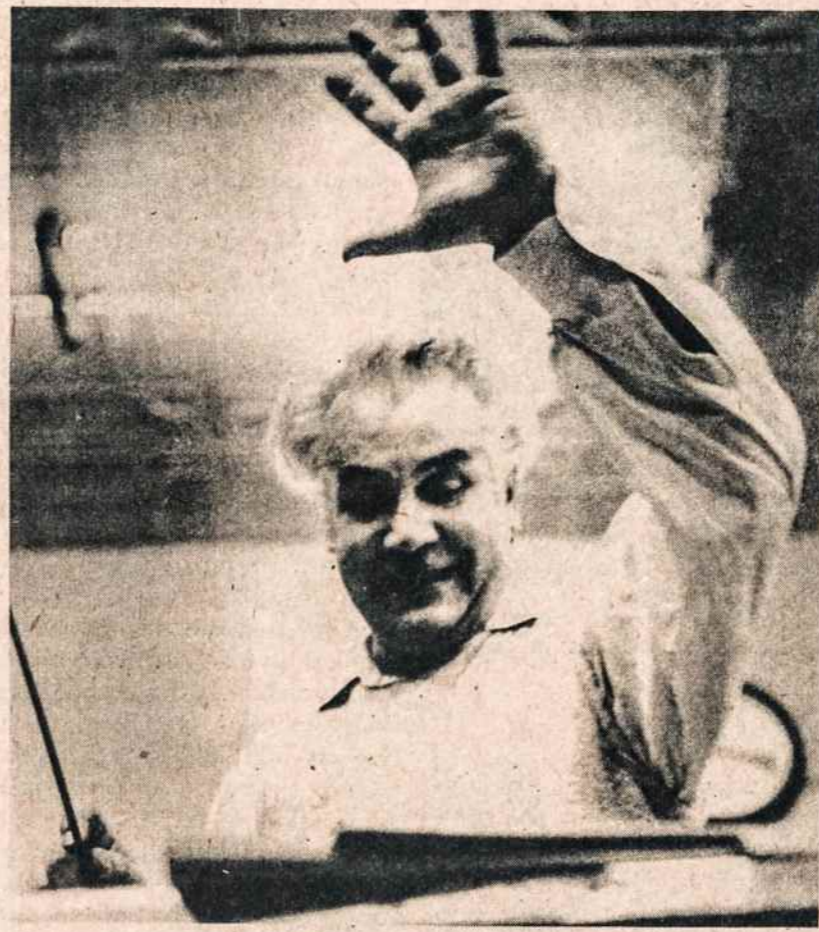
Linkėtina R. Raudytei susidomėti savo tėvų gimtojo krašto muzikos menu ir jam duoti progos pasireikšti svetimoji minioj.

persunktas kažkokia nuostabia poezija, kūrinių ir Dievo meilės romantika. Dėl to šv. Pranciškaus asmenybe žavisi visi tikintieji ir netikintieji.

Šv. Pranciškaus dvasia lietuviams labai maloni ir artima, nes jos spinduliavimas, prasidėjęs tuoj po šventojo mirties, XIII amž. viduryje, pačioje Lietuvos valstybės kūrime pradėjo, jo vaikų darbuose tebespinduliuoja ir dabar. Dėl to šalia šv. Pranciškaus gyvenimo pridedama trumpa Lietuvos pranciškonų istorija — Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas Lietuvoje ir Amerikoje. Šis skyrelis trumpais žodžiais atskleidžia šv. Pranciškaus sūnų gyvenimą ir darbus Lietuvoje ir išeivijoje.

Gale pridėtas priedas — charakteringiausios šv. Pranciškaus maldos ir Kūrinių, arba Saulės giesmė Kūrėjui.

Knygos kaina — 5 dol. Ją galima įsigyti šiais adresais: "Šv. Pranciškaus Varpelis", Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me. 04046 ir "Darbininkas", 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY. 11207.

Prof. Vytautas Marijošius diriguoja repeticijų metu. Nuotr. V. Maželio

STUDENTAI PAGERBĖ PROF. VYTAUTĄ MARIJOŠIŲ

Pokalby su "Draugo" kult. priedo (žr. nr. 30) bendradarbiu prof. Vytautu Marijošiumi prisiminė dailų Jono Aisčio posakį: "Bėga dienos kaip vanduo, kaip vanduo negrįžta". Deja, tai liečia kiekvieną žmogų, kuris ateina į šį visokių nutikimų pasaulį.

Laikas niekad ir niekur nesustoja ir mūsų iškilus dirigento, Amerikoje — Hartfordo universiteto Hartt muzikos mokyklos prof. Vytauto Marijošiaus gyvenime. Liepos mėn. ir jam sukako 70 metų amžius. Tarkim, jog tai dar nėra gili senatvė, jog tai yra laikas, kuriame ir kūrybinė žmogaus prigimtis dar nėra užgesusi, bet jau keleri metai Vyt. Marijošius yra minėtos mokyklos profesorius emeritas, turintis teisę tą ar kitą semestrą su studentais padirbėti. Gerai žinom, ne visi mokslų vyrai emeritų teisėm yra apdovanojami.

Sukakties proga studentai Hartfordo universitete savo profesoriui surengė įdomų ir ori-

WATERBURY, CONN. Bendruomenės vakaras

Waterburio LB valdyba spalio 3, šeštadienį, 7:30 v.v. Šv. Juozapo parapijos salėje rengia tradicinį metinį bendruomenės vakarą. Meninę programą atliks Hartfordo dainininkai — trio ir kvartetas "Paslaptis". Vadovauja muzikas Jurgis Petkaitis. Šokiam gros Al. Jurgis orkestras. Vaisės, įvairūs laimėjimai.

Dėl stalų ir bilietų rezervacijų skambinti knygynan Spauda, 33 Congress Ave., tel. 756-5173, arba Aldonai Raugalienei, tel. 756-5339.

AUKAS PER UNITED WAY GALIMA SKIRTI BALFUI

United Way kasmet per darbovietes ir įstaigas vykdo aukų rinkimo vaju. Šiomet toks vaju kaip tik vyksta nuo spalio 1 iki lapkričio 15.

Philadelphijos Balso skyriaus valdybai susitarus su United Way, United Lithuanian Relief Fund yra įtrauktas į šalpos organizacijų sąrašą. Labai svarbu, jog dirbantieji Philadelphijoje ir apylinkės darbovietėse bei įstaigose, užpildydami aukų pasižadėjimus dėl United Way, nurodytų, jog tą auką skiria United Lithuanian Relief Fund, nes pagal susitarimą su United Way tokios aukos bus pervestos Balfui.

Kiti Balso skyriai turėtų taip pat tokius susitarimus padaryti vietose, kad aukos per darbovietes ir įstaigas būtų pervestos Balfui.

F. Andriūnas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

Janina Narūnė — PIRMŪNĖS AKADEMIKĖS. Išleido dr. Zuzana Šalnienė. Spaudė Draugo spaustuvė Chicagoj. Iliustravo A.A. Tamošaitis. Daug nuotraukų. 200 psl. Kaina 12 dol.

"Čia bus galimybė pažinti, kokios rimtos pareigingos tvirtavalės ir gerų norų lietuvės buvo tos mūsų pirmosios inteligentės", rašo autorė knygos įžangoj. "Čia skaitytojais atras asmenų vardus ir faktus, kurių nėra net Lietuvių Enciklopedijoje, nes jie gauti iš mirusių akademikų dukterų, sūnų bei giminių tiesioginiai, atsiliepusių į mano prašymą, pasklidusių plačioje mūsų spaudoje."

Tenka pritarti Lietuvos generalinės konsulės Juzės Daužardienės pratarnei, kurioj šį leidinį ji teisingai įvertina:

"Autorės J. Narūnės Pakštienės atliktas milžiniškas darbas yra svarbus ir naudingas istoriniu, enciklopediniu ir kultūrinio požiūriu. Istoriniu atžvilgiu liks vertinga medžiaga mūsų istorikams ir dabar studentams, rašantiems disertacijas. Enciklopediniu atžvilgiu atliktas milžiniškas darbas: surankiama 240 asmenų su tikromis datomis, vietomis, faktais, su 102 fotografijomis. Kultūrinio atžvilgiu leidinys yra svarbus įnašas į lietuvių kultūros aruodus."

Knygoj suminimos lietuviškos studentės, studijavusios Šveicarijoje, Petrapily, Berlyne, Maskvoj, Lenkijoje, Vakarų Europos ir JAV miestuose, Kijeve ir Lietuvos universitetuose. Knyga užsklendžiama skyriumi "Lietuvės nusipelnusios moterys". Įžangoj pažymėta, kad knygoj liečiamos tik tos lietuviškos akademikės bei nusipelnusios veikėjos, kurios gimė prieš 1905 metus. "Pradedant 1905-ųjų metų revoliucija, prasideda kita epocha, nebejeinant į šį tomą. Visuomenė gal kada susilauks ir antrojo tomo."

Knygos autorė Janina Markevičiūtė-Narutavičienė-Pakštienė (slapyvardis — Narūnė), gimusi 1895.V.17 Panevėžyje, dabar gyvenanti Miami, Floridoj, nepriklausomoj Lietuvoj pasižymėjo kaip žurnalistė ir visuomenininkė. Emigracijoj ji reiškiasi kaip kūrybinga rašytoja, parašiusi apie 20 įvairių knygų vaikams ir suaugusiems, ypač įdomi savo atsiminimuose.

Marija Aukštaitė — ANT MARIŲ KRAŠTO. Romanas (istorinis amžiu dvelis). 1981. Išleido A.F. Navikevičius (555 Sheppard Ave. W., 202, Downsview, Ont. M3H 2R7, Canada). Viršelį piešė dail. J.A. Navikevičius. Kalbą peržiūrėjo Česlovas Senkevičius. Surinko Type Master Graphics. Toronte. Spausdino Litho-Art Ltd. Toronte. 420 psl. Kaina 10 dol. Gaunama pas spaudos platintojus, Darbininko administracijoj ir pas leidėją.

Šio jautriai parašyto romano pagrindinė mintis — meilė, auka, tragedija ir kova, herojiškumas ir humaniškumas.

Janina Narūnė savo knygoj "Pirmūnės akademikės" apie rio romano autorę pateikia tokias žinias:

"Marija Aukštaitė-Radkevičiūtė-Navikevičienė gimė 1896. VIII.18, Stanaičių k., Garliavos vls. Dirbo Prienų savivaldybės taryboje, vėliau buvo jos vice-pirmininkė ir Liet. Mot. Katalikių draugijos Prienų sk. pirmininkė. 1930 m. išvažiavo į Kanadą. Montrealyje organizavo Vilniaus Vadavimo sąjungos skyrių ir buvo jo pirmininkė. Dirbo Kanados Lietuvių Taryboje. Rašė: Vienybėje, metus redagavo Neprikl. Lietuvą. Nuo pat jaunystės rašė eilėraščius. Yra Liet. Rašytojų draugijos narė. Kanadoje išleido eilėraščių rinkinį "Rožių vasara" ir ilgesnį apysaką "Išeivės keliu". Dalyvauja periodinėje spaudoje."

St.S.

Architektas Edmundas Arbas tarp Californijos kaktusų

LOS ANGELES, CALIF.

Architektas Edmundas Arbas laimėjo Californijos valstijos tipinio ir įperkamojo namo projekto konkursą

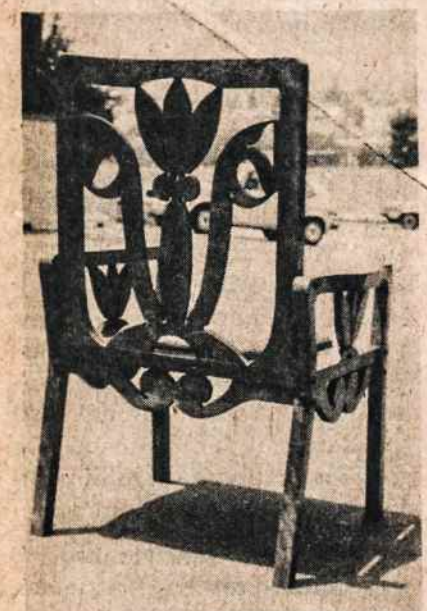
J. Gliauda

Šiais praktiškais laikais architektų profesija nėra skirtinga vien tikrai puošnių, stilingų rūmų bei šventyklų projektams. Gyvenimas šaukia architektą domėtis eilinio žmogaus poreikiais — pateikti eiliniam žmogui gero, praktiško ir elegantiško namo projektą. Šita mintis pasinaudojęs, Californijos visuomeniškojo progreso ir namų statybos departamentas paskelbė "Įperkamojo namo projekto konkursą" (California Affordable Housing Competition).

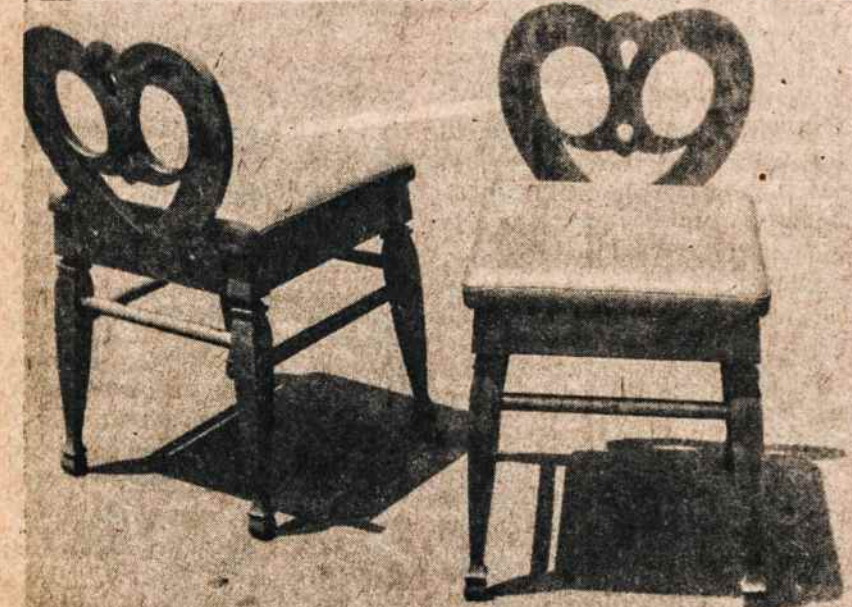
Konkurso tikslas buvo sukurti varžybų kelių tipinio, įperkamojo namo projektą, kuris įgautų statybininkus masiškai naudotis tokiu pavyzdžiu, kaip naujų gyvenviečių plėtra. Konkursas turėjo pažadinti architektūrinio naujų atitradimus, planuojant finansiškai pasiekiamo namo sąmatą bei išvaizdą.

1981 birželio 18, konkursui pasibaigus, Los Angeles Times paskelbė konkurso rezultatus. Varžybos laikomos vykusiomis — tikslas buvo pasiektas. Sukurtas finansiškai praktiško ir estetiškai puikaus namo projektas. Konkurse dalyvavo 480 varžovų. Vienam jų — architektui Edmundui Arbui — suteiktas laimėtojo titulas.

Santa Monica mieste reziduojantis lietuvis, architektas Edmundas Arbas, pasiūlė konkur-

Vyskupo ar klebono kėdė Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles, Calif. Projektas arch. Edm. Arbo, atlikimas K. Rakūno

Kunigų kėdės Šv. Kazimiero bažnyčioje Los Angeles, Calif. Projektas — architekto Edmundo Arbo, atlikimas — K. Rakūno

su tipinio namo projektą. Nekeičiant pagrindinio plano, namas gali būti vieno, dviejų, trijų ar keturių miegamųjų su dviejų automobilių garažu. Tai yra sintetinė patogaus gyvenamojo namo idėja, kuri įkūnyta komforto, statybos ir sąmatos formose.

Bendrai gi — konkursiniai reikalavimai buvo savotiška naujovė. Jie atidarė platų architektūrinės naujovės lauką su privačiomis pageidavimais. Todėl dalyvauti panašiam konkurse tikslųjų mokslų adeptams (architektams) buvo tikras estetikos ir praktiškumo, komforto ir taupios sąmatos įkūnijimo egzaminas.

Pasiūlytus projektus nagrinėjo plati ekspertų komisija, kurioje buvo sutelkti architektūros, gyvenviečių statybos ir finansavimo įstaigų žinovai.

Architektas Edmundas Arbas buvo paklaustas, kas jį sudomino konkurso sąlygose, kas patraukė dalyvauti nepaprastai įvairių ir sudėtingų reikalavimų varžybose. Jis atsakė:

— Iš karto ir aš nedrįsau, galvodamas, kad žūsiu nepastebėtas dalyvaujančiųjų masė. Nagrinėjau architektūrinę įstaigom atsiųstą varžybų programą, net 90 puslapių! Kilo

AMSTERDAM, N.Y.

Kun. Antano Grigaičio 50 metų kunigystės jubiliejus

Šv. Kazimiero lietuvių parapijos birželio 14 buvo suroštos iškilmes pagerbti kun. Antanui Grigaičiui.

Jubiliejaus minėjimą organizavo komitetas, kuriam vadovavo klebonas kun. Kęstutis R. Balčys. Viskas buvo puikiai paruošta, tiek bažnyčioje, tiek salėje.

I iškilmes atsilankė didelė minia parapičių, jubilato giminų, draugų, kunigų ir svečių iš arti ir iš toli. Dalyvavo vyskupas Edward J. Maginn iš Albany, N.Y., ir taip pat Nukryžiuotojo Jėzaus seselės iš Brocktono, Mass.

Vysk. Edward J. Maginn ir visi kunigai atvyko gražioje procesijoje iš klebonijos į bažnyčią, kur juos sutiko puikus parapijos choras, vadovaujamas muz. John Nye.

Padėkos mišias jubilatas aukojo su dėkingumu ir maldingumu. Su kun. A. Grigaičiu koncelebravo 20 kunigų, atvykusių iš aplinkinių parapijų ir iš kitų valstijų. Parapijos choras gražiai

mintis, kad galėčiau būti naudingas kaip architektas neturtin-giesiems ir jaunųjų šeimom, kurių troškimas, einant į gyvenimą, turėti nuosavą gūžtą, savo namus, arba bent nuomoti butą prieina: na kaina. Aš žinau, mano idėjos turės didelį įvairių su statybomis surišių unijų pasipriešinimą. Tačiau mano idėjos vis dėlto bus ir liks mažas lašelis naujos iniciatyvos milžiniškoj statybinėj industrijoj...

Pagal architekto Edmundo Arbo planą tipinio namo schemą galima naudoti dar daugiabučių ansambliam. Galima statybai naudoti prefabrikacinio gaminių plokštes, kurios įgalins bet kur pastatyti namus per šešias, septynias dienas. Svarbu, kad projektas kartu įgalina išlaikyti tam tikrą statybinę estetiką, išvengti dabar taip dažno standartizavimo. Atskiru papildiniu seka konkretūs skaičiavimai, energijos ir solarinės energijos taupymo schemos, statybinių medžiagų detalioji specifi-ka, statybinių medžiagų ekonomija. Skaičiavimų bazė: galimybė mažų arba vidutinių pajamų šeimai statyrintis namus. Tai itin aktualu Californijoje, kur spekuliacija žemėmis ir nekilnojamoju turtu pasiekė grasių pavidalų. Jaunom šeimom, darbininkam, riboto finansinio pajėgumo asmenim kilo itin sunki problema — kurtis savo pastogėj...

Architekto Edmundo Arbo tipinio namo pavyzdžiai labai palengvins įperkamojo (affordable) namo konstrukciją. Tai galės sėkmingai paveikti masinių gyvenviečių statybos problemas.

Tenka prisiminti, kad architektas Edmundas Arbas yra ke-liolikos architektūrinų konkursų laureatas. Laimėjimų balanse yra jo projektuoti Lietuvos atstovybės rūmai Brazilijos sostinėje Brazilia. Tragiškos politinės tikrovės sąlygose tas projektas nebuvo realizuotas. Los Angeles lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje jis sukūrė efektingą altoriaus ornamentiką, sakyklą ir kėdes lietuviško folkloro stilij.

giedojo angliškas, lietuviškas ir lotyniškas giesmes ir sudarė tikrai maldingą nuotaiką. Seselė M. Annuciata iš Brocktono paskaitė pirmą skaitinį iš Šv. Rašto, o antrą skaitinį skaitė prel. Vytautas Balčiūnas iš Putnamo, Conn. Gražų pamokslą angliška ir lietuviškai pasakė kun. Juozas Grabys iš Watervliet, N.Y., iškeldamas jubilato uolumą ir nuoširdumą kunigiškame gyvenime.

Mišių pabaigoj kun. A. Grigaitis išreiškė didelį džiaugsmą, kad galėjo taip gražiai atšvęsti savo kunigystės auksinį jubiliejų, kurį jis laiko tikra Dievo dovana. Dėkojo klebonui kun. Kęst. Balčiui, rengimo komite-tui, chorui, parapičiam ir svečiam už jam suteiktą tokį didelį malonumą. Dėkojo vyskupui Edward J. Maginn už jo gerumą ir atsilankymą. Po kun. A. Grigaičio kalbos vyskupas tarė savo ganytojišką žodį, išreiškdamas padėką jubilatui už nuoširdų ir gražų kunigišką darbą Albany vyskupijoje ir padėkojo visiem už tokį malonų jo sutikimą.

Tuoju po mišių parapijos salėje buvo iškilmingi pietūs. Salė buvo iškilmingai papuošta ir pilna šventiškai nusiteikusių svečių. Giminės, draugai, parapičiai sveikino jubilatą ir linkėjo gražios ateities ir ilgo gyvenimo, linkėjo sulaukti ir deimantinio jubiliejaus. Klebonas kun. K. Balčys pradėjo minėjimą trumpu žodžiu. Perskaitė gautą iš Šv. Tėvo apaštališką palaiminimą, sveikinimus iš vyskupo Vincento Brizzio ir vysk. Antano Deksnio, sveikinimą iš prezidento Ronald Reagan ir ponios Reagan bei kitų.

Jubiliejinės šventės vadovu buvo Willard Kensell. Vaišių programą vedė William Stanley, kuris supažindino visus su dvasiškią, jubilato giminėmis ir ki-

TRYŠ RAŠYTOJAI, SULAUKĘ 75 METŲ

Jurgis Gliauda, gimęs 1906 liepos 4, dabar gyvena W. Covina, Calif., prie Los Angeles.

Jurgis Jankus, gimęs 1906 liepos 27, dabar gyvena Rochester, N.Y.

Antanas Vaičiulaitis, gimęs 1906 birželio 23, dabar gyvena Bethesda, Md., prie Washingtono

TAUTOS FONDAS SU LIETUVOS LAISVĖS IŽDU

Pavergtos lietuvių tautos idealas — atkurti valstybinį suverenumą ir turėti sau laisvą savarankišką gyvenimą, kad Lietuva vėl būtų lygus su kitomis tautomis tarptautinės bendruomenės narys, kaip buvo senoj praecity ir šio 20-ojo amžiaus pirmoj pusėj. Tas siekiamasis idealas vedamas per karčias kančias ir kruvinas kovas prieš okupantus — komunistinę Rusiją.

Tautos dalis, gyvenanti užsieny, labai tam pritaria ir savo veikla visokeriopa remia visas kovas dėl savo tautos siekiamosios laisvės. Šioj laisvės siekimo sudėtingoj ir didelėj byloj svarbų vaidmenį atlieka TAUTOS FONDAS. Jis visuomenės sudėtomis lėšomis finansuoja Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto veiklą.

Šioji Vliko su Tautos Fondu glaudri veikla lietuvių visuomenei seniai gerai žinoma ir pilnai suprantama.

Tautos Fondo organizacinis tinklas pamažu plečiamas į visus kontinentus, kur tik gyvena lietuviai. Tautos Fondo šaka, LIETUVOS LAISVĖS IŽDAS, turi skirtingą uždavinį: jis kaupia lėšas, pinigais ar testamentiniais palikimais, kurios bus perduotos laisvę atgavusiai Lietuvai. Nors tai pradėta neseniai,

tais svečiais. Prieš vaisės palaiminimo maldą sukalbėjo kun. Petras Jonaitis iš Gloversville, N.Y. Vakariene prasidėjo su šampanu. Jubilato garbei sugiedota "Ilgiausių metų".

Vakarienei įpusėjus, vysk. Edward J. Maginn pasakė keletą nuoširdžių padėkos žodžių pačiam jubilatui, klebonui kun. K. Balčiui, rengimo komite-tui ir parapičiam už jam padarytą didelį malonumą ir džiaugsmą.

Labai įdomiai angliška kalba pasakė kun. Jonas Tamulis iš Michigano valstijos. Jis kun. Antaną Grigaitį pažįsta nuo jaunystės laikų ir yra jo geras draugas. Kun. Viktoras Dabušis iš Patersono, N.J., kuris irgi yra jubilato draugas ir net artimas kaimynas iš tėviškės laikų, kalbėjo lietuviškai, iškeldamas kunigo svarbą šių laikų žmogaus gyvenime.

Kun. Edward Glavin pateikė keletą reikšmingų ir nuoširdžių pastabų jubiliejaus proga. Trumpai bet reikšmingai sveikino kun. Alfonsas Petraitis iš Rexfordo, N.Y., pas kurį jubilatas dažnai praleidžia atostogas. Pabaigoj kun. A. Grigaitis padėkojo Dievui už iki šiol jam suteiktas gausias malones ir pažadėjo toliau jam ištikimai tarnauti. Padėkojo klebonui kun. K. Balčiui, rengimo komite-tui, chorui, solistei Robertai Cuozzo, svečiam ir visiem, kurie tik prisidėjo bet koku būdu prie tokių didelių ir gražių iškilmių.

Po vaišių padėkos maldą sukalbėjo kun. Bernardas Gustas iš Schenectady, N.Y.

Apolonija Žiaušienė

bet jau sulaukta žymaus laisvųjų lietuvių susidomėjimo. Todėl apie tai tenka pateikti skaitytojams šiek tiek informacijų.

Pagrindiniai piniginiai įnašai arba testamentiniai palikimai, kaip jau minėta, bus perduoti laisvajai Lietuvai, o nuo jų gaunamos palūkanos skiriamos ne tik valstybei atsistatyti, bet ir specialiem dalykams, kaip, pvz., muziejui, ligoninei, bibliotekai.

Šiose finansinėse operacijose labai svarbus dalykas tinkamas testamento surašymas. Svarbiausia, kad pagal testamentą nieko iš jo negalėtų gauti okupantas, kuris medžiote medžiota mirusius ir jų gimes Lietuvos. Šiuo metu okupuotoj Lietuvoj už dolerį įpėdiniam tenka apie 60 rusiškų kapeikų, dolerių į rankas niekas negauna. O kiek tokių kapeikų gauna iš testamento įpėdinis, niekas negali sukontroliuoti. Ypač pavojinga skirti didesnius palikimus savo giminėm ar kam kitam. Okupacinė valdžia griežtai laikosi kiekvieno žmogaus apibūšimo principo: niekas negali pralobti arba geriau gyventi iš pašalinių, t.y. ne savo darbo, pajamų. Kas tik yra daugiau, pasiima valdžia.

Todėl kiekvienam lietuviui testatorium žinotina, kad didesni palikimai neturėtų būti skiriami tam ar kitam asmeniui, bet tiesiog laisvajai Lietuvai. Savo aukomis ir palikimais kiekvienas gali savo vardą arba ir kitą asmenį jamžinti Lietuvos istorijoj.

Tautos Fondas turi savo organizacijos tinkle net penkis advo-

katus, kurie testamentų surašymo reikalui duoda išsamių paaiškinimų ir patys juos surašo, jei tik kas į juos kreipiasi. Patariu pasinaudoti pasiročiusių advokatų pagalba, sumanius palikti gerą testamentą. Jie visi yra Tautos Fondo advokatai, apsiėmę kuo geriausiai žmonėm patarnauti.

1. Dr. Elena Armanienė, 516 Overdale Road, Baltimore, MD 21229;

2. Dr. Marija Šveikauskienė, 1895 Center Street, W. Roxbury, MA 02132;

3. Rima L. Skorubskaitė, 7 So. Dearborn Street, Chicago, IL 60603;

4. Dr. Algis Širvaitis, 877 E. 185th Street, Cleveland, OH 44119;

5. Nijolė V. Trečiokienė, 606 Wilshire Blvd., Santa Monica, CA 90401.

Šiom arba ir kitokiom informacijom iš Tautos Fondo gauti arba jam aukas siųsti yra šis adresas: Lithuanian National Foundation, P.O. Box 21073, Woodhaven, NY 11421.

Juozas Audėnas

P.S. Rugsėjo 11 Darbininkas aprašė, kad sovietai iš Lietuvos išsima, MA teismą atgabeno Marijoną Kiverienę ir Oną Jasonienę. Jos, kaip gimos 175,000 dol. paveldėtojos, teisme paliudijo, kad jei jom teismas ką nors pripažins, jos negaus nei dolerių nei rublių. Jos karts nuo karto gausiančios sertifikatus (taip jom Maskvoje pasakyta), už kuriuos galės gauti daiktų, krautuvėse parduodamų už dolerius. Kiek toks sertifikas bus vertas dolerių, jos nežino.

J.A.

STATEMENT OF OWNERSHIP, MANAGEMENT AND CIRCULATION (Required by 39 U.S.C. 3685)			
1. TITLE OF PUBLICATION DARBININKAS	A. PUBLICATION NO. 148360	B. DATE OF FILING Oct. 1, 1981	
2. FREQUENCY OF ISSUE WEEKLY	A. NO. OF ISSUES PUBLISHED ANNUALLY 52	B. ANNUAL SUBSCRIPTION PRICE \$ 15.00	
4. COMPLETE MAILING ADDRESS OF KNOWN OFFICE OF PUBLICATION (Street, City, County, State and ZIP Code) (Not printer) Franciscan Fathers, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207, Kings County			
5. COMPLETE MAILING ADDRESS OF THE HEADQUARTERS OR GENERAL BUSINESS OFFICES OF THE PUBLISHERS (Not printer) 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207			
6. FULL NAMES AND COMPLETE MAILING ADDRESS OF PUBLISHER, EDITOR, AND MANAGING EDITOR (This item MUST NOT be blank) PUBLISHER (Name and Complete Mailing Address) Franciscan Fathers, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Rev. Dr. Cornelius Bucyns, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207 MANAGING EDITOR (Name and Complete Mailing Address) Rev. Peter Banionas, OFM, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207			
7. OWNER (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stock. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual must be given. If the publication is published by a nonprofit organization, its name and address must be stated.) (Item must be completed)			
FULL NAME		COMPLETE MAILING ADDRESS	
Franciscan Fathers		341 Highland Blvd. Brooklyn, NY 11207	
8. KNOWN BONDHOLDERS, MORTGAGERS, AND OTHER SECURITY HOLDERS OWNING 1 PERCENT OR MORE OF TOTAL AMOUNT OF BONDS, MORTGAGES OR OTHER SECURITIES (If there are none, so state)			
FULL NAME		COMPLETE MAILING ADDRESS	
NONE			
9. FOR COMPLETION BY NONPROFIT ORGANIZATIONS AUTHORIZED TO MAIL AT SPECIAL RATES (Section 4713, OMM only) The purpose, function, and nonprofit status of this organization and the exempt status for Federal income tax purposes (Check one) ☒ HAS NOT CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS ☐ HAS CHANGED DURING PRECEDING 12 MONTHS (If changed, publisher must submit explanation of change with this statement)			
10. EXTENT AND NATURE OF CIRCULATION		AVERAGE NO. COPIES EACH ISSUE DURING PRECEDING 12 MONTHS	ACTUAL NO. COPIES OF SINGLE ISSUE PUBLISHED NEAREST TO FILING DATE
A. TOTAL NO. COPIES (Net Press Run)		4200	4200
B. PAID CIRCULATION 1. SALES THROUGH DEALERS AND CARRIERS, STREET VENDORS AND COUNTER SALES		120	104
2. MAIL SUBSCRIPTION		3703	3697
C. TOTAL PAID CIRCULATION (Sum of B1 and B2)		3823	3801
D. FREE DISTRIBUTION BY MAIL, CARRIERS OR OTHER MEANS SAMPLES, COMPLIMENTARY, AND OTHER FREE COPIES		124	102
E. TOTAL DISTRIBUTION (Sum of C and D)		3947	4005
F. COPIES NOT DISTRIBUTED 1. OFFICE USE, LEFT OVER, UNACCOUNTED, SPOILED		152	139
2. RETURN FROM NEWS AGENTS		101	74
G. TOTAL (Sum of E, F1 and F2 - should equal net press run shown in A)		4200	4200
11. I certify that the statements made by me above are correct and complete Signature and Title of Publisher, Business Manager, or Owner Rev. Peter Banionas			

LIETUVIŲ TAUTOS GYVYBĖS LIUDYTOJA

Reportažas iš Washingtono

Prabėgo palyginti tyli vasara Amerikos sostinėje Washingtone, kur lietuvių būrys nėra didelis, tačiau vis jaunėjantis ir kartu augantis. Vis nauji akademikai, ne vienu atveju ir su doktoratais, gauna valdžios ar privačius darbus sostinėje ar jos apylinkėje, ir taip lietuvių gretos čia didėja, nors ir ne visi pasirodo lietuviškame judėjime, kurio apimtis čia nėra tapatinga didiesiems ar vidutiniams lietuvių telkiniams Šiaurės Amerikos žemyne.

Vasaros metu oficialių lietuvių susibūrimų sostinėje beveik nebuvo. Tačiau, kai vyko apklaudinėjimai Sam Rayburn kongreso įstaigų rūmuose ryšium su Amerikos piliečio Vytauto Skuodžio kalinimu sovietų darbo lageriuose, jų pasiklausyti susirinko nemažas būrys Washingtono ir apylinkės lietuvių, ypač jaunimo. Tos dienos vakarą Vyt. Skuodžio reikalu vyko tyli žvakių eisena prie sovietų ambasados Washingtono. Dalyvavo apie šimtinę asmenų, kurių nemažą dalį sudarė jaunimas.

Tuo tarpu Washingtono esančias dvi lietuviškas vietas — Lietuvos pasiuntinybę ir Šiluvos Dievo Motinos koplyčią Amerikos katalikų Nekalto Prasidėjimo šventovėje — aplanko beveik kiekvienas lietuvis, atvykęs apžiūrėti sostinės, o ne vienu atveju ir tie, kurie po ilgesnio ar trumpesnio pabuvimo Jungtinėse Valstybėse grįžta atgal į Lietuvą. Kadangi sovietų "Aeroflotas" atskrenda tik į Dulles aerodromą prie Washingtono ir iš čia išskrenda, tad visiems atvykusiems iš Lietuvos ar į grįžtantiems, norint nenorint, tenka susidurti su Washingtonu, o mums, čia gyvenantiems, ne vienu atveju tenka ir jiems patarnauti. Tai tikrai mieli kontaktai su svečiais iš Lietuvos, kurių įvairių vargų bei pergyventų kančių tebėra išlikusi amžinosios gyvybės liudytoja.

Viena šventė, ankstyvą šių metų rudenį Washingtono ir apylinkės lietuvius valandai kitai subūrusi į gausų būrį, įvyko sekmadienio, rugsėjo 13, popietę Amerikos katalikų Nekalto Prasidėjimo šventovėje. Tą dieną buvo minimos toje milžiniškoje viso krašto katalikų šventovėje 1966 rugsėjo mėn. atidarytos ir pašventintos lietuvių Šiluvos Dievo Motinos koplyčios 15-osios metinės. Jau 15 metų tas meniškai apipavidalintas lietuvių religinis ir tautinis kūrinys stovi visos Amerikos katalikų tautinės šventovės centre.

Kai koplyčia buvo rengiama, o po to ir šventinama, dalyvaujant tūkstantinėms minios iš visur suvažiuosusių lietuvių, kai kurioje lietuvių spaudoje buvo šauksmo, kodėl pinigai mėtomi be reikalo, kodėl ji nepavadinata Vilniaus Aušros Vartų Dievo Motinos koplyčia ir pan. Beje, prabėgo 15 metų, nurimo triukšmas, išmirė tie, kurie nuširdžiomis aukomis rėmė koplyčios įrengimą, nepalikę santaupų sovietams ar savo vaikaičiams išpustyti, o koplyčia tebestovi kaip plačios apimties religinė, tautinė ir meninė pažiba, kiekvieną dieną lankoma dešimčių, o gal ir šimtų turistų ne tik iš įvairių Amerikos vietų, bet ir viso pasaulio, ne kartą rodyta per visos Amerikos televiziją. Jau niekas nebeplūsta vyskupo V. Brizgys ir kitų, kurie ėmėsi iniciatyvos gauti šiai koplyčiai vietą, surinkti aukas ir ją įrengti.

Šiluvos Dievo Motinos koplyčios 15 metų sukakties minėjimo ne vienas tikėjimės gal iškilmingesnio. Tikėjimės, kad jame dalyvaus jos iniciatorius vysk. V. Brizgys iš Chicagos, kad kun. K. Pugevičius iš New Yorko atveš persekiojamos Lietuvos Bažnyčios parodą, kad bus pakviestas koks garsus choras iš New Yorko, Clevelando ar Chicagos.

Beje, kaip esu informuotas,

persekiojamos Lietuvos Bažnyčios parodą uždraudė išstatyti šventovės vadovybė, nes paroda esanti "politinė". Neatvyko ir vyskupas V. Brizgys. Tačiau Amerikos lietuvių Juozo Simaninio vadovaujamas komitetas, kuris rengė šį minėjimą, nenuleido rankų. Iškilmingas mišias sutiko aukoti Washingtono vyskupas augziliaras Thomas Lyons, jam asistuoti pažadėjo sostinės lietuvių kapelionas kun. dr. T. Žiūraitis, OP, o mišias lietuviškais giesmėmis palydėti pakviestas ryžosi kaimyninės Baltimorės lietuvių choras Daina. Galop, sudarius programą, beveik paskutinėmis dienomis buvo išsiuntinėti kvietimai dalyvauti iškilmėse, pasirodė trumpi pranešimai ir lietuvių katalikiškoje spaudoje, po iškilmių pažadant ir vaišes.

Šį kartą nebesusėpėjo susirinkti tūkstantiniai lietuvių būriai, kaip 1966 rugsėjo mėnesį koplyčią šventinant, tačiau keli šimtai lietuvių susibūrė šventovės centre, kur prie pagrindinio altoriaus vysk. T. Lyons aukojo mišias ir pasakė pamokslą. Susirinko didžioji dalis Washingtono ir apylinkių lietuvių ir ypač gausiai buvo atstovaujami Baltimorės lietuviai. Dalyvavo ir Lietuvos vyčiai iš Bridgeporto, Connecticut valstijos. Iš New Yorko atvyko vienas koplyčios dailininkų — Vytautas Jonynas su žmona, dalyvavo Lietuvos atstovas Washingtono dr. S. Bačkis su žmona, LB Washingtono ir Baltimorės apylinkių pirmininkai, kai kurie Vliko valdybos nariai ir daugelis kitų.

Įdomios akimirkos buvo, kai vyskupas T. Lyons ir kun. dr. T. Žiūraitis prie centrinio šventovės altoriaus per didžiulę šventovę atlydėjo tautiniais drabužiais pasipuošusiu jaunimo procesija; kai Baltimorės lietuvių choro Dainos giedamos lietuviškos giesmės neprapuolė didžiulės šventovės erdvėje, bet džiugino besimeldžiančius.

Mišių metu lietuviškus skaitymus atliko veiklus bendruomenininkas Algimantas Gureckas, lietuviškai evangeliją perskaitė kun. dr. T. Žiūraitis, o tikinčiųjų maldas skaitė Amerikos lietuvių Izabelė Laučkaitė. Vyskupas T. Lyons pamokslė priminė

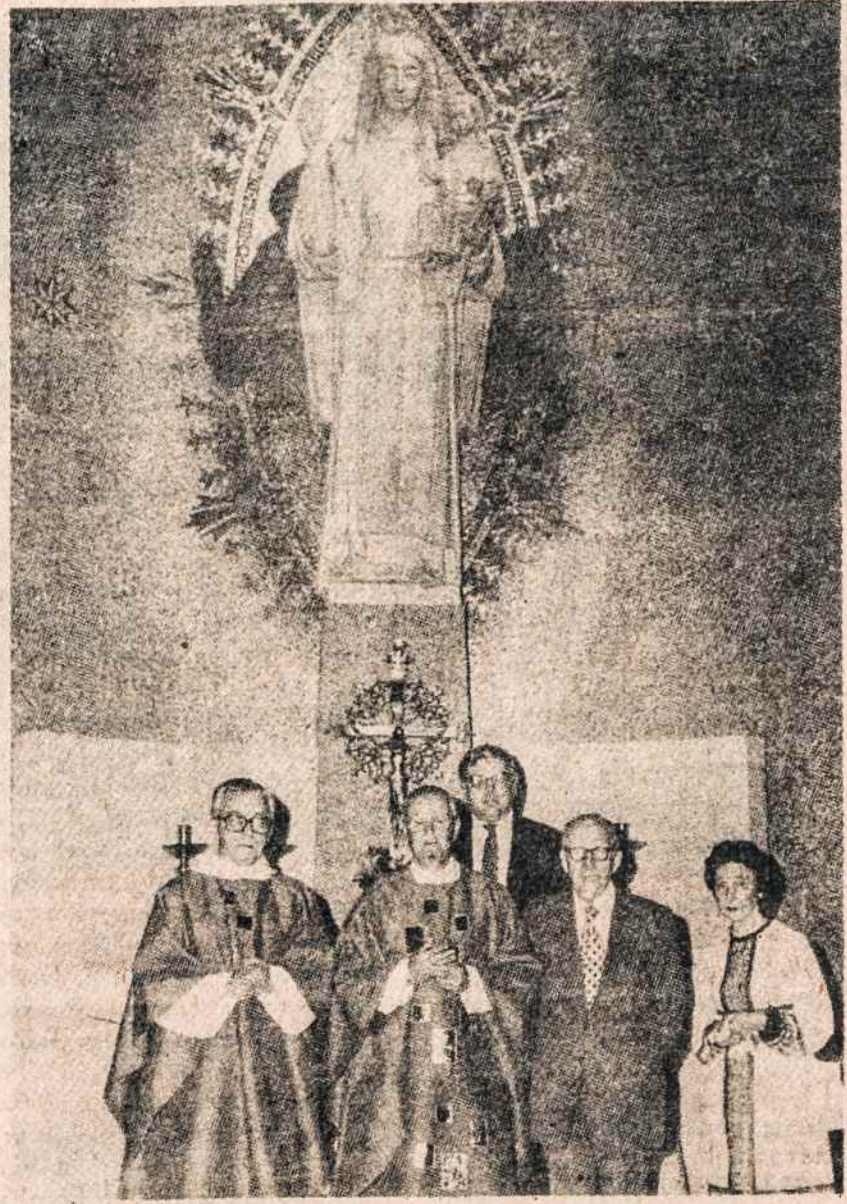
Šiluvos istoriją ir tuos drąsius dabarties Lietuvos vyrus bei moteris, kurie leidžia Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką ir kartu skelbia pasauliui, kaip drąsiai kovoja gyvoji Lietuva už tautinį bei religinį išlikimą.

Mišių pabaigoje pasigedom Lietuvos himno, nes galbūt šventovės vadovų jis nebuvo leistas kaip "politinis". Tačiau Baltimorės lietuvių choras Daina mišias baigė okupuotoje Lietuvoje sukurta giesme "O leisk, Marija", kuri galbūt ne mažiau smigo į širdis, kaip "politinis" Lietuvos himnas...

Iškilmėms pasibaigus, pasigedom ir kvietimuose pažadėto "priėmimo". Ypač buvo gaila baltimoriečių choristų, kurie savo lėšomis, neimdami jokio atlyginimo, pasisamdė autobusą, atvažiavo su lietuviškais giesmėmis, o po to negavo net puodelio kavos. Tai jau nebe pirmas panašus atvejis sostinėje. Bet dėl to rengėjai galbūt turi ir pasiteisinimą.

Tikėkim, kad, švenčiant koplyčios 20 metų sukaktį, iškilmės bus dar didingesnės. O toji lietuvių koplyčia sostinės pagrindinėje šventovėje liudija ne tik lietuvių tautos per šimtmečius pergyventas kančias (tai ypač atsispindi koplyčios sienų mozaikose), bet ir amžiną jos gyvybę. Pagarba tiems, kurie ją statė, meniškai apipavidalino ir aukojo pinigus jos įrengimui.

VL.R.

Washingtono rugsėjo 13 paminėta Šiluvos koplyčios 15 metų sukaktis. Koplyčioje mišias aukojo vysk. Thomas W. Lyons. Kairėje Tėv. Tomas Žiūraitis, OP, už vyskupo Juozas G. Simanis, dr. Stasys Bačkis, Ona Bačkienė. Nuotrauka paimta iš "Catholic Standart".

KUNIGYSTĖS JUBILIEJUS HARTFORDE

Baltas baltas, kaip vyšnios viršūnė.

Žydrų veido, kaip žydras dangus.

Kaip vėlė, kaip vėlė nemarūnė, Per pasaulį keliauja žmogus.

Bern. Brazdžionis

Taip. Baltas, žydras, šviesaus, susikaupusio, gal nuo metų naštos kiek ir pavargusio, tačiau malonus ir raminančio veido, per pasaulį, iš Amerikos, per Belgiją, Prancūziją, Lietuvą, vėl Amerikon keliauęs ir vis keliaujantis žmogus — kunigas Juozas Matutis, Hartfordo Švč. Trejybės lietuvių parapijos klebonas, š.m. gegužės 17 atšventęs 40 metų kunigystės jubiliejų. Tą atmintiną dieną atėjo jis, sešių bendro pašaukimo brolių kunigų lydi-

Po to klebono giminaitis dr. Andrew Sokolik nupasakojo klebono biografiją. Kun. Juozas Mamas, prie altoriaus padėkoti savo Viešpačiui, leidusiam darbuotis Jo vynuogynė 40 metų. Su juo Aukščiausiajam dėkojo ir pilna bažnyčia buvusių ir esančių jo parapiečių.

Nuo vargonų sklido giesmių garsai, gi iš besimeldžiančių — prašymas Viešpačiui dar ilgai ilgai laikyti kun. J. Matutį gyvųjų tarpe. Kai pamokslą sakęs kun. Zenonas Smilga pranešė, kad klebonas uždraudė ką nors sakyti apie jį, kaip asmenį, niekas per daug nenustebo, nes kun. Matučio kuklumas visiem gerai žinomas.

Tokia tai buvo pirmoji šventės dalis.

Antroji dalis vyko parapijos svetainėje. Retai, labai retai čia susirenka tiek žmonių. Nuo seniausio iki jauniausio, nuo vieno valstijos krašto iki kito, atėjo pasveikinti kun. J. Matučio, padėkoti jam ir kartu su juo išgyventi džiaugsmo valandas.

Pasitiprinus skaniais pietumis, teisėjas Frank Monchun pradėjo šventės programą. Pirmiausia savo kleboną pasveikino muz. Jurgio Petkaičio vadovaujamas moterų ir vyrų trio ir mišrus sekstetas: Gražina Aleksandravičienė, Irena Petkaitienė, Sofija Alienė, Jurgis Petkaitis, dr. Izidorius Alis ir Juozas Starėnas. Jie sudainavo keletą klebono taip mėgstamų liaudies dainų.

traukiant JAV rytinio pakraščio lietuvių kolonijas. Visos apylinkės, net ir mažos, suruošė Vasario 16-sios minėjimus ir surinko gausiai aukų lietuviškiems reikalams; pvz., Putname surinkta 700 dol.

Susirinkusieji svarstė, kaip lietuviškus reikalus kelti vietos amerikiečių spaudoje. Apylinkių vadovybės skatinamos asmeniškai tartis su laikraščių redaktoriais, įteikti straipsnius ar bent laiškus, ypač minint prieš 40 metų vykusį genocidinį lietuvių tremimą.

Dalyvaujantieji nutarė pasiekti sveikinimą lietuviškuose dirvonuose nusipelnusiam dr. P. Vileišiui jo 75 metų amžiaus proga.

Susirinkimas baigtas Lietuvos himnu. Pabaigoj visi pabendrauvo prie užkandžių.

J. Kr.

tutis gimė 1915 liepos 18 Stamford, Conn. Augo 5 vaikų šeimoje. Kunigystei ruošėsi St. Thomas seminarijoje Hartford, Conn., Louvaino universitete Belgijoje ir Grand Seminaire de St. Brieuc Prancūzijoje. Kunigu įšventintas 1941 gegužės 22 Hartforde. Vikaravo Waterbury ir New Britain, Conn., klebonavo New Haven ir nuo 1946 čia, Hartforde, Švč. Trejybės lietuvių parapijoje.

Dr. Alfonsas Stankaitis lietuviškai kalbėjo apie kun. Matutį, kaip apie lietuvių kunigą. Čia kalbėtojas pabrėžė, kad klebonas nėra jam uždraudęs apie jį, kaip apie asmenį kalbėti, o jeigu ką ir sakė, tai jis to nenugirdęs. Be visų kitų klebono nuveiktų darbų lietuviškos baroso, dr. A. Stankaitis išskėlė dar vieną ne mažiau žinomą faktą: kun. J. Matutis, studijuodamas Belgijoje ir Prancūzijoje, visas keturias vasaras atostogas praleido Lietuvoje. Tai buvo pats gražiausias nepriklausomos Lietuvos žydėjimo metas. Todėl nenuostabu, kad Lietuva jam toks mielas kraštas. Jam puikiai žinoma senovės Lietuvos istorija, visos okupacijos, tremėmai ir šiandieninė Lietuvos padėtis. Jo pamokslai tautinių švenčių progomis daug kam išspaudžia ašaras. Labai teisingai pastebėjo dr. A. Stankaitis: "Vargas tam minėjimų kalbėtojui, kuriam tenka kalbėti po klebono pamokslą".

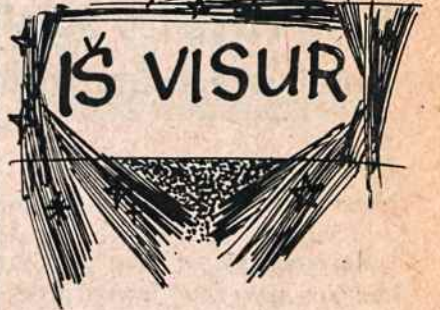
Hartfordo miesto burmistras George A. Athason įteikė oficialią proklamaciją, skelbiančią "gegužės 17-ąją kun. Juozo Matučio dieną Hartforde". Sukaktuvininką sveikino visos lietuviškos organizacijos ir daug pavienių asmenų, įteikdami dovanėles.

Kun. J. Matutis padėkos žody išsireiškė, kad niekada netikėjęs, jog turįs tiek daug bičiulių. Padėkojo už sveikinimus, už dovanas ir, svarbiausia, už tokį gausų dalyvavimą bažnyčioje ir maldas.

Kada pasaulis paskendęs materializme, kada pinigų matuojama meilė, draugystė ir net pats žmogus, kyla klausimas, ko sulauksim, kai neteksim tokių asmenybių, kaip kun. J. Matutis. Juk jis šiomis dienomis įkopte į 67-uosius gyvenimo metus. Žinom, kad pašaukimai į kunigystę lietuvių tarpe tokie reti, kaip lietus Saharaj.

Tegu leidžia jam Viešpats dar nesuskaitomus metus dirbti ir gyventi mūsų tarpe.

J. Beniūnas

— Amerikos Lietuvių Tarybos metinis suvažiavimas šaukiamas spalio 17 Chicagaj, Tautiniuose Namuose. Jame dalyvaus Altos valdyba, atstovai iš skyrių ir svečiai.

— Lietuvių Bendruomenės IX-tos tarybos suvažiavimas vyks spalio 24-25 Lenox viešbuty, Bostone.

— Vliko seimas įvyks lapkričio 7-8 Clevelande, Ohio. Pasikaitininkais nutarta kviešti dr. A. Gerutį ir dr. D. Krivicką.

— Prof. J. Žilevičiaus 90 metų amžiaus sukakties minėjimas su specialia akademija ir koncertu ruošiamas spalio 18 Clevelande. Minėjimą rengia Čiurlionio ansamblis.

— Lietuvių Fondas lapkričio 7 rengia šaunų banketą Chicagaj, Oak Lawn Tower Inn patalpose. Už 200 dol. įnašą bus duodamas vienas garbės bilietas ir visos vaišės nemokamai. Meninę programą atliks solistė Marytė Bizinkauskaitė iš Brocktono, Mass.

— Viktoras Nakas patvirtintas naujuoju JAV LB Krašto valdybos ryšininku Washingtono. Tas pareigas ėjęs Algimantas Gureckas patvirtintas JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos pirmininko pavaduotoju ir LB Krašto valdybos ryšininku tarptautiniam reikalams.

— Venucelios LB Krašto valdybos pirm. dr. Vytautas Dambra palaiko artimus ryšius su PLB pirm. Vytautu Kamantu. Venucelios LB pasiuntė du mokinius į Vasario 16 gimnaziją Vokietijoje. PLB valdyba pažadėjo parama.

— Reader's Digest, turįs daugiau kaip 31 milijoną skaitytojų ir leidžiamas 16 kalbų, š.m. rugsėjo mėn. numeryje įdėjo platų straipsnį "Kremlius ir Bažnyčia", kuriame nurodo, kad Rusijos istorijoje šiuo metu labiausiai išvystyta kova prieš krikščionybę, tačiau Rusijos tikintieji tam persekiojimui nepasiduoda. Ten nurodyti keli asmenys, areštuoti ir nubausti už pasipriešinimą tai priespaudai. Tarp jų paminėti ir Nijolė Sadūnaitė, 37 metų, iš Vilniaus. Ji buvo areštuota ir nubausta 3 metams kalėjimo ir 3 metams ištrėmimo vien tik už tai, kad jos rašomojoje mašinėlyje buvo rastas vienas Katalikų Bažnyčios Kronikos puslapis. Oficialiai ji buvo apkaltinta už platinimą priešsovietinės literatūros.

— Petras Šarpanickas, Tėv. Pijaus Šarpanicko, OFM, tėvas, staiga mirė rugsėjo 14 Klaipėdoje, sulaukęs 85 metų amžiaus. Jis buvo Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, dalyvavęs kovose su lenkais prie Širvintų. Lietuvos valdžios buvo apdovanojamas. Tarnavo policijoje. Ilgus metus tarnavo pasienio policijoje, pradžioje Trakų apskrityje prie demarkacijos linijos, paskui Palangos pajūry prie Latvijos sienos. Paliko 7 vaikus ir 15 anūkų.

— Ieškomas Jonas Jušinskas, s. Jono, gimęs Atesnykėlių kaime, Simno valsčiuje. Iš Lietuvos išvykęs prieš karus. Jis pats arba apie jį žiną prašomi pranešti adresu: Vincent Blazaitis, 1956 Grand Ave., Baldwin, N.Y. 11510.

— Nauji Darbininko skaitytojai: F. Beinaris, Dorchester, Mass., J. Kisielaitis, Shrewsbury, Mass., Sister M. Elizabeth, CJC, Scranton, Pa. Užsakę kitiem: D. Krivickienė, Clark Summit, Pa. — D. Krivickas, Narberth, Pa. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 12 dol. Atnaujinant — visiem 15 dol. metam.

KAI VIRSTA AŽUOLAS...

Netekus a.a. Stasio Barzduko

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Kai nuo gyvos, kad ir kenčiančios, pavergtos tautos, atskyla šaka, laisvame pasaulyje suradusi savo egzistencijai svetiną pastogę, jos gyvybę palaiko asmenys, nešantys lietuviškumo idealus ir lietuviškosios kultūros pasėlius. Jų gretoms retėjant, randasi neužpildomos spragos. Ieškant naujo gyvenimo tolimose kraštuose, ne vienas mūsų tautos narys, paskendęs kasdienybės rūpesčiuose, įsikūrimo problemų sūkuriose, kūrė savąjį gyvenimą, ne visada rasdamas laiko ir noro rūpintis tais reikalais, kurie verstų aukoti savo poilsį platesniems interesams ar dirbti sunkiai pasiekiamam idealui.

Š. m. rugsėjo 13 dienos ankstyvą rytą amžinai užmerkė akis Stasys Barzdukas, kurio kartais ir kontroversinėje asmenybėje jungėsi tauraus idealisto lietuviu, karštai mylinčio savo tautą, didysis idealas. Nuo tos dienos, kai 1944 metų vasarą buvo priverstas palikti gimtuosius namus, Stasys Barzdukas savo gyvenimą skyrė ne vien kenčiančiai Lietuvai, bet ir jos laisvame pasaulyje atskilusiai šakai, kad per ją laisvėje klestėtų visuomeninio išpareigojimo samprata, gyvuotų meilė gimtajai kalbai ir pagarba jos kultūrai.

Gimęs 1906 balandžio 23, Šv. Jurgio šventės dieną, jo paties pasakojimu, krikšto tėvams per daug paragavus naminės geros, per klaidą pakrikštytas Stasio vardu, augo susipratusių lietuvių ūkininkų šeimoje. Jo tėvas, ilgametis kaimo seniūnas, ir motina, dainininkė, šokėja ir socialinį gyvenimą mylėjusi moteris, jame išugdė visuomenišką dvasią ir jau nuo pat ankstyvos vaikystės įdiegė pirmuosius visuomeninio gyvenimo diegus. Baigęs Marijampolės gimnaziją, Kauno universitetą, mokytojavo įvairiose gimnazijose Lietuvoje, vėliau tremtyje Vokietijoje, o nuo 1949 Vysk. Valančiaus liuanistinėje mokykloje.

Visuomeninės veiklos patirtį įsigijo augdamas ateitininkų organizacijoje nuo gimnazijos laikų. Nepasitenkindamas pedagoginiu darbu, jis domėjosi lietuvių kalbos problemomis. 1950, drauge su prof. Pr. Skardžium ir J. Laurinaičiu, išleido "Lietuvių kalbos vadovą".

Atrodo, kad intensyvaus darbo liuanistinėje mokykloje, kalbotyroje, šalia šeimos ir tarnybos geležinkelio, turėjo pakakti. Tačiau šakota ir darbšti Stasio Barzduko asmenybė nepasitenkino ribotomis darbų sritimis, bet veržėsi į visuomeninio gyvenimo plotmes. "Mano gyvenimo pirmoje eilėje rūpėjo lietuviškas solidarumas, remiamas dviem principais: gyvenimo tikrove ir džentelmeniškumu", vieno pokalbio metu, atšventus jo 75-ąjį gimtadienį, man pareiškė Stasys Barzdukas. "Norėjau išsivijoje turėti tokią organizaciją, kuri lietuvius jungtų pačiais plačiausiai pagrindais, būtent lietuvių."

Pasaulio Lietuvių Bendruomenė nuo pat jos įsikūrimo dienos jis atidavė visas savo jėgas, asmeniškame gyvenime gyvendamas mūsų didžiųjų patriotų mintimis. "Aš savo vakarinėse maldose negaliu apsieiti be Maironio, Putino ir kitų (Apsaugok Aukščiausias, tą mylimą šalį, Mylėk, lietuvi, tą brangią žemę...)"

Socialus, linksmas, kupinas humoro jausmo, Stasys Barzdukas buvo vieniems pažįstamas iš posėdžių ir susirinkimų, o kitiems buvo žinomas kaip populiarus ir mėgstamas šeimyninių pobūvių svečias. Natūralaus balso savininkas, jis mėgo dainuoti, o savo "Vištos Šiurpos" dainos pravedimu juokindavo svečius. Stasys Barzdukas nevengė ir gyvenimo malonumų, savo laiku mėgęs šokti ir džiazgtis dailiai paruoštu maistu bei malonia svečių nuotaika.

Lituanistinėje mokykloje jis buvo moksleivių mėgstamas todėl, kad sugebėjo pristatyti gramatiką ir sintaksę ne sausai teoretiškai, bet rasdamas priemonių savo dėstomam dalykui pagyvinti ir tuo pačiu įkvėpti meilę savo kalbai. Švenčiant jo 60 metų gimtadienį, jį sveikino jo auklėtiniai, Jūratė Balašaitytė ir Vytautas Puškorius, įteikdami jam adresą ir pasakydami trumpą sveikinamąją kalbą, kurioje Jūratė pabrėžė: "Jei tas, kai ir kableliai nebuvo savo vietose ir mes ne visada atskyrėme veiksnį nuo tarinio, tai ponas Barzdukas mus pagirdavo už tai, kad mes klaidas darome, gražiai ištardami lietuviškai"

Visuomeniniame gyvenime, kaip ir kiekviena ryškia ir valinga asmenybė, Stasys Barzdukas turėjo ir bičiulių, ir oponentų. Savaimė suprantama, kad laisvame pasaulyje gyvenanti visuomenė turi pilną teisę skirtis nuomonėmis, vesti diskusijas, kritikuoti ir nesutikti. Tačiau šią dieną, peržvelgiant Stasio Barzduko nueitą gyvenimo kelią, negalima nesutikti, kad jo asmenybės jėga buvo kūrybinga ir įtakinga.

Asmeniškame gyvenime jis sugebėjo palaikyti draugystes su asmenimis, kurie viešumoje pri-

Stasio Barzduko laidotuvės rugsėjo 15 Visų Sielių kapinėse. Clevelande. Kun. Kijauskas, SJ, skaito maldas, dairėje stovi sūnus Arvydas Barzdukas. Nuotr. V. Bacevičiaus

klausė prie skirtingų nuomonių grupių. Gi šeimyninio gyvenimo židiny, 1930 susituokęs su mokslo drauge Albina Kazlauskaitė, išaugino visuomeniškai nuteiktą, patriotišką šeimą. Lūdesyje liko jo sūnus, Arvydas ir Gytis, ir dukra Aušra Babickienė, kuriems nuoširdžiai užuojautą reiškia ne vien jų pažįstami ir bičiuliai, bet ir tie, kuriems Stasys Barzdukas buvo žinomas vien iš spaudos straipsnių ir visuomeninės veiklos rezultatu.

Kaip ilgametė Stasio Barzduko bendradarbė liuanistinėje Vysk. Valančiaus mokykloje ir kaip jo bičiulė, negaliu nejausti tos tuštumos, kurią mano gyvenime paliko jo mirtis. Jo ilgos ligos metais beveik kas vakarą telefonu kalbėdavom apie mūsų visuo-

menės reikalus, jam visada rodant puikią orientaciją, įsigytą iš klausant spaudos žinių ir komentarų, kuriuos jam skaitydavo susidariusi jo bičiulių grandis. Gal vienas iš tragiškiausių jo paskutiniųjų metų ir mėnesių išgyvenimų buvo tas, kad, likdamas šviesaus proto ir tvirtos dvasios, buvo praradęs regėjimą, o džaugėsi paastrėjusia atmintimi.

Jo šviesus atminimas lydės ir mane, ir daugelį mūsų visuomenės narių iki mūsų paskutinės gyvenimo dienos. Jo taurios asmenybės atspindyje blanksta mūsų kasdieninio gyvenimo smulkmenos, nes jo gyvenimo pagrindiniu šūkiu buvo LIETUVA.

Mielas bičiuli, senų mokslo dienų bendradarbi! Tebūnie Tau lengva Amerikos žemelė!

mieste. Aleksandra paskutiniuosius metus studijuoja Marymount garsoje kolegijoj politinius mokslus, o jauniausioji Kristina Rūta baigė gailėstingųjų seserų mokyklą.

Elenutės staigi mirtis pritrėkė visą šeimą, jos tėvus, taipgi gyvenančius Floridoje, visus vienas, draugus, pažįstamus ir visą New Yorko lietuvių visuomenę.

Jos kūnas buvo pašarvotas Great Neck Funeral Home šermentinėje. Atsisveikinimas įvyko rugsėjo 28, pirmadienį. Maldas sukaltėjo Tėv. Antanas Prakas, OFM, ir Great Necko klebonas Msgr. Henry James Reel. Great Necko LB apylinkės bei Simo Kudirkos šaulių kuopos vardu žodį tarė Vacys Butkys. Be jo, dar atsisveikinimo žodžius tarė LB New Yorko apygardos pirm. A. Vakselis, SLA sekretorė G. Meiliūnienė, SLA Pildomosios Tarybos vardu E. Mikužiūtė, atvykusi iš Chicago, Suffolk County Lietuvių Pilies klubo vardu J. Stankevičienė ir draugų vardu M. Butkienė.

Rugsėjo 29, antradienį, po gedulingų pamaldų Šv. Aloyzo katalikų bažnyčioje Great Necke ji buvo palaidota Kalvarijos kapinėse Woodside, N.Y.

Tos malonios ir visada nuoširdžios lietuviškos tikrai pasiilgs ir ilgai prisimins visa New Yorko lietuvių visuomenė.

ELENA MIKLIENĖ IŠKELIAVO AMŽINYBĖN

Rugsėjo 26 rytą po sunkios ligos staiga su šiuo pasauliu atsiskyrė Elena Miklienė, daugeiui žinoma kaip Elenutė, New Yorko visuomenininko, Simo Kudirkos šaulių kuopos pirmosios, Kęstučio Miklo žmona.

Daug kas pažino Elenutę kaip puikią ir labai nuoširdžią trečios kartos amerikietę lietuvių, puikiai kalbančią lietuviškai, šiek tiek su žemaitišku akcentu. Ji gimė prieš 49 metus Great Necke. Čia ji ir praleido visas savo jaunystės dienas, išskyrus tik du metus prieš antrąjį pasaulinį karą, kada ji, būdama tik penkerių metų, kartu su savo motina buvo nuykusi Lietuvon. Great Necke ji susipažino ir su Kęstučiu Miklu ir su juo prieš 28 metus sumainė žiedus.

Iš profesijos Elena Miklienė buvo registruota gailėstingoji sesuo. Šalia to ji buvo labai talentinga moteris, ypač meno srity — tapyboje, medžio skulptūroje ir keramikoj. Tas jos talentingumas pradėjo atsispindėti jai dar belankant vidurinę mokyklą Great Necke. 1950 ji laimi antrą vietą Long Islando vidurinių mokyklų tapybos konkurse. Ir baigusi mokslus, nenuleido rankų. Jos tapybos bei skulptūros darbai nuolat buvo išstatomi įvairiose amerikiečių meno parodose. 1964 Long Islando mugės proga surengtoji meno parodoj už savo medžio skulptūrą "Antilopė" laimi pirmą premiją. Deja, tuo savo kuriu negalėjo toliau džiaugtis, nes kitą dieną jis dingo iš parodos ir niekad nebuvo surastas.

1979 ji išstato savo medžio skulptūrą "Meilė" New Yorko Lietuvių Bendruomenės surengtoji 10-toj meno parodoj Kultūros Židiny ir už ją gauna specialų atžymėjimą. Visa eilė jos išsiuvinėtų gobeleno paveikslų ir šiandien puošia Miklų rezidenciją Plainview, N.Y. Jos bandymai poezijoj, žinoma, anglų kalba, irgi neliko be atgarsio, — keli jų buvo išspausdinti vietiniuose amerikiečių laikraščiuose.

Elenutei ir visuomeninis gyvenimas nebuvo svetimas. Ji priklausė prie Great Necko Lietuvių Bendruomenės; Suffolk County Lietuvių Pilies klubo, Amerikos Lietuvių Susivienijimo, prie BATUNO ir eilės amerikiečių profesinių, visuomeninių bei religinių organizacijų.

Elena Miklienė

Elenutė užaugino puikią šeimą. Vyriausias jos sūnus Kęstutis, Jr., baigęs universitete prekybinę administraciją, su žmona ir dukrele šiuo metu gyvena Floridoje. Trys dukros dar prisilaukė prie namų. Vyriausioji Elena Marija, baigusi kriminalinę teisę, šiuo metu dirba New Yorko

Mylimai žmonai ir motinai

A.A.

ELENAI MIKLIENEI

mirus, jos vyrą KĖSTUTĮ MIKLĄ, dukras ir sūnų bei kitus artimuosius nuoširdžiai užjaucia

Pranciškonų spaustuvės vadovybė ir tarnautojai

A.A.

ELENAI MIKLIENEI

mirus, jos vyrą, mūsų bendradarbį, KĖSTUTĮ MIKLĄ, visą šeimą ir kitus artimuosius giliai užjaucia

Darbininko redakcija ir administracija

HARTFORD, CONN.

Mokslo metų užbaigimas

Vienintelė Connecticut valstijos lituanistinė mokykla Švyturys Hartforde birželio 7 užbaigė mokslo metus. Kad ir negausi mokinių skaičium, bet keleto pasiryžusių dėka mokykla vis dar veikia.

Mokslo metų užbaigimo iškilmės įvyko parapijos svetainėje, dalyvaujant parapijos klebonui kun. Juozui Matučiai, mokinių tėvam ir keliolikai svečių. Iškilmės pradėtos kun. J. Matučio malda-padėka Aukščiausiam už laimingai praleistus mokslo metus. Mokyklos vedėjas ir mokytojas Steponas Zabulis paaškinio, jog visiem abiturientam buvo duota tema "Ko iš manęs laukia Lietuva". Visi čia pat savo rašinius perskaitė. Visuose atspindėjo didelis noras aplankyti savo tėvų žemę Lietuvą, dabartines jos kančias perduoti savo draugam amerikiečiam ir patiem visada likti lietuviams.

Mokyklos vedėjas visiem baigusiem įteikė pažymėjimus ir po lietuvišką knygą. Tėvų komiteto vardu visus pasveikino komiteto pirmininkas Alfonsas Dzikas. Be jo, šiomet į tėvų komitetą įėjo: Dalia Dzikienė ir Algirdas ir Irena Jelinskai. Mokytoja Birutė Nenortienė įteikė pažymėjimus ir aukštesnius skyrus perkeltiem mokiniam. LB Hartfordo apylinkės valdybos vardu Danguolė Banevičienė padėjo mokytojam, tėvų komitetui ir mokinių tėvam. Abiturientus paprašė neužmesti lietuviškos knygos, laikraščio, jungtis į lietuviškas organizacijas, Lietuvių Bendruomenę ir tapti pavyzdiniais jos nariais.

Šiais metais liuanistinė mokyklą baigė: Rima Dzikaitė, Kristina Raškevičiūtė, Regina Zabulytė, Paulius Orentas ir Linas Orentas. Į aukštesnius skyrus perkelti: Antanas Šerkšnas (už gražiausią eilėraščių deklamavimą jam įteikta dovanėlė — knyga), Vida Raškevičiūtė, Rimas Simonaitis, Edmundas Jelinskas, Tomas Nenortas ir Petras Nenortas. Visiškai lietuvių kalbos nemokantiems kursantam ją dėstė Zina Dresliūtė.

Kaip matom, ateinantiems mokslo metam liko tik 6 mokiniai, tačiau mokytojai ir tėvų komitetas tiki, jog yra ir daugiau

lietuvių, kurie norėtų ir turėtų lankyti liuanistinę mokyklą. Todėl, nežiūrint, koks mokinių skaičius liktų, mokykla veiks ir ateinančiais metais. Sėkmės!

Birželio įvykių minėjimas

Tragiškieji birželio įvykiai Hartforde buvo paminėti birželio 14, pradedant mišiomis, aukotomis kun. Albino Gurklis. Jis pasakė ir tai dienai labai pritaikant pamokslą. Organizacijos pamaldose dalyvavo su vėliavomis. Ten matėsi ramovėnai, skautai-ės, Amerikos lietuvių veteranų F. Sabonio posto nariai ir pagalbinio dalinio narės. Įspūdingai giedojo choras, vadovaujamas muz. Jurgio Petkaičio, ir solistas Dr. Izidorius Alis.

Antroji minėjimo dalis vyko parapijos svetainėje. Įnešus vėliavas ir susikaupimo minute pagerbus žuvusius už Lietuvos laisvę, LB Hartfordo apylinkės pirmininkas Steponas Zabulis pristatė šio minėjimo kalbėtoją Juozą Beniūną.

Prelegentas pusvalandžio kalboj paminėjo Lietuvos nepriklausomybės tragedijos pradžią — 1940 birželio 15, visus metus besitęsiantį terorą, kiek ilgiau sustojęs prie 1941 birželio 14 trėmimų, paskaitydamas porą trumpų ištraukų iš Sibiro tremtinės Stefanijos Rūkienės knygos "Vergijos kryžkeliuose". Toliau sekė birželio 22-osios sukilimas. Kalbėtojas apgailestavo, kad iki šiol apie šį sukilimą buvo taip mažai kalbama, o dar mažiau rašoma. Sibiro tremtinės savo kančių draugam pastatė amžinų paminklų — keletą atsiminimų knygų, gi apie sukilimą ir paaukotus 4000 gyvybių iki šiol beveik nieko. Toliau prelegentas klausytojus nuvedė į Červenės vieškelį, Praviėniškes, Rinių miškelį, parodė bolševikinį sadizmą Panevėžio liginėje... Priėjęs prie šių dienų, kreipėsi į jaunąją kartą.

Baigdamas išreiškė tvirtą tikėjimą, kad pavergtos tėvynės laisvės pavasaris jau ne už dešimtmečių. Gal net čia pat. Todėl, kas darytina laisvės atgavimo pagreitiniui, darykim tuoj pat.

Po minėjimo buvo renkamas aukos vietos LB reikalas.

J.B.

KALĖDINĖS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Praktiškas ir naudingas siuntinys 1 — 1981

3 m. šilkinio geriausios rūšies aksomo suknelei; 3 m. vyriškai arba moteriškai eilutei vilnonė medžiaga su jaudimu "All wool made in England"; vyriški išelginiai marškiniai arba bliuskutė; vyriškas arba moteriškas nertinis; "Wrangler" arba "Levi" jeans, denim arba rumbuoto velveto; medžiaga dėl dviejų pūklų suknelių arba 2 svarai vilnonių su mohair siūlų.

Šio siuntinio kaina su multu ir persiuntimu \$320.00.

Į šį siuntinį dar galima dadėti 8 svarus įvairių prekių: medžiagos galima dadėti 3 m. ir dirbtinio minko kailio paltui 3 jardus.

Žemiau siūlome keletą naudingesnių dalykų (kainos su multu):

Avikailiai, ilgi arba 3/4, vyriški arba moteriški, tikros odos viršus, dirbtinio kailio pamušalas, kailio kalnierių, sveria 5 s. \$220.00
Geriausios rūšies avikailiai, tikro kailio 3/4, sveria 5 sv. 600.00
Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai, De-lux, sveria 6 sv. 100.00

Dirbtinio minko kailis paltui, 3 jardai. Ranch. sveria 6 sv. 86.00
Jeans "Wrangler" arba "Levi", siuntinyje gali būti dvi, viena pora sveria 2 sv., kaina už vienas 40.00
Jeans, rumbuoto velveto, siuntinyje gali būti dvi, kaina už vienas.... 42.00

Vyriškas arba moteriškas megstinis, sveria 1 1/2 sv. 40.00
Vilnonė arba šilkinė skarelė 12.00
Telescopis lietsargis, sveria 1/2 .... 13.00
Vyriški arba moteriški odiniai pusbačiai, sveria 1 1/2 sv. 50.00
Puiki medžiaga suknelei 32.00
Angliška medžiaga eilutei 60.00
Angliška medžiaga eilutei 70.00
Angliška medžiaga eilutei 96.00
Aksomo medžiaga eilutei 3 m., dvigubo pločio 80.00
Kalkulatorius T1 — 33, Texas 57.00
Kalkulatorius T1 — 51 — 111, profesionalinis 100.00
Stetoskopas, Littmann 62.00
Šie maisto produktai galima siųsti su rūbais: 1/2 sv. arbatos — 4.00; 1/2 sv. nescafes — 6.00; 1 sv. pupelių kavos — 7.00; 1 sv. šokolado — 7.00; 40 cigarečių — 5.00.

Sudarant siuntinį savo nuoširda reikia pridėti persiuntimui \$42.00. Pasiunčiame pramogines ir kitokios muzikos plokšteles. Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, tarpininkaujame išsiriopinant Lietuvoje gyvenančiom žmonom pensijas, persiunčiame palikimus į Lietuvą prekėmis arba valiuta.

BALTIC STORES & CO.

(Z. Juras)

11 LONDON LANE, BROMLEY, KENT, BRI 4HB, ENGLAND, TEL. 01 460 2592

MASPETH, N.Y.

Lietuviško kryžiaus šventinimo iškilės

Viešpaties Atsimainymo lietuvių parapijoje Maspeth rugėjų 27 buvo pašventintas lietuviškas kryžius. Mišiom vadovavo klebonas kun. Pranas Bulovas; koncelebrantais buvo kun. Jonas Pakalniškis ir tėvas Antanas Prakapas, OFM. Iškilės procesija su vėliavomis prasidėjo iš klebonijos. Joje dalyvavo ir Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero. Gatvėmis buvo einama į bažnyčią. Vyskupas pirmavo mišiose. Sveikinimo žodį tarė kleb. kun. Pranas Bulovas. Pritaikytą pamokslą pasakė kun. Jonas Pakalniškis, Apreiškimo parapijos klebonas. Vyčiai atnešė simboliškas auksas. Šalia duonos ir vyno mišiom ir komuniškai buvo atnešta kopija naujai

šventinamo kryžiaus su šešiomis statulomis, šv. Kazimiero paveikslas ir rūtų vainikas. Galingai giedojo V. Atsimainymo parapijos choras su svečiais. Pamaldos baigtos vyčių himnu ir giesme "Marija, Marija". Žmonių buvo prisirinkusi pilna bažnyčia.

Iškilės prie kryžiaus pradėtos Amerikos ir Lietuvos himnais, galingai sugiedotais, vadovaujant solistei M. Kulis ir kitam. Eilė kalbėtojų gėrėjosi pastatytu kryžium. Vyskupas Francis J. Mugavero kryžių pašventino ir pasakė lietuviams labai jautrų pagyrimo žodį. Kryžiaus statytojui buvo išteiktas padėkos ir garbės liudijimas. Visiems dėkojo Lietuvos vyčių kuopos pirm. Jonas Adomėnas, kuris daug pasiaukėjo kryžių statant ir paaukojo visas statulas. Iškilės baigtos malda, kurią sukalbėjo kun. Stasys Raila, ir vyskupo palaiminimu. Sugiedota "God Bless America"

Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero rugėjų 27 šventina lietuvišką kryžių prie Maspetho V. Atsimainymo bažnyčios. Nuotr. Charles Binkins

KAS TOJI

DAIL. VANDA BALUKIENĖ?

Kultūros Židiny spalio 3 ir 4 dienomis vyksta pirmoji šio sezono dailės paroda. Iš Chicago atvyksta dail. Vanda Balukienė ir mažojoje salėje New Yorke lietuvių visuomenei parodys savo meną. Tai bus jos pirmoji paroda New Yorko lietuviams.

Tiesa, ji nėra visai mum nepažįstama. Ji yra dalyvavusi vienoje bendrinėje parodoje vasario mėnesį.

Ir kas ji tokia? Kokiais keliais atėjo į dailę?

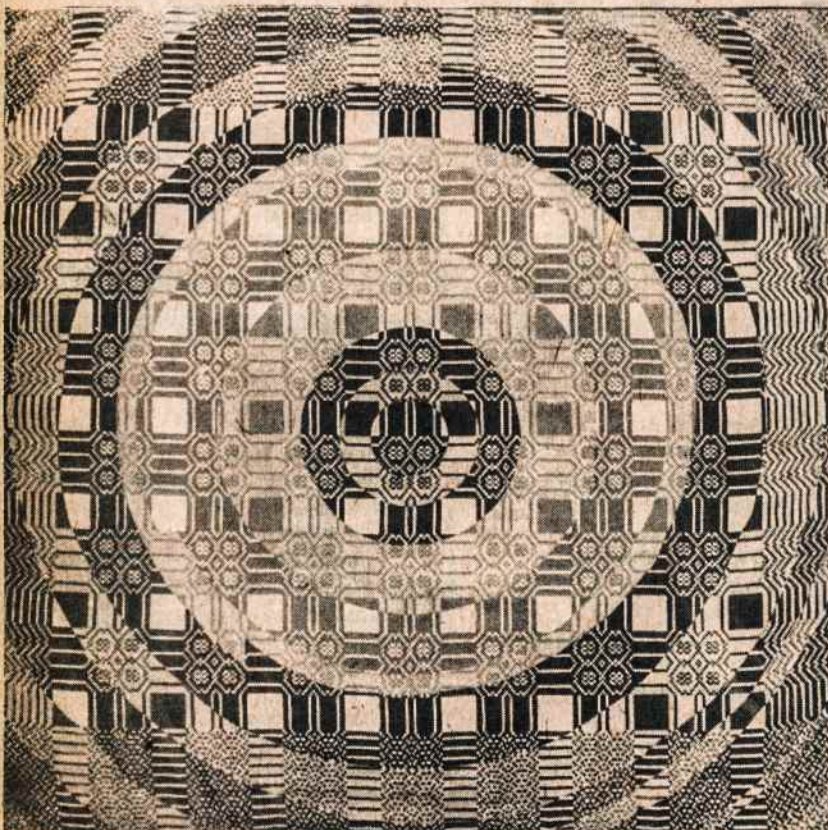
Vanda Kanytė-Balukienė gimė Papilėje, Žemaitijoje. Gimnaziją baigė Kaune. Tapybą studijavo Vilniaus dailės akademijoje, baigė Taikomosios dailės institutą Feiburge Vokietijoje 1949. Atvykusi į Ameriką ir apsigyvenusi Chicagoje, dar ketvertą metų meno studijas gilinę Chicago Dailės akademijoje.

Vadinas, dideles ir aukštas mokyklas perėjo ši dailininkė, išsinešdama gerą pasiruošimą, išryškindama šių dienų meno sampratą, išbulindama savo techniką.

Savo vienos kūrinių parodas yra turėjusi Čiurlionio galerijoje Chicagoje ir Hartforde. Dalyvavo visoje eilėje bendrinių parodų su amerikiečiais dailininkais ir su lietuvišiais dailininkais.

Dail. Vanda Balukienė, skulpt. Petras Aleksa ir konsulė Juzė Daužvardienė, atidarant Vasario 16 parodą Čiurlionio galerijoje Chicagoje. Dail. V. Balukienės darbų paroda Kultūros Židiny vyksta šį savaitgalį, spalio 3 - 4.

Dail. Vandos Balukienės paveikslas — Amžinasis ratas, akrilylis.

Ji yra tapytoja. Anksčiau ji dažniausiai tapė vaikus, savotiškai juos stilizuodama. Tas stilizacijos momentas ir nuvedė ją į geometrinę abstraktą, į savotišką audinio stilių. Daug yra tokių dailininkų, kurie vienaip ar kitaip puoselėjo geometrinę abstraktą. Vanda Balukienė šį savo pasaulį susikūrė, išeidama iš lietuviškų audinių raštų. Tie audiniai ir įkvėpė ją sukurti savas kompozicijas.

Jos tapyboje yra ir tokių kūrinių, kur lietuviški lininiai audiniai tiesiai nuspalvinami akrilio dažais, išryškinant jų raštą. Bet jos kūrybinis pajėgumas ir visų kompozicijų grožis pasireiškia ten, kur ji ima savaip komponuoti, kur rašto motyvai sudedami bent keliose planuose. Taip ji sukuria savotišką gilumą, savotišką dinamišką ir savitišką didingumą, nes besikartojančios dalys ir duoda tą turtingą didingumą.

Reikia kiekvienam savo akim pamatyti šį meną, kad pajustumėt betarpišką jų grožį, jų estetiką. Visi kviečiami aplankyti šią parodą. Parodą rengia LDK Birutės draugijos New Yorko skyrius. Ji bus atidara šeštadienį nuo 12 val. iki 9 v.v., sekmadienį, nuo 12 iki 7 v.v. Iškilmingas atidarymas bus šeštadienį 7:30 v.v. (p.j.)

Brooklyno vyskupas Francis J. Mugavero sveikina iškilnių dalyvius po lietuviško kryžiaus šventinimo Maspetho prie V. Atsimainymo bažnyčios. Iš kairės: senatorius M. Knorr, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su poniu, mišijų koncelebrantai kun. P. Bulovas, kun. J. Pakalniškis, tėv. A. Prakapas, OFM. Dešiniau kun. L. Budreckas ir Jonas Adomėnas. Nuotr. Charles Binkins

NEIŠNAUDOTOS PIRMENYBĖS

Šiaurės Atlanto karinė sąjunga, turėdama 200 mil. žmonių daugiau kaip Sov. S-gos vadovaujamas Varšuvos blokas ir galėdama didžiuoti daug didesniu krašto gamybos produktu ir daugiau pažengusia pramone bei techniškais ištekiais, vis dar tik tebebando atgauti Europoje karinių jėgų pusiausvyrą. Su Nato susiję politikai, kariniai žinovai ir pareigūnai sutinka, kad dėl dabartinio Vakarų karinės galybės atsilikimo yra kalti Vakarų vadai, parlamentai ir paprasti piliečiai.

Palyginimui užtenka paminėti, kad tik V. Vokietijos gamybos produktų visuma 1979 siekė 200 bil. dol. daugiau kaip bendra visų šešių Varšuvos pakto valstybių — Bulgarijos, Čekoslovakijos, R. Vokietijos, Vengrijos, Lenkijos ir Rumunijos — produktų visuma.

Visi sutinka, jog Sov. S-gos vadovaujamo bloko karinė galybė yra didesnė kaip Vakarų. Taip pat visi sutinka, jog tai atsitiko tik dėl to, kad Vakarai labai rimtai vertino atolydžio politiką. Per paskutinį dešimtmetį vykstant Rytų ir Vakarų pasitarimams dėl ginklų sumažinimo, Vakarų valstybių parlamentai ir piliečiai, tikėdamiesi sumažinti juos slegiančias išlaidas ginklavimo reikalams, atolydžio politikoj įžiūrėjo taikos ir mokesčių sumažinimo viltį.

Derybos dėl Helsinkio baigminio akto ir pasitarimai dėl

— Venecuelos LB Krašto valdyba savo posėdy vieningai nutarė talkinti Venecuelos Lietuvos katalikų misijos komitetui ir pareiškė padėką kun. Antanui Perkumui už jo skatinimą laikytis broliško sugyvenimo.

balansuoto karinių jėgų sumažinimo ir strateginių ginklų apribojimo leido Vakaram įsitikinti, kad Sov. S-ga iš tikrųjų siekia sustabdyti ginklavimo lenktynes ir sumažinti įtampą Europoje. Nors Vakarai ir sudarė tolimos ateities planus savo ginklavimui stiprinti, bet, pasitikėdami pasitarimais, siūlė sulėtinti ginklavimą ir sumažinti tam reikalui skirtas išlaidas.

Bet Sov. S-ga, kaip tvirtina Japonijos, Jugoslavijos ir Britanijos žvalgybos įstaigos, nuo pat 1960 ne tik nesnaudė, bet dar didino karines pajėgas ir branduolinių ginklų skaičių ir ugdė karinę pramonę. Per tą laiką ji pasistatydino net 134 naujas karinės pramonės įmones.

Nežiūrint įvykių Lenkijoje, So-

vietų blokas yra daug vieningesnis už Atlanto sąjungą, nes Sov. S-ga duoda įsakymus visam blokui. Karo atveju patį kariavimą ji paliktų tik Sov. S-gos ir R. Vokietijos kariams, o Lenkiją, Vengriją ir Čekoslovakiją paliktų tik susisiekimo su frontu keliam ir priemonėms saugoti.

Prancūzija nuo 1966 yra pasitraukusi iš karinio bendradarbiavimo, o V. Vokietijoje, Britanijoje, Olandijoje ir Belgijoje vyksta didelis pasipriešinimas dėl amerikiečių plano išdėstyti Vakarų Europoje raketas, gi tarp Rytinės Viduržemio jūros srities pagrindinių gynėjų — Graikijos ir Turkijos — vyksta dideli nesutarimai.

Taip pat Varšuvos pakto valstybės yra daugiau pažengusios ginklų suvienodinimo srityje, o Nato valstybės konkuruoja viena su kita dėl rinkų savo gaminiams ginklam.

IŠ VISUR

— Romos radijo lietuviška programa išsamiai supažindina savo klausytojus su išeivijos gyvenimu ir veikla. Aptariamoms naujai išėjusios knygos, paminimi svarbesnieji renginiai ir įvykiai. Nemaža dėmesio skiriama istorijai. Programai vadovauja prel. dr. Paulius Jatulis.

— Chicago lietuvių opera su A. Ponchielli operos "I Lituani" pastatymu gastroliaus lapkričio 8 Toronte. Šias gastroles globoja Toronto Prisikėlimo parapijos tarybos visuomeninė sekcija, kuriai vadovauja J. Vingelienė.

— Esperanto programose, kurios yra transliuojamos per Vatikano radiją keturis kartus savaitę 9 val. 10 min. Lietuvos laiku ir sekmadieniais 23 val. 5 min., yra informuojama ir apie religinę padėtį Lietuvoje, tam tikslui panaudojant iš okupuotos Lietuvos Vakarų pasiekiančius šaltinius, ypač Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos pateiktus pranešimus. Turimomis žiniomis, šios Vatikano transliacijos Lietuvoje yra klausomos.

— Inž. Romualdas Bublys gavo iš Baldwin-Wallace universiteto magistro laipsnį — Masters in Business Administration. Prieš tai Cleveland State universitete įsigijo magistro laipsnį iš mechaninės inžinerijos, skysčių bei karščio sistemos srityje.

— Laima Beržinytė, Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirmininkė, siunčiama PLJS valdybos, lankėsi Australijoje, kur per 7 savaites aplankė beveik visas lietuvių kolonijas. Ji daugiausia domėjosi jaunimo veikla, skatindama aktyviau įsijungti į kultūrinę ir visuomeninę gyvenimą.

— Dail. Henriko Šalkausko pomirtinė paroda surengta Sydnejaus NSW galerijoje. Paroda buvo gražiai aprašyta ir įvertinta australų spaudoje.

NAUJI LEIDINIAI

R. Spalio — Aukštinio saulėlydžio gundymai, 10 dol.

J. Kreivėno — Mirties lageruose ir tremtyje, 12 dol.

V. Gidžiūno — Šv. Pranciškaus dvasios spinduliavimas, 5 dol.

K. Grigaitytės — Marių vėjui skambant, 4 dol.

Leonardas Kerulis — Išvežtųjų sąrašas, 22 dol.

K. Bradūnas — Užeigoje prie Vilniaus vieškelio, premijuota poezijos knyga, 6 dol.

V. Volerto — Greitkelis, 6 dol. J. Vizbaro — Alšėnų kuni-gaikštystė, 8 dol.

M. Aukštaitės — Ant marių krašto, 10 dol.

A. Šapokos — Lietuvos istorija, 18 dol.

Šios bei kitos knygos ir plokštelės gaunamos Darbininke, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y., 11207. Persiuntimo išlaidoms pridedama 1 dol.

SVEIKINAM TĖVELIUS VIKTORIJĄ IR JUOŽĄ GRUODŽIUS

50 m. Jubiliejus 1981.X.3

AUKSINĖS VEDYBINĖS SUKAKTIES PROGA

IR

LINKIME ILGIAUSIŲ METŲ!

SŪNŪS — GEDIMINAS, ALGIRDAS, ROMUALDAS

KULTŪROS ŽIDINIO FONDAS

Šalia politinių, ideologinių, profesinių ir visuomeninių organizacijų New Yorke yra dar viena organizuota grupė, kuri remia visą lietuvišką veiklą ir prie kurios visi turėtų priklausyti. Pagrindinis šios grupės uždavinys — prižiūrėti ir išlaikyti Kultūros Židinį, kad jis visada būtų atviras lietuvių naudojimui. Tam tikslui Židinys buvo statomas ir tam pačiam tikslui jis turi būti išlaikomas. Lietuviai pranciškoniškai įėjo daug lėšų ir pastangų, visuomenė bei organizacijos pritarė ir aukėjo Židinio statybai. Galų gale, bendromis jėgomis, Kultūros Židinys buvo pastatytas. Židinys buvo statomas ir jo vertė lietuviams yra neįkainojama, todėl būtų didžiausias nusikaltimas jį apleisti.

Pranciškoniškai tvarkyti ankščiau padėjo administracinis komitetas, o nuo 1979 metų savarankišką išlaikymo bei priežiūros darbą perėmė specialiai tam tikslui inkorporuotas Lietuvių Kultūros Fondas. Prie jo ne tik gali, bet ir turi priklausyti visi, kuriems rūpi lietuviška veikla ir lietuviškos išlaikymas. Iš Kultūros Fondo narių nedaug reikalaujama. Dešimties dolerių metinio nario mokesčio ir aktyvaus dalyvavimo Židinio veiklos funkcijose. Viena iš svarbiausių funkcijų yra metinis narių suvažiavimas. Šiemet jis įvyks spalio 10, šeštadienį, 10 val. ryto didžiojoje Židinio salėje. Suvažiavime visi LK Fondo nariai turi pragrašyti susimokėti metinį mokesčių, o naujai atvykę čia pat gali įstoti į LK Fondo narius. Vienas iš svarbiausių susirinkimo uždavinių yra rinkimai į fondo tarybą. Kasmet baigiasi trijų tarybos narių kadencija ir susirinkę nariai demokratiniu balsavimo būdu išsirenka iš kandidatų sąrašo tris naujus asmenis. Litūna pastebėti, kad suvažiavimo dalyvių būna nedaug, o kandidatų į tarybą dar mažiau. Nuo pat Židinio įsikūrimo komitetuose ir valdybose dirbę asmenys jau ima pavargti, ir atsiranda būtinas reikalas perimti jų darbą. Tam reikia naujų žmonių, rei-

kia pilno narių dalyvavimo, naujų idėjų ir noro bei pasiaukojimo vertingam ir brangiam tikslui bent trejetą metų padirbėti. Jeigu neparodysim susidomėjimo ir neįdėsim šiek tiek prakaito, tai mūsų visų pastatytas Židinys išslyks mum iš rankų. Tada grįšim atgal į trunkamąsi po svetimus kampus ir palaipsniui į tautinį išnykimą. Kultūros Židinys mus riša, jungia ir mum tarnauja. Jo išlaikymas yra mūsų gyvybinis reikalas. Spalio 10 parodykime, kad dar norime gyventi.

Alg. Š.

PATERSON, N.J.

Kylančios žvaigždės fotografijos mene

Liepos ir rugpjūčio mėn. Fair Lawn, N.J., Maurice M. Pine bibliotekoje vyko Fair Lawn Kameros klubo fotografijos meno paroda. Šioje parodoje 12 fotografijų buvo išstatę savo darbus, daugiau kaip šimta gražiai įremintų paprastų ir spalvotų nuotraukų. Paroda prasidėjo liepos 13 ir turėjo trukti iki rugpjūčio 7, bet dėl bibliotekos lankytojų nemažo susidomėjimo ji buvo pratęsta dar tris savaites.

Susidomėjo šia paroda ir New York Times sekmadieninės laidos meno skyriaus korespondentas David L. Shirey ir rugpjūčio 23 dienos laidoj ją labai pozityviai įvertino. Pirmiausia jis pastebėjo, kad profesionaliai fotografai, pamatę skelbimą apie kameros klubo kokią nors parodą, tik susiraukia ir prakūtinama pro šalį, pažiūrėdami labai iš aukšto į mėgėjiškus, jų manymu, mėginimus reikštis fotografijos mene. "Nors", pastebi korespondentas, "jie kartais ir turi rimto pagrindo taip manyti, bet jie užmiršta, kad daugelis didžiųjų fotografijos meno atstovų ne kur kitur, bet kameros klubuose ir išmoko savo meno ir artistiškojo išraiškos būdų."

Paskui korespondentas ima vertinti kiekvieno fotografo darbus individualiai. Aš čia, žinoma, nemanau duoti kiekvieno

fotografo darbų įvertinimo. Jie mums nepažįstami ir svetimi. Mums svarbu tik tiek, kad šioje parodoje dalyvavo ir viena lietuvaite ir ji buvo viena iš tų dvilikos; ir dar svarbiau, kad ji gavo vieną iš geriausių įvertinimų. O ta lietuvaite tai Marija Rūgytė, mums visiems gerai pažįstama visuomenės veikėja Antano Rugio dukra. Štai ką sako New York Times korespondentas apie jos išstatytus darbus: "Marija Rūgys yra viena iš pačių išradinčiausių fotografų, eksperimentuojanti vaizdiniais kontrastais, laiko ir šviesos kompozicijomis ir jų efektais. Tai vienur, tai kitur ji panaudoja vaizduotę, užfiksuodama dalykus ir tiesiog poetiškai atvaizduodama net tokius paprastus dalykus, kaip karvė arba medis".

Marija Rūgytė pradėjo domėtis fotografijos menu prieš kokius aštuonerius metus, bet rimtai pradėjo dirbti tik prieš trejus metus, įstudama į fotografijos klubus ir įsitaisydama savo mažą laboratoriją, kurioje pati ir aiškina, ir apipavidalina savo fotografijas. Šiuo metu ji priklauso prie N.J. Flashers Photography Club ir Fair Lawn Camera Club, kuriam ji net pirmininkauja. 1980 ji yra laimėjusi pirmąją premiją Kultūros Židinyje, jaunimo fotografijos parodoje. Antrą kartą ji laimėjo pirmąją vietą School of Modern Photography parodoje, kur buvo korespondenciniu būdu atsiųstos fotografijos iš įvairiausių vietų ir kraštų. Tarp kitko Marija Rūgytė buvo išvažiavusi su kameros klubais porai savaitių į Paryžių, į tarptautinius fotografijos kursus, ir parsivežė iš ten tris kolegiškus kreditus.

Antroji fotografijos meno žvaigždė Patersono apylinkėje yra Algis Bogumirskas. Jis pradžioje fotografuoti, būdamas savanoriu Amerikos kariuomenėje Vokietijoje, iš kur maždaug tik prieš metus grįžo. Ten jis specializavosi fotografijos mene, ypač portretuose, ir kariuomenės fotografų varžybose laimėjo antrą ir trečią vietą. 1980 jis dalyvavo visų Europos kraštų ir Vidurinių Rytų fotografų varžybose. Iš 600 pristatytų nuotraukų Algio Bogumirsko portretas laimėjo pirmąją vietą.

Grįžęs iš kariuomenės, Algis Bogumirskas dirba ir toliau fotografijos srityje. Jis yra savarankiškas (free lance) fotografas — pusiau profesionalas. Jo nuo-

traukas spausdina Wayne ir Ringwood apylinkėms skirtas laikraštis Today, išeinąs du kartus per savaitę. Nuotraukos vaizduoja įvairius kasdieninio gyvenimo įvykius, kartais užimdamas visą didelio formato laikraščio puslapį. Laikraštis turi 250 tūkstančių skaitytojų. Be to, jis dirba Fort Lee, New Jersey skelbimų agentūroje. Jo fotografijas naudoja A&P, Pepsi-Cola, Borden ir kitos bendrovės. Jo tokias fotografiniu būdu paruoštas reklamas galima matyti New Yorko apylinkėse televizijos kanaluose 41 ir 47, taip pat ir Chicagoje.

Šiuo metu Algis Bogumirskas rengiasi įsteigti su savo bičiuliais fotografais nuosavą foto studiją.

Lietuvos vyčiai vėl gyvuoja

Kadaise Lietuvos vyčiai turėjo Patersono stiprią savo kuopą. Dėl gyventojų judėjimo, dėl jaunimo išvykimo toliau nuo tėvų namų ir nuo savo parapijos emė silpnėti organizacijos, kai kurios ir visai užsidarė. Taip buvo išnykę ir Lietuvos vyčiai. Tačiau Philip ir Marian Skabeikių iniciatyva jie vėl prieš porą metų buvo Patersono atgaivinti ir pradeda gražiai reikštis savo veikla. Kuopoj neseniai buvo 30 narių, o dabar į ją dar įsirašė trys nauji. Patersonui tai tiesiog stebuklas. Kai čia ir kitur organizacijos merdi, Patersono vyčiai eina stipryn.

Iš pradžių vyčiai apsiribojo daugiau narių telkimu ir tarpusavio socialine veikla, bet, išskylant tokiems reikalams, kaip akcija už Vytautą Skuodį, vyčiai irgi labai aktyviai įsijungė į šią akciją. Jie atgaivino čia buvusią vyčių tradiciją, kuria visi vyčiai ypatingai pasižymi; būtent laiškų rašymą Lietuvos reikalais kongresmanams, senatoriams ir kitiems valdžios žmonėms. Tai gi ir šiuo reikalu Patersono Lietuvos vyčiai pasiuntė 22 telegramas kongresmanams ir senatoriams.

Patersono vyčiams vadovauja studentas Vytautas Rubonis. Jis praėjusį pavasarį baigė psichologijos studijas Rutgers universitete. Dabar specializuojasi klinikinėje psichologijoje Fairleigh Dickinson universitete, siekdamas magistro laipsnio. Jis yra

(nukelta į 11 psl.)

PADEKOS ŽODIS

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos valdyba, kurios pastangomis rugsėjo 12 Kultūros Židiny lietuviai turėjo progos matyti Hamiltono Aukuro vaidintojų grupės suvaidintą B. Pūkelevičiūtės komediją Antroji Salomėja paimavose, nuoširdžiai dėkoja LMKF Neew Yorko Klubo narėm, visaiptalkinusioms, kad šis parengimas būtų sėkmingas.

Padėka LMKF New Yorko klubo poniom — A. Eidukevičienei, J. Laucevičienei, B. Mikalauskieni, O. Raubienei, V. Šližienei, V. Sutkuvieni, M. Žukauskienei, sutikusioms apnakvydinti artistus.

M. Ulėnieni, V. Šližienei, I. Banaitienei ačiū už paruošimą vaidintojams pusryčių, už suaukojimą ir supirkimą maisto produktų.

Už vertingas dovanas, paaukotas loterijai, dėkojame poniom — E. Grudzinskienei — už jos pačios darbo kriauklių paveikslą, J. Laucevičienei už savo rankų darbo pagalbę, M. Noreikienei už menišką puoduką, S. Skobeikienei, už dvi dėžes saldinių, S. Šližienei už konjako Hennessy butelius. Tėvui P. Banūniui už knygas, M. Žukauskienei už loterijos plakatus.

Didelis ačiū už pagaminimą ir paaukojimą artistų vakarienei maisto — poniom M. Noreikienei, J. Laucevičienei, S. Valiukieni, M. Žukauskienei.

Vaišėm pyragus kepė — I. Banaitienė, V. Čečetienė, J. Laucevičiene, M. Noreikiene, A. Pakalkienė, O. Raubiene, S. Skobeikiene, V. Sutkuvienė, E. Treimanienė, M. Ulėnienė, S. Valiukienė, Jom gili padėka už triušą ir auką.

Už baro suorganizavimą ir pasidaravimą prie baro, už vyrišką taktą, labai dėkojame J. Mikalauskui ir J. Šližiui, mūsų Klubo dviejų darbščių narių vyrų. Visas šio parengimo darbas ėjo sklandžiai ir sutartinai.

Visiem dar kartas ačiū!

LMKF Valdyba

NAUJAUSIOS PLOKŠTELĖS

Pavasaris. Dainuoja dvynukai Šalčiai iš Vokietijos: Pavasaris, Tyliai vakaras slenka. Ramona, Oi aš norėčiau, Noriu dainuoti, Po stikliuką, Tu prisimink, Ant Nėrio kranto, Putinai, Papatėlis žydj, Prisimink, Serenada, Pasėjau dobilą, Pamylejau vakar, Trys seselės, Dainuokim po du. Vadovas Jonas Govėdas.

Putinai. Aidas, Hamiltono mergaičių choras, dainuoja: Ge-gužio aitvarai, Tave matau, Be-auštanti aušrelė, Ko liudi, berželi, Plaukia sau laivelis, Meilė grįžta, Lopšinė, Putinai, Papatėlis žydj, Prisimink, Serenada, Pasėjau dobilą, Pamylejau vakar, Trys seselės, Dainuokim po du. Vadovas Jonas Govėdas.

Žiemelytė su jumis, solistė dainuoja šias dainas: Gražink mus Tėvynėn, Kažkur toli, toli, Kad aš našlaitėlė, Štai ji mano žemė, Žvaigždėlė, Neverk, motule, Malda, Dedicacija, Belaisvis, Kodėl?, Mano dalia, Mirtis ir mergaitė, Ave Maria.

Antanas Keblys, baritonas, dainuoja: Ko vėjai pučia, Oi griežle, griežlele mano, Tų mergelių dainavimas, Jei nori valioj būti, Gale tėvo sodo, Stok ant akmenėlio, Eik, Jonuli, namo, Dėdės Jono Polka, Ar ateis, Kai širdj tau skausmas, Marija, Motina malonės, Neapleisk mūsų, Motinėle, Klajūnui, Rūta, Garsus mano Vilnius, Udrio daina. Kur bakūžė samanota.

Trys paskutinės plokštelės kainuoja po 8 dol. kiekviena. Persiuntimui pridėdamas 1 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastas, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
296-4130

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

DOVANAS - SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.

GAVĖJAS NIEKO NEMOKA. TŪKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKIMŲ. VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI. GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštų kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų vyriausioje įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

488 Madison Avenue (tarp 51 ir 52 g-vės)
Floor 21st New York, N.Y. 10022
Tel. (212) 758-1150-1

SKYRIAI:

Apple-Valley, Min. 55124	72 County Road No. 42	612-432-3939
New York, N.Y. 10003	45 Second Avenue	AL 8-2256
New York, N.Y. 10011	135 W. 14th Street	CH 3-2583
So. Boston, Mass. 02127	393 West Broadway	617 268-8764
Bridgeport, Conn. 06610	1880 Seaview Ave.	203 367-2863

Chicago, Ill. 60629	2501 West 69 St.	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134	6089 State Road	884-1738

Irrington, N.J. 07111	1082 Springfield Ave.	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504	636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hackensack, N.J. 07601	112 Main St.	201 342-9110
Hartford, Conn. 06106	518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701	241 Fourth Street	FO 3-8589
Los Angeles, Calif. 90022	960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511	1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106	698 Sanford Avenue	373-8783
Miami Beach, Fla. 33139	1352 Washington Ave.	305-532-7026
Philadelphia, Pa. 19122	1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141	4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203	1307 E. Carson Street	HU 1-2750
Waterbury, Conn. 06710	555 Cook St.	786-1668
Fort Wayne, Ind. 46808	1807 Beineke Rd.	432-5402

Worcester, Mass. 01610	144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503	309 W. Federal Street	RI 3-0440

SPECIALI KALĖDŲ — NAUJŲJŲ METŲ KELIONĖ Į LIETUVĄ.
1982 programos gaunamos dabar.
Pilnas aprūpinimas — tik \$424*, plus pigus skridimas į Pabaltijo vietoves, aukščiausios vertės, nemokamai naudojantis brošiūromis.

*10-11-15 dienų kelionės, remiantis dviese kambaryje, kainuoja nuo \$424 iki \$705; tik žemėje.

JONAS ADOMĖNAS
ORBITAIR
INTERNATIONAL LTD.
NEW YORK, N.Y. 10017
TEL. 212 986-1500

LITHUANIAN COOKERY
(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastininiu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas Postage 50 c.

Vardas, pavardė .....

Numeris, gatvė .....

Miestas, valstija, Zip .....

MALONIAI KVEIČIAME PRALEISTI ATOSTOGAS
prie pasaulio daug žinomo pajūrio. Jūra skersai gatvės, viena mylia nuo lietuvių statomų kondominijų.
BLUE MIST MOTEL
3064 S. ATLANTIC AVE.
DAYTONA BEACH SHORES, FLA. 32018
1 - 904 767-7141
Savininkai
VLADAS IR ALDONA LAURINAITIS

LIETUVIŲ KATALIKŲ SUSIVIENIJIMAS

Už prieinamą mokesčių pasiūlo moderniškus apdraudus planus.

Susiv. savo nariams moka dividendus ir teikia pirmenybes prašant — gavimui mirtigčių.

Norj įsirašyti kreipkitės į SUSIV. CENTRA, P.O. Box 32 (71-73 So. Washington St.), Wilkes Barre, Pa. 18703; o Didžiojo New Yorko rajono lietuviai kreipkitės į organizatorių Susiv. direktorių BRONIŲ BOBELJ, 212 Elderts Lane, Woodhaven, N.Y. 11421, tel. MI 7-6637.

"ALL-SAVERS" CERTIFIKATAI
Proga per vienerius metus uždirbti

IKI 2,000 DOLERIŲ!

ir už juos nemokėti nei cento mokesčių.

KASOS Kredito Unija perduoda "ALL-Savers" sertifikatus vienų metų terminui, kurie yra valdžios įstaigų apdrausti iki 100,000 dolerių.

Palūkanos iki 2,000 dolerių yra laisvos nuo valstybinių mokesčių, kai visos kitos santaupos bankuose yra apdėtos aukštais mokesčiais.

Apie detales teiraukitės KASOJE, 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. (212) 441-6799.

LIETUVOS GEOGRAFIJOS PRATIMAI

"Kur bėga Šešupė" paruošti lietuvių mokyklų aukštesniems skyriams. Pratimus parenka mokytojai pagal reikalingą temą — pamoką. Pratimai tinkami naudotis ir nelankantiems lietuviškų mokyklų.

Išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Didelio formato. Kaina 3 dol. Galima gauti: V. Matulaitis, 506-44 Longbourne Dr. Weston, Ont. M9R 2M7 Canada

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIME

Rugsėjo 13, sekmadienį, New Yorke paminėta Tautos šventė. Apreiškimo parapijos bažnyčioje buvo iškilmingos pamaldos su kun. K. Pugevičiaus pamokslu. Po pamaldų tuoj visi perėjo į parapijos didžiąją salę.

Čia minėjimą pradėjo Vytautas Radzivanas, šios šventės rengėjas, LB I-mos apylinkės pirmininkas, trumpai aptardamas renginį. Toliau programai vadovauti pakvietė Paulių Jurkų.

Iškilmingai į sceną įneštos vėliavos. Invokaciją sukalbėjo kun. A. Račkauskas.

Buvo pagerbti į minėjimą atsilankę savanoriai. Į sceną pakviesta Jonas Jankus, Jurgis Kiaunė ir Alfonsas Koncė. Jiem įteikta knyga — naujas Liet. Kat. Bažnyčios Kronikos tomas. Jautry žodelį apie tėvynės meilę tarė ir Jurgis Kiaunė ir Alfonsas Koncė.

Sveikino ir Lietuvos gen. konsulas Anicetas Simutis, ryškindamas Vytauto Didžiojo vaidmenį ir Lietuvos praeitį. Apie šventės prasmę kalbėjo ir P. Jurkus.

A.A. STEFAI DĖDINIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo vyrui Antanui, sūnams Broniui ir Česlovui su šeimomis ir anūkėmis, dukteriai Virginijai su vyru.

Kartu liūdime

Albina ir Algis Gedminai

California

A.A. DANUTEI TOČLAUSKAITEI-ČEREKIENEI

mirus, gillame nuliūdime likusius tėvelius Valę ir Edvardą, žentą inž. Algimantą, sūnus Rainoldą ir Raimundą ir kitas gimines nuoširdžiai užjaučiame

Rozė Kondratienė
Vytautas Kondratas

A.A. GALINAI MATIUKIENEI,

LB Queens apylinkės narei, staiga mirus, jos vyrui Juozui Matiukui, giminaičiui Aleksandrui Šlepavičiui su šeima ir kitiems giminėm reiškiamo gilią užuojautą.

LB Queens apylinkės
valdyba ir nariai

Bičiulį ramovėną Juozą Matiuką, mylimai žmonai

A.A. GALINAI MATIUKIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame

New Yorko skyriaus ramovėnai

A.A. GALINAI MATIUKIENEI

mirus, kuopos nariui br. Juozui Matiukui bei kitiems artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą

LŠST Simo Kudirkos šaulių kuopos
New Yorko valdyba ir nariai

A.A. MATILDAI GUDONIENEI

mirus, liūdnai vyrui Antanui ir dukrai Karolinai bei visiems artimiesiems reikšdami gilią užuojautą, kartu liūdime.

Ona ir Julius Skurdinai
ir jų šeima

A.A. VINCUI ADAMS — ADOMAVIČIUI

amžinybėn iškeliamus, jo dukterį Helen ir sūnų Juozą su šeima giliai užjaučiame ir kartu liūdime.

Reventų šeima

Šios dienos pagrindinis kalbėtojas buvo LB New Yorko apygardos pirmininkas Aleksandras Vakselis. Jis plačiau aptarė pačią šventę, jos kilmę ir reikšmę, Vytauto Didžiojo vaidmenį.

Meninę programą atliko solistas Mečys Razgaitis, dviem išėjimais padainuodamas kelias patriotines bei karines dainas. Jam akomponavo muzikas Viktoras Ralys. Patriotinės poezijos iš Poezijos antologijos paskaitė Birutė Lukoševičienė.

Minėjimą baigiant, visiems padėkojo Vytautas Radzivanas. Jis dar paaiškino, kaip susidarė Dariaus ir Girėno parodėlė. Jo paties suorganizuota, ji buvo išstatyta Floyd Benett aerodrome, kai šią vasarą tas aerodromas minėjo 50 metų sukaktį. Parodėlė dabar buvo išstatyta salės gale ant stalų ir sienų. Tai buvo įvairios nuotraukos, laikraščių iškarpos, Lietuvos pašto ženklai su lakūnų atvaizdais. Buvo ir informacinės literatūros apie lakūnus Darių ir Girėną, apie jų skridimą ir žuvimą. Publika apžiūrėjo parodėlę. Žmonių atsilankė per pusantro šimto.

Po minėjimo visi perėjo į žemutinę salę, kur Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopos narės visiem surengė vaišes. Apie jas jau buvo rašyta Darbininke. (p.j.)

PATERSON, N.J.

(atkelta iš 10 psl.)

taip pat skautas vytiš, taigi jau turėjo organizacinio patyrimo, prieš pradėdamas dalyvauti vyčių veikime. Ir dabar yra veiklus skautas. Šią vasarą dalyvavo skautų stovykloje.

Iš jaunimo vyčiuose dar reikia paminėti ir Vytauto draugą Liną Eitmaną. Jis taip pat yra dar ir veiklus skautas. Šiemet skautų stovykloje vadovavo vilkiukų skilčiai. Tarp kitko jis yra uolus lektorius Patersono Šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje.

A. Masionis

AUKURO VIEŠNAGĖ KULTŪROS ŽIDINY

Ne pirmą kartą lankosi Hamiltono teatras Aukuras. Šį kartą jis svečiavosi rugsėjo 12 ir suvaidino Birutės Pūkelevičiūtės 3 veiksnių išdaigą "Antroji Salomėja painiavoje". Šis spektaklis ir paminėtinas dėl to veikalo ir dėl to, kad sugebėjo įtraukti aktorių Vitalį Žukauską.

Birutė Pūkelevičiūtė specialiai šiam vienetai parašė šį veikalą. Ji yra ir rašytoja ir aktorė, gerai pažįsta sceną, moka taip rašyti, kad veikalas paliestų žiūrovą, jį suintriguotų. Šį veikalą pavadino ne komedija, bet išdaiga. Ima ji ir vaizduoja mirusius, sumaišo juos su gyvais, rodo dangų ir žemę. Kokios didesnės intrigos beveik nėra.

Veikalas gal kiek ilgokas, bet jis žiūrimas. Gražiausia šiame veikalė tai jo charakteriai ir jų kalba. Puikus žodis, puiki frazė. Ji pajaučia savo veikėjus ir pagal juos įdeda žodžius į kalbą, į jų

Studijuoja Rutgers universitete, siekdamas elektros inžinieriaus profesijos.

Vyčių veiklos žadintojas ir palaikytojas yra ir Juozas Jakubavičius. Jis yra lankęs Marijonų gimnaziją Thompsono, Conn. puikiai kalba lietuviškai. Ypatinai rūpinasi lietuviškos išlaikymo parapijos, lanko tik lietuviškas parapijas pamaldas, gieda bažnyčios lietuviškame chorely ir tokią dvasią palaiko vyčiuose. Jis pradėjo vyčių vardu leisti laikraštėlį News and Views, pats vienas jį prirašydamas ir meniskai jį apipavidalindamas. Davęs gerą pradžių ir išleidęs jo 5 numerius, tikisi, kad toliau laikraštėlio leidimas priklausys nuo to, kiek jis susilauks bendradarbiavimo iš kitų kuopos narių.

Vyčių nuotaiką labai pakėlė ir jų veiklą įsigijęs daktaras Edvardas Vadeika. Jis yra čia gimęs lietuvis, supranta ir kiek pakalba lietuviškai, labai susirūpinęs Lietuvos likimu, stengiasi daugiau įsigyti žinių, skaitydamas anglų kalba literatūrą apie Lietuvą. Jau yra įsigijęs Introduction to Modern Lithuanian ir visus Antano Rinkūno vadovėlius nemokantiems lietuviškai. Stengiasi kiek galima daugiau pramokti lietuvių kalbos. Dr. Vadeika jau dalyvavo delegacijoje pas Patersono vyskupą V. Skuodžio reikalu kaip vyčių atstovas ir įteikė vyskupui atspaudą iš Newsweek, kur buvo rašoma apie Lietuvą, ir Our Sunday Visitor numerį, kuriame buvo straipsnis apie V. Skuodį ir kitus neseniai sovietų teismo nubaustus ir ištremtus lietuvius.

Praėjusiame vyčių seime jau dalyvavo ir Patersono vyčių atstovės: Stella De Lasky, Marija Kemežienė, Elena Trucilauskienė ir Connie Scheibelhut.

Taigi Lietuvos vyčiai Patersono yra gerame kely. Tenka tik palinkėti jiems ir toliau to keliu sėkmingai žengti.

A. Masionis

Teatro festivalio atošvaite

Visi didieji lietuvių kultūriniai reiginiai vyksta Chicagoje. Ten veikia mūsų opera, organizuojamos dainų ir šokių šventės, rengiami teatro festivaliai. Iš Bostono ir apylinkių lietuvių tik retas tuos renginius gali pasiekti. Todėl čia sveikintinos ir vertinamos pastangos parodyti tų renginių bent atošvaistes.

Šiuo reikalu daug gražios iniciatyvos rodo Laisvės Varpas. Jo rūpesčiu savo laiku čia buvo iškviešti didieji mūsų dainininkai — Dana Stankaitytė, Stasys Baras ir Jonas Vaznelis su įvairių operų ištraukomis, dar vėliau — dainininkai Daiva Mongirdaitė-Richardson su Algiu Grigu, dar vėliau — dainininkai Gina Čapkauskienė su Rimu Strimaičiu, o dabar — penktojo teatro festivalio laimėtojas Hamiltono Lietuvių Dramos Teatras "Aukuras", kuris pasirodys spalio 4 d. 3 val. p.p. (piktualiai) su Birutės Pūkelevičiūtės veikalu "Antroji Salomėja painiavoje". Taigi, kas domisi lietuviško teatro veikla išeivijoje, tas galės pamatyti penktojo teatro festivalio bent atošvaistę.

Vaidins ir akt. Vitalis Žukauskas

Bostono ir apylinkių lietuvių gerai pažįsta ir labai mėgsta aktorių Vitalį Žukauską, kuris daug kartų čia pasirodė su vieno žmogaus teatru. Dabar turėsime progos jį pamatyti režisierės Elenos Dauguvietytės-Kudabienės stotame su Hamiltono Lietuvių Dramos Teatru "Aukuru" trijų veiksnių veikalė "Antroji Salomėja painiavoje", parašytu Birutės Pūkelevičiūtės. Siekiant pakelti to veikalą atlikimą ir sustiprinti komišką jo dalį, akt. Vitaliui Žukauskui patikėtas svarbus vaidmuo. Tai kelia vietos lietuvių visuomenėje dar didesnę susidomėjimą tuo pastatymu, kurį išvysime Laisvės Varpo rudens parengime spalio 4 d. 3 val. p.p. So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos salėje.

siuntė veikalą, kad išmokytų rolę. Į New Yorką atskrido dieną prieš spektaklį ir visą dieną repetavo, kol aktorių jungė į veikalą.

Šis aktorius Vitalio Žukausko įvedimas labai buvo teigiamas sprendimas ir pakėlė spektaklio lygį. Tai buvo vienas iš geriausių Aukuro pasirodymų.

Iš čia Aukuras vyko į Hartfordą, kur vaidino ir Vitalis Žukauskas. Šį savaitgalį vyksta ir į Bostoną.

Šio kolektyvo vadovei aktoarei Elenai Dauguvietytei-Kudabienei ir visam kolektyvui reikia palinkėti išvermės, entuziazmo, kad nuolat ir nuolat naujais veikalais, naujais pastatymais kūrėtų savo Aukurą. Tegu su naujais veikalais lanko lietuviškas kolonijas. (p.j.)

CAPE COD, MASS.
Parduodamas namas

Penkios minutės pėsčiam eiti iki Craigville Beach parduodamas namas 2 aukštų su garažu. Pirmame aukšte 5 kambariai ir vonia, antrame aukšte — 5 miegamieji ir 2 vonios. Labai patogiu nuomavimui. Tel. 617 775-4146.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

BOSTON, MASS. — WLYN
1360 bangos sekm. nuo 1 iki 1:30 val. Veda S. ir V. Minkal, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

Kultūros Židinio scenoje po spektaklio Aukuro teatro režisierė ir vadovė aktorė Elena Dauguvietyte-Kudabienė ir aktorius Vitalis Žukauskas. Nuotr. L. Tamošaitis

DAIL. JONO RŪTENIO PARODA

Spalio 3-4 dienomis So. Bostono Lietuvių Piliiečių D-jos antrojo aukšto salėje.

PARODA LANKOMA: Spalio 3 nuo 12 val. Sekmadienį, spalio 4, nuo 12 val. iki 5 val. vakaro.

PARODOS ATIDARYMAS: spalio 3 d. 5 val. vakare. Kalbės poetas STASYS SANTVARAS.

Paroda globoja So. Bostono Lietuvių Piliiečių Draugija.

DARBININKAS

Redakcija ..... (212) 827-1352
 Administr. .... (212) 827-1351
 Spaustuvė ..... (212) 827-1350
 Vienuolynas .. (212) 235-5962
 K. Ž. salė .... (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
 BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: spalio 3-4, šeštadienį ir sekmadienį, dail. Vandos Balukienės tapybos kūrinių paroda mažojoje salėje. Rengia DLK Birutės draugijos New Yorko skyrius.

Nauja lietuviška radijo programa anglų kalba transliuojama iš Seton Hall universiteto radijo stoties WSOU FM 89.5 banga. Programa buvo transliuojama 15 metų, dabar po trumpo pertraukos vėl atgaivinama ir vadinsis taip kaip ir anksčiau — The Music of Lithuania. Programa girdima trečiadienio vakarą nuo 6:05 iki 7 v.v. Jai vadovauja prof. dr. Jokūbas Stukas, kuris jau 17 metų profesoriauja šiame universitete ir kuris anksčiau vadovavo tai programai. Programos tikslas — supažindinti New Yorko ir New Jersey visuomenę su lietuvių kultūra, veikla, troškimais. Transliuojama lietuviška muzika, dainos ir kalbama apie lietuvių kultūrą, istoriją, tautos papročius ir jos kovas dėl nepriklausomybės. Programa pradėta transliuoti rugsėjo 16.

New Yorko Lietuvos vyčiai spalio 10, šeštadienį, 9 val. r. Apiešimo parapijos bažnyčioje užprašė mišias už muziką-kompozitorių Aleksandrą Aleksį, nes tą dieną jis sulaukia 95 metų sukaktį. Jis yra vyčių garbės narys ir yra vyčiam sukūręs jų himną. Muzikas kompozitorius Aleksandras Aleksis gyvena Waterbury, Conn.

Atostogos Havajuose. Agentūra Vytis turi žymiai atpigintų kelionių į Havajus. Vienai savaitę lėktuvas, viešbutis ir kiti priedai — 499 dol. Skambinti agentūrai Vytis — 769-3300.

Galina Matukienė, gyvenusi Woodhavene, mirė rugsėjo 23. Buvo pašarčiuota M. Šalinskienės šermeninėje. Atsisveikinimas buvo rugsėjo 27. Palaidota rugsėjo 28.

Reventų šeima, a.a. Vincui Adams-Adamavičiui mirus, vietoj gėlių prie velionio karsto paskyrė 25 dol. auką Darbininkui paremti. Administracija nuoširdžiai dėkoja.

Kultūros Židinio A. Maceikos vardo biblioteka po vasaros atostogų vėl bus atidara, pradėdama spalio 3. Šiais metais atidarymo laikas yra pakeistas. Biblioteka bus atidara šeštadieniais nuo 10 iki 12 val. r. Visuomenė kviečiama pasinaudoti proga ir nemokamai skolinti knygas. Knygas galima laikyti visą mėnesį.

Maironio lituanistinė mokykla paaukojo: Julius Botyrius mokslo metų pradžios proga — 20 dol.; Antanas Matulaitis — gegužinės loterijos laimėjimą — 50 dol. Tėvų komitetas abiem aukotojams nuoširdžiai dėkoja.

Antanas Sakaitis, 75 metų amžiaus, gyvenęs Woodhavene, mirė rugsėjo 25. Buvo kilęs nuo Prienu. Perkūno chore dainavo nuo pat šio choro įsisteigimo. Šį sezoną dėl sveikatos jau nebeatėjo į pirmąsias repeticijas. Buvo pašarčiuota M. Šalinskienės šermeninėje. Choras su juo gražiai atsisveikino pirmadienį, rugsėjo 28. Palaidotas rugsėjo 29, antradienį, iš Apiešimo parapijos bažnyčios Cypress Hills kapinėse.

Kasos Kredito Unijoj daug gerų naujienų. Nuo spalio 1 bus išduodami nauji "All-Savers" sertifikatai, kurių palūkanos iki 2,000 dolerių bus laisvos nuo mokesčių. Taip pat nuo lapkričio mėnesio labai pakils paprastų taupymo sąskaitų procentai, o kitą metų bus galima padėti 2,000 dol. į privatų pensijos fondą ir už jį taip pat nereiks mokėti jokių mokesčių. Visi tautiečiai kviečiami tairautis Kasoje apie šiuos naudingus pasikeitimus.

Lietuvių Kultūros Fondo metinis suvažiavimas bus spalio 10, šeštadienį, Kultūros Židiny. Šis Fondas rūpinasi K. Židinio išlaikymu.

Slava Žiemelytė, solistė iš Toronto, atvyksta į New Yorką ir dainuoja spalio 11, sekmadienį, Kultūros Židinyje. Ji atliks programą Putnamo seselių rėmėjų koncerte. Jai akomponuoja pianistė Dalia Sakaitė.

Juozas Gineika iš Venecuelos yra atvykęs pasisvečiuoti į Ameriką. Yra sustojęs pas E. Cibienę Great Necke. Baracai mieste Venecueloje jis turėjo aukso krautuvių. Prieš keletą metų krautuvių pardavė, dabar kaip pensininkas važinėja po Ameriką. Kadaise Lietuvoje jis turėjo "Šviesos" leidyklą ir yra išleidęs visą eilę knygų, jų tarpe — Tolstojaus "Karo ir taikos" vertimą, Liudo Dovydeno romaną "Buvo žmogus be kojų" ir kit. Į Venecuelą išvyksta spalio mėnesio pirmoje pusėje.

Vacys Butkys rugsėjo 26, šeštadienį, savo namuose Great Necke surengė gražias vardines, į kurias atsilankė būrelis šaulių ir Great Necko lietuviai, kaimynai.

Irena Stankūnaitė-Silva jau kuris laikas sunkiai serga ir gulė ligoninėje. Ji yra muziko Juozo Stankūno dukra, pasižymėjusi solistė, daug kartų dainavusi lietuviškuose koncertuose, dainavo ir Patersono operoje, atlikdama vadovaujančius vaidmenis.

Ateitininkų moksleivių kursai įvyks Kolumbo dienos savaitgalį Putname, Conn. Kursai prasidės spalio 9, penktadienį, ir baigsis spalio 12, pirmadienį, su pietumis. Bus kalbama apie Ateitininkų vadovo III-ją dalį. Kursų temos bus — vadovavimas, veikla, administravimas, organizavimas, studijų rateliai, žaismas ir darbas, vadai ir šventieji globėjai. Apie šias temas kalbės kun. Stasys Yla, Lilė Kulblienė, Almis Kuolas ir sesuo Onutė Mikailaitė. Kursų vadovybę sudarys: Arvydas Žygas, Ritonė Ivaškaitė, Daina Penkiūnaitė ir Danielius Mališka. Registruotis prašoma iš anksto pas ses. Margaritą Bareikaitę, Immaculate Conception Convent, Putnam CT 06260. Tel. 203 928-5828.

Aktorius Vitalis Žukauskas yra įsijungęs į Hamiltono teatrą Aukurai ir Birutės Pūkelevičiūtės naujajame veikalė "Antroji Salomėja painiavoje" atlieka svarbų vaidmenį. Jis vaidina Kultūros Židinyje, kai čia rugsėjo 12 svečiavosi teatras. Rugsėjo 13 vaidino Hartforde. Šį savaitgalį vaidinti vyksta į Bostoną, nes ten su tuo pačiu veikalu svečiuojasi Aukuro teatras.

Česlovas Milašius, Nobelio premijos laureatas, praėitą savaitę svečiavosi New Yorke ir YMCA namuose skaitė savo kūrinius. Pradžioje jis buvo pristatytas publikai. Kalbėjęs pasakė, kad jis gimęs Vilniuje, Lenkijoje. Pradėjęs skaityti savo kūrinius, Česlovas Milašius tą klaidą atitaisė — jis gimęs Lietuvoje, paminėjo ir vietą. Paskui kalbėdamas toliau, dar kartą pakartojo, kad gimęs ne Lenkijoje, bet Lietuvoje. Jis pats skaitė pradžioje angliškai. Skaitė nuobodžiai. Bet visai kas kita buvo, kai jis prabilo lenkiškai. Lenkiška jo poezija skambėjo labai gražiai, ir jo skaitymas buvo labai efektingas, giliai išjaustas. Šiame vakare dalyvavo Rožė Daukšaitė ir apie tai Darbininko redakciją painformavo.

Aušros Vartų parapijos metiniai pietūs įvyks sekmadienį, spalio 18, tuojau po sumos. Taip pat veiks loterija. Kun. John Bida, parapijos administratorius, nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti ir tuo paremti vienintelę lietuvišką parapiją New Yorko arkidiecezijoje.

Išnuomojamas vyrui ar moteriai atskiras kambarys. Galima naudotis ir virtuve. Skambinti 296-8098.

Išnuomojamas kambarys moteriai arba vyrui Woodhavene. Skambinti 847-7306.

Išnuomojamas 5 su puse kambarių saulėtas butas Richmond Hill ribose. Pageidaujama suaugusių dirbančių pora. Teirautis 847-4985.

MONY — Dr. M. Stemonait, lietuvis, draudžia sveikatą, nedarbingumą, pensijas, gyvybę. (N.Y., N.J. ir Conn.) Apsidrausdami pas jį, sutaupysit 30%-50% premijos mokėjimą. Draudimo įvairios grupės, kurias galite pasirinkti. Skambinti dieną: 201 964-3500. Vak., savaitgaliais: 201 654-3756.

Liet. Kat. Moterų Sąjungos 29 kuopa savo metinę šventę mini spalio 4. Apiešimo parapijos bažnyčioje 11 val. bus mišios už gyvas ir mirusias kuopos nares. Po mišių pusryčiai parapijos salėje. Visos narės ir svečiai kviečiami dalyvauti.

Lietuvių Tautodailės Instituto visų narių ir norinčių Institute dalyvauti susirinkimas kviečiamas spalio 6, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židinio posėdžio salėje. Susirinkimas svarbus, nes bus planuojamas rengimas, Paroda rengiama spalio 31 ir lapkričio 1 Kultūros Židiny.

Maironio lituanistinės mokyklos tėvų susirinkimas šaukiamas spalio 3, šeštadienį, 9:15 v.v. mokyklos patalpose. Bus aptarta šių metų veikla ir svarstomas biudžetas. Visi tėvai prašomi dalyvauti.

Soviet Genocide in Lithuania knygą, kurią parašė dr. J. Pajaujis-Javis ir kurią išleido Maryland Books, gražiai paminėjo Best Sellers — The Monthly Book Review, lapkričio numeryje. Parašyta nedidelė recenzija. Taip pat šią knygą prisiminė ir The Catholic Review, leidžiamas Baltimorėje. Prisiminė liepos 17 numeryje.

Dail. Elenos Kepalaitės paroda Kultūros Židinyje bus spalio 10-11. Bus išstatyta jos tapyba, piešiniai ir skulptūra. Parodą rengia LMK Federacijos New Yorko klubas. Taip pat dailininkė rengia ir kitą parodą, kuri bus Phoenix galerijoje nuo lapkričio 10 iki 28. Ten bus išstatyta jos naujausia bronzinė skulptūra.

Pabaltiečių grafikos ir skulptūros paroda vyksta spalio 2 ir 3, šį savaitgalį, Estų namuose Manhattane, 243 East 34 St., prie 2 Ave. Atidarymas spalio 2, penktadienį, 7 v.v. Šeštadienį lankoma nuo 11 v.v. iki 9 v.v.

Frank J. Evanauskas norėtų susipažinti su lietuve mergina. Jo adresas: 10 Bethany St., New Brunswick, N.J. 08901.

MASPETH, N.Y.

Sėkmingas Lietuvos vyčių suvažiavimas

Apie 200 vyčių delegatų ir narių rugsėjo 27, sekmadienį, dalyvavo Vid. Atlanto apskrities suvažiavime. Su vėliava jie ėjo procesijoje į pamaldas Atsimainymo parapijos bažnyčioje ir atstovavo vyčiam kryžiaus šventinimo iškilnėse.

Atsimainymo parapijos salėje 110 vyčių kuopa skoningai vaišino visus šventinimo iškilnėse dalyvavusius vyčius ir svečius (apie 300 asmenų).

Posėdis buvo pradėtas malda ir pirm. L. Janonio sveikinimo žodžiu.

Sudarius reikalingas komisijas, buvo valdybos narių pranešimai apie savo veiklą nuo praėito suvažiavimo. Vienu svarbiausių darbų buvo naujos valdybos rinkimai. Daugumas valdybos narių buvo perrinkti tie patys. Perrinktas ilgametis ir sėkmingas pirmininkas Larry Janonis.

Apskrities vyčių dvasios vadovas kun. Pranas Bulovas pasvei-

Perkūno choro vakaronė ir metinis pobūvis buvo rugsėjo 19, šeštadienį, Kultūros Židinio mažojoje salėje. Dalyvavo choro nariai su savo žmonomis, talkininkai, kurie padėjo chorui surengti metinį jų koncertą. Viso buvo apie 50 žmonių. Pobūvį pradėjo choro valdybos pirmininkas Lionginas Drangauskas, visus pasveikindamas ir drauge padėkodamas už darbą, padėjo choro 19-tas sezonas. Buvo duodama šalta vakarienė ir kavutė. Prie plokštelių muzikos pasišokta. Anksčiau tokiuose pobūviuose buvo ir programa, dabar choristai be jokių programų, be pranešimų laisvai padainavo. Pobūvis baigėsi apie 2 val. Choras rugsėjo 22 jau pradėjo repeticijas, pradėjo ruošti gastrolėm, nes lapkričio 7 išvyksta koncertuoti į Hartfordą.

kino vyčius ir pasidžiaugė jų darbais, ypač statant kryžių ir rengiant įvairias iškilnes. Jis kvietė ir toliau vyčius lankyti lietuviškas mišias, bent kartą per mėnesį. Apskrities šia proga savo ilgamečiui dvasios vadovui suteikė trečią laipsnį, kurio ženklą iškilnėms jam prisegė Lietuvos vyčių organizacijos pirmininkė Loretta Stukas. Visi jam sugiedojo "Ilgiausių metų". Kun. Pranas Bulovas nuoširdžiai padėkojo už suteiktą laipsnį.

Su viršum 40 vyčių buvo atvykę autobusu iš 144 kuopos anglių kasyklose, Frackville, Shenandoah, Pa. Iš viso vien tik delegatų dalyvavo 104, buvo ir kelios dešimtys svečių. Prisirašė naujų narių.

Svarbiausia rezoliucija buvo vyčių ryžtas dar uoliau aukotis lietuvių ir Lietuvos vyčių idealams.

Iš septynių kuopų pranešimų buvo matyti naujų planų vytiškų veiklų. Pasigėrėta 144 kuopos nauja veikla, ypač rengiant Lietuvos dieną ir organizuojant savo apylinkė Lietuvos namus.

Naujoji valdyba davė priesaiką ir ryžosi naujai veikti iki kito suvažiavimo, kuris bus Frackville, Pa., 144 k. globoj.

Nauja pirmininkė Loretta Stukienė pasakė reikšmingą žodį, kviesdama melstis į arkivyšk. Jurgį Matulaitį, prašant stebuklo pagyti Irenai Stankūnaitė. Be to, kvietė aktyviai palaikyti lietuvių muzikos programą, kuri bus transliuojama per radiją Seton Hall universiteto malone, vadovaujant dr. J. Stukui. Gerai būtų, kad lietuviai klausytojai padėkotų universitetui už tą dovaną. Programa bus girdima trečiadieninių vakarais nuo 6:05 iki 7 val. trumpomis bangomis WSOU FM 89.5.

Po susirinkimo pasimelsta. Sugiedotas vyčių himnas. Visi dalyviai buvo pavaišinti šilta vakariene, kurią parėngė 110 kuopos šeiminkės. Maspetho 110 kuopa buvo ir suvažiavimo rengėja.

Kviečiame visus į
 Putnamo seselių rėmėjų

KONCERTA

spalio 11, skemadienį, 4 v. popiet
 Kultūros Židiny

Programą atliks
 solistė SLAVA ŽIEMElyTė
 akomponuoja
 pianistė DALIA SAKAITė

Visi atsilankę bus vaišunami kava ir pyragaičiais
 Jėlmo auka — 6 dol.

Paskirkime šią popietę Putnamo seselių darbams paremti

RENGĖJOS

Dail. Vandos Balukienės

TAPYBOS KŪRINIŲ PARODA

rengiama spalio 3-4 Kultūros Židinio mažojoje salėje

Paroda lankoma:

šeštadienį nuo 12 iki 9 v.v.
 sekmadienį nuo 12 iki 7 v.v.

Iškilmingas parodos atidarymas bus šeštadienį 7:30 v.v.
 Po atidarymo — kavutė.

Parodą rengia ir visus atsilankyti kviečia

LDK BIRUTĖS DRAUGIJOS
 NEW YORKO SKYRIUS

CARNEGIE RECITAL HALL ŠEŠTADIENI SPALIO 10 5:30 KONCERTAS

"NUOŠIRDŽIAI KVIEČIU
 ATsilANKYTI"

RENGIA NORMAN J. SEAMAN AGENTURA

BILIJETA \$7.50